

Financial section/ Finansiële afdeling

The audited financial statements contained in this section were prepared under the supervision of Louis Jacques Botha CA (SA), in his capacity as Chief Financial Officer of the Group.

Die geouditeerde finansiële state vervat in hierdie afdeling is voorberei onder die toesig van Louis Jacques Botha GR (SA), in sy hoedanigheid as Hoof Finansiële Beampte van die Groep.

The Audit and Risk Committee has pleasure in submitting this report as required by section 94(7)(f) of the Companies Act. The committee has adopted a detailed terms of reference which complies with the Companies Act, no 71, of 2008 ("Act") and King III and has been approved by the Board of Directors of the Company ("Board").

Membership

Mr TA Wixley – Chairman

Dr SF Booysen

Mnr NP Mageza

Adv JNS du Plessis

The committee was duly appointed by the shareholders at the Annual General Meeting on 10 November 2011 and consists solely of Independent Non-executive Directors.

Shareholders will again be asked to approve the appointment of the members of the committee for the 2012/13 financial year at the Annual General Meeting scheduled for 30 November 2012.

Function of the Audit and Risk Committee

The functions of the committee are as follows:

- To perform all of the duties required of it by the act, in respect of the Company and all of its subsidiary companies.
- To assist the Board in discharging its duties relating to the safeguarding of assets, the operation of adequate systems, control and reporting processes, the maintenance of accurate and complete accounting records and the preparation of financial statements in compliance with the applicable legal requirements and accounting standards.
- To provide management, external auditors and the internal auditors with access to the Chairman or any other member of the Committee to discuss any matter within the Committee's scope.
- To meet separately with the external and internal auditors at least once a year.
- To provide a forum for discussing business risk and control issues and developing recommendations for consideration by the board.
- To monitor enterprise-wide, operational, market, regulatory, safety and other risks, and to monitor controls designed to minimize risk.
- To review the Group's annual integrated report, including the annual financial statements, as well as its interim report and any other public reports or announcements containing financial information.

Die Oudit- en Risikokomitee lê met genoeë hierdie verslag voor, soos vereis deur artikel 94(7)(f) van die Maatskappywet. Die komitee het 'n gedetailleerde verwysingraamwerk wat voldoen aan die Maatskappywet, No 71 van 2008 ("Wet") en King III en is goedgekeur is deur die Maatskappy se Direksie ("Direksie").

Lidmaatskap

Mr TA Wixley – Voorsitter

Dr SF Booysen

Mr NP Mageza

Adv JNS du Plessis

Die komitee is aangestel deur die aandeelhouders op die Algemene Jaarvergadering op 10 November 2011 en bestaan slegs uit Onafhanklike Nie-uitvoerende Direkteure.

Aandeelhouders sal weer gevra word om die aanstelling van die lede van die komitee goed te keur vir die 2012/13 finansiële jaar op die Algemene Jaarvergadering geskeduleer vir 30 November 2012.

Funksie van die Oudit- en Risikokomitee

Die funksies van die komitee is soos volg:

- Om al die pligte uit te voer wat volgens die wet vereis word in verband met die Maatskappy en van al sy filiaalmaatskappye.
- Om die Direksie by te staan in die uitvoering van sy pligte met betrekking tot die beveiliging van bates, die bedryf van toereikende stelsels, beheer- en rapporteringprosesse, die instandhouding van akkurate en volledige rekeningkundige rekords en die voorbereiding van finansiële state in ooreenstemming met die toepaslike wetlike vereistes en rekeningkundige standaarde.
- Om aan bestuur, eksterne ouditeure en die interne ouditeure toegang tot die Voorsitter of enige ander lid van die Komitee te verleen om enige aangeleentheid binne die Komitee se omvang te bespreek.
- Om minstens een keer per jaar afsonderlik met die eksterne en interne ouditeure te vergader.
- Om 'n forum te bied vir die bespreking van besigheid risiko's en beheerkwessies en die ontwikkeling van aanbevelings vir oorweging deur die Direksie.
- Om ondernemingswye, bedryfs-, mark-, regulatoriese, veiligheid en ander risiko's te monitor, sowel as maatreëls wat ontwerp is om risiko te minimaliseer.
- Om die Groep se geïntegreerde jaarverslag na te gaan, met inbegrip van die finansiële jaarstate, sowel as die tussentydse verslag en enige ander openbare verslae of aankondigings wat finansiële inligting bevat.

- To consider and recommend to the board whether external assurance should be provided on the sustainability report and to ensure that the report is consistent with the annual financial statements.
- To perform the functions required in terms of the JSE Listings Requirements.
- To perform the matters required by the Act, in respect of the Company and all its subsidiary companies incorporated in South Africa.
- To oversee the activities of, and ensure co-ordination, between the activities of internal and external audit.
- To review the committee's work and terms of reference annually and make recommendations to the Board to ensure its effectiveness.

Duties carried out

The committee confirms that it has performed its duties and responsibilities during the financial year in accordance with the Act and its terms of reference.

External audit

During the year under review, the Committee undertook the following:

- Nominated Ernst & Young Inc. as the external auditor, with Mr F Scheepers as the designated auditor to the shareholders for appointment as auditor for the financial year ending 30 June 2012, and ensured that the appointment complied with all legal and regulatory requirements for the appointment of an auditor.
- Confirmed that the auditor and the designated auditor are accredited by the JSE.
- Approved the external audit engagement letter, the plan and the budgeted audit fees payable to the external auditor.
- Reviewed the audit and evaluated the effectiveness of the auditor.
- Obtained a statement from the auditor confirming that his independence was not impaired.
- Determined the nature and extent of all non-audit services provided by the external auditor and pre-approved all non-audit services undertaken.
- Obtained assurances from the external auditor that adequate accounting records were being maintained.
- Confirmed that no reportable irregularities had been identified or reported by the external auditors under the Auditing Profession Act.
- Nominated the external auditor and the designated independent auditor for each of the South African subsidiary companies for the financial year ended 30 June 2012.

- Om oorweging te skenk en by die Direksie aan te beveel of eksterne gerusstelling verskaf moet word aangaande die volhoubaarheidverslag en om te verseker dat die verslag in ooreenstemming is met die finansiële jaarstate.
- Om die funksies te verrig wat ingevolge die Noteringsvereistes van die JSE vereis word.
- Om die funksies te verrig wat deur die Wet vereis word, ten opsigte van die Maatskappy en al sy filiaalmaatskappye wat in Suid-Afrika geïnkorporeer is.
- Om toesig te hou oor die aktiwiteite van, en koördinasie te verseker tussen die aktiwiteite van interne en eksterne audit.
- Om die komitee se werk en verwysingsraamwerk jaarliks te hersien en aanbevelings aan die Direksie te doen om sy doeltreffendheid te verseker.

Pligte uitgevoer

Die komitee bevestig dat hy, sy verpligtinge en verantwoordelikhede met van toepassing tot die Wet en in terme van sy verwysing raamwerk, gedurende die afgelope finansiële jaar, nagekom het.

Eksterne audit

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig die volgende onderneem:

- Ernst & Young Ing. benoem as die eksterne ouditeur, met Mnr F Scheepers as aangewese ouditeur aan die aandeelhouders vir aanstelling as ouditeur vir die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2012, en verseker dat die aanstelling alle regs- en regulatoriese vereistes vir die aanstelling van 'n ouditeur nagekom het.
- Bevestig dat die ouditeur en die aangewese ouditeur geakkrediteer is deur die JSE.
- Die eksterne audit-aanstellingsbrief, die plan en die begrote auditgelde betaalbaar aan die eksterne ouditeur goedgekeur.
- Die audit nagegaan en die doeltreffendheid van die ouditeur geëvalueer.
- 'n Verklaring van die ouditeur verkry wat bevestig dat sy onafhanklikheid nie belemmer is nie.
- Die aard en omvang van alle nie-auditdienste wat deur die eksterne ouditeur verskaf is bepaal en nie-auditdienste vooraf goedgekeur.
- Versekering verkry van die eksterne ouditeur dat toereikende rekeningkundige rekords gehandhaaf is.
- Bevestig dat geen aanmeldbare ongeruimdhede geïdentifiseer is of oor verslag gedoen is deur die eksterne ouditeure ingevolge die Ouditprofessiewet nie.
- Die eksterne ouditeur en die aangewese onafhanklike ouditeur vir elk van die Suid-Afrikaanse filiaalmaatskappye vir die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2012 benoem.

Financial statements

During the year under review, the Committee:

- Confirmed, based on managements' review, that the interim and annual financial statements were drawn up on the going concern basis.
- Examined the published interim and annual financial statements and other financial information, prior to the Board's approval.
- Considered accounting treatments, significant or unusual transactions and accounting judgment's.
- Considered the appropriateness of accounting policies and any changes made.
- Reviewed the external auditor's audit report.
- Reviewed the representation letter relating to the annual financial statements signed by management.
- Considered any problems identified as well as any legal and tax matters that could materially affect the financial statements.
- Met separately with management, the external auditor and internal auditor.
- Concluded that the annual financial statements fairly present the financial position of the Group and Company at the end of the financial year and the results of operations and cash flows for the financial year.

Risk management and information technology

During the year under review, the Committee:

- Reviewed the Group's policies on risk assessment and risk management, including fraud risks and information technology risks and found them to be sound.
- Received a limited assurance report on management's assesment of the effectiveness of the Company's system of internal controls over financial reporting from the external auditors, Ernst & Young Inc.

Finansiële state

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig:

- Bevestig, gebaseer op bestuur se oorsig, dat die tussentydse en finansiële jaarstate op die lopendesaa- grondslag voorberei is.
- Die gepubliseerde tussentydse en finansiële jaarstate en ander finansiële inligting ondersoek, voor die Direksie se goedkeuring.
- Rekeningkundige hantering, beduidende of ongewone transaksies en rekeningkundige beoordeling oorweeg.
- Die toepaslikheid van rekeningkundige beleid en enige veranderinge wat aangebring is oorweeg.
- Die eksterne ouditeur se ouditverslag nagegaan.
- Die bestuursverklaringsbrief met betrekking tot die finansiële jaarstate onderteken deur bestuur nagegaan.
- Enige probleme wat geïdentifiseer is, asook enige wetlike en belastingaangeleenthede wat 'n wesenlike uitwerking op die finansiële state kon hê, oorweeg.
- Afsonderlik met bestuur, eksterne ouditeur en interne ouditeur vergader.
- Tot die gevolgtrekking gekom dat die finansiële jaarstate die finansiële posisie van die Groep en Maatskappy aan die einde van die finansiële jaar en die resultate van bedrywighede en kontantvloei vir die finansiële jaar op 'n redelike wyse weergee.

Risikobestuur en inligtingstegnologie

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig:

- Die Groep se beleid oor risiko oorweging en risiko bestuur, insluitend bedrogrisiko's en inligtingstegnologierisiko's nagegaan en dit bevredigend bevind.
- 'n Beperkte gerusstellingsverslag oor bestuur se oorweging van die doeltreffendheid van die Maatskappy se stelsel van interne kontroles oor finansiële verslagdoening van die eksterne ouditeure, Ernst & Young Ing., ontvang.

Internal control and internal audit

During the year under review, the Committee:

- Reviewed and approved the annual internal audit plan and evaluated the independence, effectiveness and performance of the internal audit providers.
- Considered the reports of the internal auditor and external auditor on the Group's systems of internal control including financial controls, business risk management and maintenance of effective internal control systems.
- Received assurances that proper accounting records were maintained and that the systems safeguarded the Group's assets against unauthorised use or disposal.
- Reviewed issues raised by internal audit and the adequacy of corrective action taken by management in response.
- Assessed the adequacy of the performance of the internal audit function and found it satisfactory.

Taking into account all information received from management as well as the internal and external auditors, nothing has come to the attention of the committee that indicates a material breakdown in the internal controls of the Group.

Sustainability

During the year under review, the Committee:

- Reviewed the sustainability review included in the Company's integrated annual report and satisfied itself that it is consistent with the annual financial statements.
- Considered the desirability of obtaining external assurance regarding the sustainability review and recommended to the Board that it would serve no useful purpose in view of the developing nature of the Company's sustainability information systems.

Legal and regulatory requirements

During the year under review, the Committee:

- Reviewed with management legal matters that could have a material impact on the Group.
- Reviewed with the Group's internal legal counsel the adequacy and effectiveness of the Group's procedures to ensure compliance with legal and regulatory responsibilities.

Interne beheer en interne audit

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig:

- Die jaarlikse interne auditplan nagegaan en goedgekeur en die onafhanklikheid, doeltreffendheid en prestasie van die verskaffers van interne audit geëvalueer.
- Die verslae van die interne ouditeur en eksterne ouditeur oor die Groep se stelsels van interne beheer insluitend finansiële beheer, besigheidsrisikobestuur en handhawing van effektiewe interne beheerstelsels oorweeg.
- Die gerustelling ontvang dat behoorlike rekeningkundige rekords in stand gehou is en dat die stelsels die Groep se bates teen ongemagtigde gebruik of verkoop beskerm.
- Aangeleenthede deur interne audit geopper en die toereikendheid van regstellende aksie deur bestuur in reaksie daarop oorweeg.
- Die toereikendheid van die prestasie van die interne auditfunksie beoordeel en gevind dat dit bevredigend is.

Met inagneming van alle inligting wat ontvang is van bestuur sowel as die interne en eksterne ouditeure, het niks onder die aandag van die komitee gekom wat daarop dui dat daar 'n wesenlike verval in die interne beheermaatreëls van die Groep was nie.

Volhoubaarheid

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig:

- Die volhoubaarheidsdoelstelling ingesluit in die Maatskappy se geïntegreerde jaarverslag nagegaan en homself vergewis dat dit in ooreenstemming is met die finansiële jaarstate.
- Die wenslikheid van die verkryging van eksterne gerustelling ten opsigte van die Volhoubaarheidverslag in oënskyn geneem en aan die Direksie aanbeveel dat dit geen nuttige doel sou dien in die lig van die ontwikkelende aard van die Maatskappy se volhoubaarheidsinligtingstelsels.

Regs- en regulatoriese vereistes

Die komitee het gedurende die jaar onder oorsig:

- Saam met bestuur regs-aangeleenthede oorweeg wat 'n wesenlike invloed op die Groep kan hê.
- Saam met die Groep se interne regsverteenvoerder die toereikendheid en doeltreffendheid van die Groep se prosedures oorweeg om nakoming rakende regs- en regulatoriese verantwoordelikhede nagegaan te verseker.

- Monitored complaints received via the Group's ethics line, including complaints or concerns regarding accounting matters, internal audit, internal accounting controls, contents of the financial statements, potential violations of the law and questionable accounting or auditing matters.
- Considered reports provided by management, internal audit and the external auditor regarding compliance with legal and regulatory requirements.

Combined assurance

The Committee reviewed the plans and reports of the external and internal auditors and other assurance providers including management, and concluded that the material finance and governance controls within the business was adequate.

Chief Financial Officer and finance function

As required by the JSE Listings Requirements 3.84 (h), the Committee has:

- Considered the experience and expertise of the chief financial officer and concluded that these were satisfactory.
- Considered the expertise, resources and experience of the finance function and concluded that these were satisfactory.

Independence of external auditor

The committee is satisfied that Ernst & Young Inc. is independent of the Group after taking the following factors into account:

- Representations made by Ernst & Young Inc. to the committee.
- The auditor does not, except as external auditor or in rendering permitted non-audit services, receive any remuneration or other benefit from the Group.
- The auditor's independence was not impaired by any consultancy, advisory or other work undertaken.
- The auditor's independence was not prejudiced as a result of any previous appointment as auditor.
- The criteria specified for independence by the Independent Regulatory Board of Auditors and international regulatory bodies.

- Klagtes gemoniteer wat ontvang is via die Groep se etiese lyn, met inbegrip van klagtes of bekommernisse rakende rekeningkundige, interne oudit, interne rekeningkundige kontroles, inhoud van die finansiële state, moontlike oortredings van die wet en twyfelagtige rekeningkundige of ouditaangeleenthede.
- Verslae verskaf deur bestuur, interne oudit en die eksterne ouditeur met betrekking tot die nakoming van wetlike en regulatoriese vereistes in oënskou geneem.

Gekombineerde gerustelling

Die komitee het die planne en verslae van die eksterne en interne ouditeure en ander verskaffers van gerustelling nagegaan, insluitend bestuur, en tot die gevolgtrekking gekom dat die wesenlike finansiële- en bestuurskontroles binne die onderneming toereikend was.

Hoof Finansiële Beampte en finansiële funksie

Soos vereis deur die Noteringsvereistes van die JSE 3.84 (h), het die komitee:

- Die ervaring en kundigheid van die hoof finansiële beampte oorweeg en tot die gevolgtrekking gekom dat dit bevredigend was.
- Die kundigheid, hulpbronne en ervaring van die finansiële funksie oorweeg en tot die gevolgtrekking gekom dat dit bevredigend was.

Onafhanklikheid van eksterne ouditeur

Die komitee is tevrede dat Ernst & Young Ing. onafhanklik van die Groep is nadat die volgende faktore in ag geneem is:

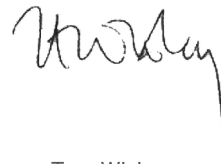
- Voorleggings gedoen deur Ernst & Young Ing. aan die komitee.
- Die ouditeur ontvang nie, behalwe as eksterne ouditeur of in die lewer van toegelate nie-ouditdienste, enige besoldiging of ander voordeel van die Groep nie.
- Die ouditeur se onafhanklikheid is nie deur enige konsultasie-, advies- of ander werk onderneem belemmer nie.
- Die ouditeur se onafhanklikheid is nie beïnvloed as gevolg van enige vorige aanstelling as ouditeur nie.
- Die kriteria wat deur die Onafhanklike Reguleringsraad vir Ouditeure en internasionale reguleringsorganisasies gespesifiseer is.

Annual financial statements

Following the review by the committee of the consolidated and separate annual financial statements of Clover Industries Limited for the year ended 30 June 2012, the committee is of the view that they fairly present, in all material aspects, the financial position at that date and the results of operations and cash flows for the year then ended, in accordance with International Financial Reporting Standards and the requirements of the Companies Act. The committee has satisfied itself of the integrity of the remainder of the Integrated Annual Report.

Having achieved its objectives for the financial year, the committee has recommended the annual financial statements and Integrated Annual Report for the year ended 30 June 2012 for approval to the Clover Industries Limited Board. The Board has subsequently approved the financial statements, which will be open for discussion at the forthcoming Annual General Meeting.

On behalf of the committee

Tom Wixley

Chairman of the Audit and Risk Committee/Voorsitter van die Oudit- en Risikokomitee

Date: 6 September 2012

Finansiële jaarstate

Nadat die komitee die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële jaarstate van Clover Industries Beperk vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 nagegaan het, is die komitee van mening dat dit, in alle wesenlike opsigte die finansiële posisie op daardie datum, en die resultate van bedrywighede en kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, in ooreenstemming met "International Financial Reporting Standards" en die vereistes van die Maatskappywet redelik weerspieël. Die komitee het homself vergewis oor die integriteit van die res van die Geïntegreerde Jaarverslag.

Nadat sy doelwitte vir die finansiële jaar behaal is, het die komitee goedkeuring van die finansiële jaarstate en Geïntegreerde Jaarverslag vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 deur die Direksie van Clover Industries Beperk aanbeveel. Die Direksie het vervolgens die finansiële state goedgekeur, en dit sal oop wees vir bespreking by die komende Algemene Jaarvergadering.

Namens die komitee

Approval of the financial statements

The Directors are required by the Companies Act 2008 to maintain adequate accounting records and to prepare financial statements for each year which fairly present the state of affairs of the Company and the Group at the end of the financial year and of the profit and cash flows for the period. In preparing the accompanying financial statements, International Financial Reporting Standards have been followed, suitable accounting policies have been used and applied consistently, and reasonable and prudent judgements and estimates have been made. Any changes to accounting policies are approved by the Board and the effects thereof are fully explained in the annual financial statements. The financial statements incorporate full and responsible disclosure. The directors acknowledge that they are ultimately responsible for the system of internal financial control established by the Group and place considerable importance on maintaining a strong control environment.

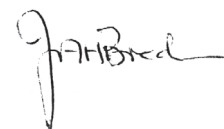
To enable the Directors to meet these responsibilities, the board sets standards for internal control aimed at reducing the risk of error or loss in a cost-effective manner. The standards include the proper delegation of responsibilities within a clearly defined framework, effective accounting procedures and adequate segregation of duties to ensure an acceptable level of risk. These controls are monitored throughout the Group and all employees are required to maintain the highest ethical standards in ensuring the group's business is conducted in a manner that in all reasonable circumstances is above reproach. The focus of risk management in the Group is on identifying, assessing, managing and monitoring all known forms of risk across the Group. While operating risk cannot be fully eliminated, the group endeavours to minimise it by ensuring that appropriate infrastructure, controls, systems and ethical behaviour are applied and managed within predetermined procedures and constraints.

The Directors are of the opinion, based on the information and explanations given by management and the internal auditors that the system of internal control provides reasonable assurance that the financial records may be relied on for the preparation of the consolidated and separate annual financial statements. However, any system of internal financial control can provide only reasonable, and not absolute, assurance against material misstatement or loss.

The Directors have reviewed the Group and Company's budget and cash flow forecast up to 30 June 2013. On the basis of this review and in the light of the current financial position and existing borrowing facilities, the Directors are satisfied that CIL is a going concern and have therefore continued to adopt the going-concern basis in preparing the financial statements.

The Group's external auditors, Ernst & Young Inc., have audited the financial statements and their unqualified report appears on page 94.

The consolidated and separate annual financial statements, set out on pages 96 to 197, which have been prepared on the going concern basis, were approved by the Board of directors on 6 September 2012 and were signed on their behalf by:

John Bredin
Chairman

Johann Vorster
Chief Executive

Certificate by Secretary – (in terms of Section 89(4) of the Companies Act)

The Secretary of Clover Industries Limited, Hermanus Bernardus Roode, certifies that Clover Industries Limited has complied with all the requirements of the Companies Act and more specifically that all such returns as required by a public company in terms of the Companies Act 2008, as amended, have been lodged with the Registrar of Companies and that such returns are true, correct and up to date and that a copy of these annual financial statements was sent to every person who is entitled thereto in terms of the Act.

Hermanus Roode
Secretary

6 September 2012

Kragtens die Maatskappywet 2008 moet die Direkteure toereikende rekeningkundige rekords in stand hou en finansiële state voorberei vir elke jaar wat die stand van sake van die Maatskappy en die Groep aan die einde van die finansiële jaar en die wins en kontantvloeï vir die tydperk redelik weergee. In die opstel van die bygaande finansiële state is "International Financial Reporting Standards" gevolg, geskikte rekeningkundige beleid is gebruik en konsekwent toegepas en redelike en omsigtige oordele en beramings is gemaak. Enige veranderinge aan die rekeningkundige beleid word deur die Direksie goedgekeur en die uitwerking daarvan word volledig in die finansiële jaarstate verduidelik. Die finansiële state sluit in volledige en verantwoordelike openbaarmaking. Die Direkteure erken dat hulle uiteindelik verantwoordelik is vir die stelsel van interne finansiële beheer wat deur die Groep in plek gestel is en beskou dit as van die uiterste belang om 'n sterk beheeromgewing te handhaaf.

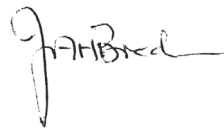
Om die Direkteure in staat te stel om hierdie verantwoordelikhede na te kom, stel die Raad standaarde vir interne beheer wat gemik is op die verlaging van die risiko van foute of verlies op 'n kostedoeltreffende manier. Die standaard sluit in die behoorlike afwenteling van verantwoordelikhede binne 'n duidelik omskrewe raamwerk, doeltreffende rekeningkundige prosedures en voldoende skeiding van pligte om 'n aanvaarbare vlak van risiko te verseker. Hierdie kontroles word regdeur die Groep gemonitor en daar word van alle personeel vereis om die hoogste etiese standaarde te handhaaf om te verseker dat die Groep se besigheid bedryf word op 'n manier wat in alle redelike omstandighede bo verdenking staan. Die fokus van risikobestuur in die Groep is op die identifisering, evaluering, bestuur en monitering van alle bekende vorms van risiko regdeur die Groep. Alhoewel bedryfsrisiko nie heeltemal uitgeskakel kan word nie, poog die Groep om dit te minimaliseer deur te verseker dat toepaslike infrastruktuur, beheermaatreëls, stelsels en etiese gedrag toegepas en bestuur word binne voorafbepaalde prosedures en beperkings.

Die Direkteure is van mening, gebaseer op die inligting en verduidelikings soos deur bestuur en die interne ouditeure verskaf, dat die stelsel van interne beheer redelike gerusstelling bied dat op die finansiële rekords gesteun kan word vir die voorbereiding van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële jaarstate. Enige stelsel van interne finansiële beheer kan egter slegs redelike, en nie absolute, versekering teen wesenlike wanvoorstelling of verlies bied nie.

Die Direkteure het die Groep en Maatskappy se begroting en kontantvloeï-vooruitskatting tot 30 Junie 2013 nagegaan. Op die basis van hierdie oorsig en in die lig van die huidige finansiële posisie en bestaande finansieringsfasiliteite, is die Direkteure tevrede dat CIL 'n lopende saak is en het dus voortgegaan om die lopendesaak-grondslag te aanvaar in die voorbereiding van die finansiële state.

Die Groep se eksterne ouditeure, Ernst & Young Ing., het die finansiële state geoudit en hulle ongekwalifiseerde verslag verskyn op bladsy 95.

Die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële jaarstate, soos uiteengesit op bladsye 96 tot 197, wat op die lopendesaak-grondslag opgestel is, is op 6 September 2012 deur die Direksie goedgekeur en is namens dit onderteken deur:

John Bredin
Voorsitter

Johann Vorster
Uitvoerende Hoof

Sertifikaat van die Sekretaris – (in terme van artikel 89(4) van die Maatskappywet)

Die Sekretaris van Clover Industries Beperk, Hermanus Bernardus Roode, sertifiseer dat Clover Industries Beperk voldoen het aan al die vereistes van die Maatskappywet en meer spesifiek dat alle sodanige opgawes soos vereis van 'n openbare maatskappy ingevolge die Maatskappywet 2008, soos gewysig, by die Registrateur van Maatskappye ingedien is en dat sodanige opgawes waar, korrek en op datum is en dat 'n kopie van hierdie finansiële jaarstate gestuur is aan elke persoon wat daarop geregtig is in terme van die Wet.

Hermanus Roode
Sekretaris

6 September 2012

Independent Auditors report for the year ended 30.6.2012

To the shareholders of Clover Industries Limited

We have audited the consolidated and separate financial statements of Clover Industries Limited set out on pages 100 to 197, which comprise the consolidated and separate statements of financial position as at 30 June 2012, and the consolidated and separate statements of comprehensive income, statements of changes in equity and statements of cash flows for the year then ended, and the notes, comprising a summary of significant accounting policies and other explanatory information.

Directors' responsibility for the financial statements

The company's directors are responsible for the preparation and fair presentation of these consolidated and separate financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards and the requirements of the Companies Act of South Africa, and for such internal control as the directors determine is necessary to enable the preparation of consolidated and separate financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these consolidated and separate financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the consolidated and separate financial statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the consolidated and separate financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the consolidated and separate financial statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the consolidated and separate financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the directors, as well as evaluating the overall presentation of the consolidated and separate financial statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the consolidated and separate financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of Clover Industries Limited as at 30 June 2012, and its financial performance and cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards and the requirements of the Companies Act of South Africa.

Other reports required by the Companies Act

As part of our audit of the consolidated and separate financial statements for the year ended 30 June 2012, we have read the Directors' Report, the Audit and Risk Committee's Report and the Company Secretary's Certificate for the purpose of identifying whether there are material inconsistencies between these reports and the audited financial statements. These reports are the responsibility of the respective preparers. Based on reading these reports we have not identified material inconsistencies between these reports and the audited consolidated and separate financial statements. However, we have not audited these reports and accordingly do not express an opinion on these reports.

Ernst & Young Inc.

Ernst & Young Incorporated

Director – Frantz Frederik Scheepers

Registered Auditor

Chartered Accountant (SA)

Wanderers Office Park

52 Corlett Drive

Illovo

Johannesburg

6 September 2012

Aan die aandeelhouders van Clover Industries Beperk

Ons het die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state van Clover Industries Beperk, soos uiteengesit op bladsye 100 tot 197, geoudit. Hierdie finansiële state bestaan uit die state van finansiële posisie soos op 30 Junie 2012, en die state van omvattende inkomste, state van veranderings in ekwiteit en state van kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, en die aantekeninge, wat bestaan uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleid en ander verduidelikende inligting.

Direkteure se verantwoordelikheid vir die finansiële state

Die maatskappy se direkteure is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van hierdie finansiële state ooreenkomstig 'International Financial Reporting Standards' en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika, en vir sodanige interne beheer as wat die direkteure nodig ag om die opstel van finansiële state wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute, in staat te stel.

Ouditeur se verantwoordelikheid

Dit is ons verantwoordelikheid om op grond van ons audit 'n mening oor hierdie finansiële state uit te spreek. Ons het ons audit ooreenkomstig 'International Standards on Auditing' uitgevoer. Daardie standaard vereis dat ons voldoen aan etiese vereistes en die audit beplan en uitvoer om redelike gerusstelling te verkry of die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state vry is van wesenlike wanvoorstelling.

'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om auditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state. Die prosedures wat gekies word hang af van die ouditeur se oordeel, insluitend die beoordeling van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, hetsy weens bedrog of foute. Tydens daardie risikoboordeling oorweeg die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se opstel en redelike voorstelling van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, ten einde auditprosedures te ontwerp wat in die omstandighede toepaslik is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer nie. 'n Oudit sluit ook 'n evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige ramings wat deur die direkteure gemaak is in, asook 'n evaluering van die algehele voorstelling van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state.

Ons glo dat die auditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons auditmening te bied.

Mening

Na ons mening is die finansiële state, in alle wesenlike opsigte, 'n redelike voorstelling van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële stand van Clover Industries Beperk soos op 30 Junie 2012, en van die maatskappy se gekonsolideerde en afsonderlike finansiële prestasie en gekonsolideerde en afsonderlike kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig 'International Financial Reporting Standards' en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika.

Ander verslae wat deur die Maatskappywet vereis word

As deel van ons audit van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 het ons die Direkteursverslag, die Verslag van die Oudit- en Risikokomitee en die Sertifikaat van die Maatskappysekreteraris deurgelees om te bepaal of daar wesenlike teenstrydighede tussen hierdie verslae en die geouditeerde finansiële state is. Hierdie verslae is die verantwoordelikheid van die verskeie opstellers daarvan. Gebaseer op die deurlees van hierdie verslae het ons nie wesenlike teenstrydighede tussen hierdie verslae en die geouditeerde finansiële state geïdentifiseer nie. Ons het hierdie verslae egter nie geoudit nie en spreek dienooreenkomstig nie 'n mening oor hierdie verslae uit nie.

Ernst & Young Inc.

Ernst & Young Ingelyf

Direkteur – Frantz Frederik Scheepers
Geregistreerde Ouditeur
Geoktrooieerde Rekenmeester (SA)

Wanderers Office Park
Corlettrylaan 52
Illovo
Johannesburg

6 September 2012

The Directors present their report on the activities and the financial statements for Clover Industries Ltd ("CIL") and the Group in respect of the year ended 30 June 2012.

Nature of business

The procurement, production, marketing, sales and distribution of branded consumer goods to customers in the Southern African region at benchmarked costs, with margins sufficient to ensure Clover's long-term prosperity and growth.

Group results

The Group's results for the year are as follows:

	2012 R'm	2011 R'm
Revenue	7 223,9	6 542,3
Total comprehensive income attributable to shareholders of the parent Company	205,3	179,6

More detailed financial information can be found in the Financial Report which forms part of the Integrated Annual Report.

Subsidiary companies and interests in joint ventures

Details of subsidiary companies are reflected in note 31 to the financial statements and interests in joint ventures in note 4 to the financial statements.

With effect from 1 July 2011 Clover SA bought out the 45% minority shareholder in Clover West Africa for US\$ 1 million (R8,0 million). This Company is now a wholly owned subsidiary of Clover SA.

Similarly with effect from 1 April 2012 Clover SA also bought out the 30% minority shareholder in Clover Botswana for 18 million Pula (R19,2 million).

On 31 May 2012 Clover SA entered into an agreement with AVI Limited for the purchase of 100% of the shares in The Real Juice Co. Holdings (Pty) Ltd for a purchase consideration of R60 million. This Company, through its subsidiaries, manufactures and sells the Quali and Real Juice range of fruit juices. The transaction was conditionally approved by the competition authorities on 28 August 2012. Clover accepted the conditions attached to this approval and the effective date will be 1 October 2012.

Share capital

Details of the authorised and issued share capital are included in note 19 to the financial statements.

A general authority to repurchase ordinary shares of the Company was granted to the Directors by way of a special resolution adopted on 10 November 2011. Such authority is subject to the Companies Act and the Listings Requirements of the

Die Direkteure lê hul verslag oor die aktiwiteite en die finansiële state van Clover Industries Bpk ("CIL") en die Groep vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 voor.

Aard van besigheid

Die verskaffing, produksie, bemaking, verkoop en verspreiding van handelsmerk-verbruikersgoedere aan klante in Suidelike Afrika teen mededingende koste, met marges wat voldoende is om Clover se langtermynvoorspoed en -groei te verseker.

Groepresultate

Die Groep se resultate vir die jaar is soos volg:

	2012 Rm	2011 Rm
Inkomste	7 223,9	6 542,3
Wins toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	205,3	179,6

Meer breedvoerige finansiële inligting is beskikbaar in die Finansiële Verslag wat deel uitmaak van hierdie Geïntegreerde Jaarverslag.

Filiaalmaatskappye en belange in gesamentlike ondernemings

Inligting aangaande filiaalmaatskappye word in aantekening 31 tot die finansiële state uiteengesit en belange in gesamentlike ondernemings in aantekening 4 tot die finansiële state.

Clover SA het met ingang van 1 Julie 2011 die 45%-minderheidsaandeelhouer in Clover Wes-Afrika vir VS\$1 miljoen (R8,0 miljoen) uitgekoop. Hierdie maatskappy is nou 'n volfiliaal van Clover SA.

Eweneens, met ingang van 1 April 2012, het Clover SA ook die 30%-minderheidsaandeelhouer in Clover Botswana vir 18 miljoen Pula (R19,2 miljoen) uitgekoop.

Clover SA het op 31 Mei 2012 'n ooreenkoms met AVI Beperk aangegaan vir die aankoop van 100% van die aandele in The Real Juice Co. Holdings (Edms) Bpk vir 'n koopprijs van R60 miljoen. Dié maatskappy, deur sy filiale, vervaardig en verkoop die Quali- en Real Juice reeks vrugtesappe. Die transaksie is op 28 Augustus 2012 voorwaardelik deur die mededingingsowerhede goedgekeur. Clover het die voorwaardes verbonde aan hierdie goedkeuring aanvaar en die effektiewe datum sal 1 Oktober 2012 wees.

Aandelekapitaal

Besonderhede van die gemagtigde en uitgereikte aandelekapitaal word in aantekening 19 tot die finansiële state ingesluit.

'n Algemene magtiging om die Maatskappy se gewone aandele terug te koop is aan die Direkteure toegestaan by wyse van 'n spesiale besluit wat op 10 November 2011 aanvaar is. Sodanige magtiging is onderworpe aan die Maatskappywet en die Noteringsvereistes van die JSE. Die Noteringsvereistes van

JSE. The Listings Requirements of the JSE limit repurchases during any one year to a maximum of 20% of the issued ordinary shares at the time.

No shares were issued or repurchased during the year ended 30 June 2012.

The debt portion of preference shares is quantified and separately disclosed as part of interest-bearing liabilities. The guaranteed preference dividends paid during the year are accounted for as interest paid in the statement of comprehensive income.

Dividends

Dividends declared and paid by CIL during the year:

	2012 R'000	2011 R'000
Ordinary dividends		
Declared	53 734	58 720
Paid	53 734	58 720
Preference dividends		
Recognised as interest:		
Declared	22 007	21 359
Paid	16 117	26 529

The Board declared and paid an interim cash dividend of 15c per ordinary share during April 2012. It further declared a final dividend of R24,0 million or 13,4 cents per ordinary share. The interim dividend together with the proposed final dividend will constitute 25% of Comprehensive Income Attributable to Shareholders of CIL, excluding after tax capital profits.

Declaration of dividend number 5

Notice is hereby given that the directors have declared a final gross cash dividend of 13,4 cents (11,39 cents net of dividend withholding tax) per ordinary share for the year ended 30 June 2012.

The dividend has been declared from income reserves and no secondary tax on companies credits has been used.

A dividend withholding tax of 15% will be applicable to all shareholders who are not exempt.

The Company income tax number is 9657/002/71/4

The issued share capital at the declaration date is 179 111 867 ordinary shares.

The salient dates will be as follows:

Last day to trade to receive a dividend	Friday, 28 September 2012
Shares commence trading "ex" dividend	Monday, 1 October 2012
Record date	Friday, 5 October 2012
Payment date	Monday, 8 October 2012

Share certificates may not be dematerialised or rematerialised between Monday, 1 October 2012 and Friday, 5 October 2012, both days inclusive.

die JSE beperk terugkope gedurende enige enkele jaar tot 'n maksimum van 20% van die uitgereikte gewone aandele op daardie tyd.

Geen aandele is gedurende die jaar geëindig 30 Junie 2012 uitgereik of teruggekoop nie.

Die skuldcomponent van die voorkeuraandele is gekwantifiseer en word afsonderlik geopenbaar as deel van rentedraende laste. Die gewaarborgde voorkeurd dividende gedurende die jaar betaal, word as rente betaal in die staat van omvattende inkomste verantwoord.

Dividende

Dividende deur CIL verklaar en betaal gedurende die jaar:

	2012 R'000	2011 R'000
Gewone dividende		
Verklaar	53 734	58 720
Betaal	53 734	58 720
Voorkeurd dividende		
As rente erken:		
Verklaar	22 007	21 359
Betaal	16 117	26 529

Die Direksie het gedurende April 2012 'n tussentydse kontantdividend van 15c per gewone aandeel verklaar en betaal. Hy het voorts 'n finale dividend van R24,0 miljoen of 13,4 sent per gewone aandeel verklaar. Die tussentydse dividend saam met die voorgestelde finale dividend sal 25% van Omvattende Inkomste Toeskryfbaar aan Aandeelhouders van CIL uitmaak, met uitsluiting van kapitaalwinst na belasting.

Verklaring van dividend nommer 5

Kennis geskied hiermee dat die Direkteure 'n finale bruto kontantdividend verklaar het van 13,4 sent (11,39 sent na aftrekking van terughoubelasting op dividende) per gewone andeel vir die jaar geëindig 30 Junie 2012.

Die dividend is verklaar uit inkomstereserwes en geen krediete vir sekondêre belasting op maatskappye is gebruik nie.

'n Terughoubelasting op dividende van 15% sal van toepassing wees op alle aandeelhouders wat nie vrygestel is nie.

Die Maatskappy se inkomstebelastingnommer is 9657/002/71/4.

Die uitgereikte aandeelkapitaal op die datum van verklaring is 179 111 867 gewone aandele.

Die belangrike datums sal soos volg wees:

Laaste dag van verhandeling om 'n dividend te ontvang	Vrydag, 28 September 2012
Aandele begin verhandel "ex" dividend	Maandag, 1 Oktober 2012
Rekorddatum	Vrydag, 5 Oktober 2012
Betaaldatum	Maandag, 8 Oktober 2012

Aandeesertifikate mag nie gedematerialiseer of gematerialiseer word tussen Maandag, 1 Oktober 2012 tot en met Vrydag, 5 Oktober 2012 nie, beide dae ingegrepe.

Directors and Secretary

Particulars of the present Directors and Secretary are listed on pages 13 to 15.

Share-based compensation

During the current year a further 2,1 million SAR were issued to executives at an issue price of R11. These SAR will vest three years after the issue date and are subject to vesting conditions. SAR not exercised will be cancelled seven years after the issue date.

On 1 June 2012, Mr E Bosch was appointed to the Executive Committee and 953 620 SAR was issued to him on the same day at an issue price of R13,50. One third of these SAR will vest three years after the issue date and thereafter another third after four years and the last third after five years. There are no vesting conditions attached to these SAR. SAR not exercised will be cancelled seven years after the issue date.

On exercise Executives will be entitled to a payment equal to the increase in the CIL ordinary share price over the issue price of the SAR. Such payment can at the election of the Company be either in cash or by way of the issue to the member of a number of ordinary shares equal in value to such cash amount. Details of SAR issued and vested in terms of the plan are given in the Remuneration Policy and Remuneration Report contained in the Integrated Annual Report.

Insurance and risk management

The Group follows a policy of reviewing the risks relating to assets and commitments that might flow from the use thereof with its insurers on an annual basis. Wherever possible, assets are automatically included. There is also a continuous asset risk control programme, which is carried out in conjunction with the Group's insurance brokers. For further information on the Group's risk management process please refer to the Corporate Governance report on page 70.

Property, plant and equipment

There was no change in the nature of the property, plant and equipment of the Group or in the policy regarding their use. Capital expenditure on tangible assets was R254,3 million (2011: R197,5 million) and R19,4 million (2011: R18,8 million) on intangible assets.

Events after the reporting period

On 28 August 2012 the Competition Commission conditionally approved Clover SA's acquisition of The Real Juice Co. Holdings (Pty) Ltd from AVI Ltd. Clover SA accepted the conditions posed and the effective date of the transaction will be on 1 October 2012.

Other than the above, no significant events occurred subsequent to the year-end.

Direkteure en Sekretaris

Besonderhede van die huidige Direkteure en Sekretaris word op bladsye 213 tot 215 uiteengesit.

Aandeelgebaseerde vergoeding

'n Verdere 2,1 miljoen SAR is gedurende die huidige jaar aan uitvoerende beamptes uitgereik teen 'n uitgifteprys van R11. Hierdie SAR sal drie jaar na die datum van uitreiking vestig en is onderworpe aan vestigingsvoorwaardes. SAR wat nie uitgeoefen is nie, sal sewe jaar na die datum van uitreiking gekanselleer word.

Mnr E Bosch is op 1 Junie 2012 op die Uitvoerende Komitee aangestel en 953 620 SAR is op dieselfde dag aan hom uitgereik teen 'n uitgifteprys van R13,50. Een derde van hierdie SAR sal drie jaar na die datum van uitreiking vestig, en daarna 'n verdere derde na vier jaar en die laaste derde na vyf jaar. Daar is geen vestigingsvoorwaardes verbonde aan hierdie SAR nie. SAR nie uitgeoefen nie sal sewe jaar na die datum van uitreiking gekanselleer word.

By uitoefening sal uitvoerende beamptes geregtig wees op 'n betaling wat gelyk is aan die toename in die prys van gewone CIL-aandele bo die uitgifteprys van die SAR. Sodanige betaling kan volgens keuse van die Maatskappy óf in kontant óf by wyse van die uitreiking aan die lid van 'n aantal gewone aandele wees wat gelyke waarde het as sodanige kontantbedrag. Besonderhede van SAR ingevolge die plan uitgereik en gevestig word in die Vergoedingsbeleid en Vergoedingsverslag in die Geïntegreerde Jaarverslag vervat.

Versekering en risikobestuur

Dit is die beleid van die Groep om jaarliks in samewerking met die versekeraars die risiko met betrekking tot die bates en moontlike aanspreeklikhede wat uit die bedryf daarvan mag voortvloei te hersien. Waar moontlik word bates teen vervangingswaarde verseker en nuwe aankope gedurende die jaar word outomaties ingesluit. Daar is ook 'n deurlopende batesrisikobeheerprogram wat in samewerking met die Groep se versekeringsmakelaars bedryf word. Die verslag oor Korporatiewe Beheer op bladsy 270 handel meer breedvoerig met die Groep se risikobestuurproses.

Eiendom, aanleg en toerusting

Daar was geen verandering in die aard van die eiendom, aanleg en toerusting van die Groep of in die beleid ten opsigte van die gebruik daarvan nie. Kapitale besteding op tasbare bates was R254,3 miljoen (2011: R197,5 miljoen) en R19,4 miljoen (2011: R18,8 miljoen) op ontasbare bates.

Gebeure na die verslagdoeningstydperk

Die Mededingingskommissie het op 28 Augustus 2012 Clover SA se verkryging van die Real Juice Co. Holdings (Edms) Bpk van AVI Bpk voorwaardelik goedgekeur. Clover SA het die voorwaardes wat gestel is aanvaar en die effektiewe datum van die transaksie sal 1 Oktober 2012 wees.

Behoudens die bogemelde het geen wesentliche gebeure na die jaareinde plaasgevind nie.

Special resolutions

The following special resolutions were adopted at the Annual General Meeting held on 10 November 2011:

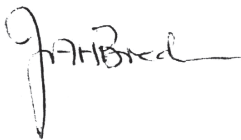
- A general authority was given to the board to repurchase shares in the Company subject to the Companies Act and the JSE Listings Requirements.
- A general authority as required by sections 44 and 45 of the Companies Act was given to the Board to provide financial assistance to related and inter-related companies or to Directors and prescribed officers of the Company and Directors and prescribed officers of related and inter-related companies. This general authority is valid for two years from the date of the resolution.
- The remuneration of the Non-executive Directors with effect from 1 July 2011 was approved.
- The following special resolution was adopted at both a preference shareholders meeting and a combined preference and ordinary shareholder meeting held on 7 June 2012:
- The dividend rate attached to preference shares was increased from 90% of the prime interest rate to 99% of the prime interest rate. This effectively passed on the savings of the Company, relating to preference dividends, on the abolishment of the STC tax regime to the preference shareholders.

On 4 August 2011 the Company granted the Board of Clover SA a general authority as required by sections 44 and 45 of the Companies Act to provide financial assistance to related and inter-related companies or to Directors and prescribed officers of the Company and Directors and prescribed officers of related and inter-related companies. This general authority is valid for two years from the date of the resolution.

Acknowledgements

We express our thanks and appreciation to:

- our shareholders for their support during the year;
- our staff for their dedication to the Clover brand;
- all our suppliers for their support in reducing the costs in the supply chain;
- the retail and wholesale trade for their support; and
- the consumers who support the Clover brand.

John Bredin
Chairman/Voorsitter

6 September 2012

Spesiale besluite

Die volgende spesiale besluite is op die Algemene Jaarvergadering soos gehou op 10 November 2011, goedgekeur:

- 'n Algemene magtiging is aan die Direksie gegee om aandele in die Maatskappy terug te koop onderworpe aan die Maatskappywet en die Noteringsvereistes van die JSE
- 'n Algemene magtiging soos vereis deur artikels 44 en 45 van die Maatskappywet is aan die Direksie gegee om finansiële bystand te verleen aan verwante en interverwante maatskappye of Direkteure en voorgeskrewe beamptes van die Maatskappy en Direkteure en voorgeskrewe beamptes van verwante en interverwante maatskappye. Hierdie algemene magtiging is geldig vir twee jaar vanaf die datum van die besluit.
- Die vergoeding van die Nie-uitvoerende Direkteure met ingang vanaf 1 Julie 2011 is goedgekeur.
- Die volgende spesiale besluit is aangeneem op beide 'n voorkeuraandeelhoudersvergadering en 'n gekombineerde voorkeur- en gewone aandeelhoudersvergadering gehou op 7 Junie 2012:
- Die dividendkoers verbonde aan voorkeuraandele is verhoog van 90% van die prima rentekoers tot 99% van die prima rentekoers. Dit het effektief die besparing van die Maatskappy, wat verband hou met voorkeurdividende, met die afskaffing van die SBM-belastingregime aan die voorkeuraandeelhouders oorgedra.

Die Maatskappy het op 4 Augustus 2011 'n algemene magtiging aan die Direksie van Clover SA toegestaan soos vereis deur artikels 44 en 45 van die Maatskappywet om finansiële bystand te verleen aan verwante en interverwante maatskappye of aan Direkteure en voorgeskrewe beamptes van die Maatskappy en Direkteure en voorgeskrewe beamptes van verwante en interverwante maatskappye. Hierdie algemene magtiging is geldig vir twee jaar vanaf die datum van die besluit.

Bedankings

Ons betuig ons dank en waardering aan:

- ons aandeelhouders vir hul ondersteuning gedurende die jaar;
- ons personeel vir hul toewyding tot die Clover-handelsmerk;
- al ons verskaffers vir hul ondersteuning in die vermindering van koste in die voorsieningsketting;
- die kleinhandel- en groothandelbedryf vir hul ondersteuning; en
- die verbruikers wat die Clover-handelsmerk ondersteun.

Johann Vorster
Uitvoerende Hoof

6 September 2012

consolidated statement of comprehensive income/
gekonsolideerde staat van omvattende inkomste

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep						Company/Maatskappy	
2012	2011				Notes/ Aantekeninge	2012	2011
R'000	R'000					R'000	R'000
6 109 268	5 510 436	Sales of products	Verkope van produkte				
763 723	642 133	Rendering of services	Lewering van dienste				
346 287	386 070	Sale of raw milk	Verkope van rou melk				
4 585	3 682	Rental income	Huurinkomste				
7 223 863	6 542 321	Revenue	Inkomste				
(5 233 222)	(4 801 323)	Cost of sales	Koste van verkope	6.1			
1 990 641	1 740 998	Gross profit	Bruto wins				
14 716	13 974	Other operating income	Ander bedryfsinkomste	6.2		40 444	39 172
–	–	Dividends received	Dividende ontvang			190 000	461 012
(1 422 643)	(1 243 160)	Selling and distribution costs	Verkoops- en verspreidingskoste				
(191 382)	(173 287)	Administrative expenses	Administratiewe uitgawes			(9 715)	(6 850)
(9 573)	(16 907)	Restructuring expenses	Herstruktureringsuitgawes	6.7		–	(8 499)
(10 527)	(2 610)	Other operating expenses	Ander bedryfsuitgawes	6.3		–	(3)
371 232	319 008	Operating profit	Bedryfswins	6.4		220 729	484 832
28 598	24 625	Finance income	Finansieringsinkomste	6.5		8 741	6 624
(52 460)	(62 065)	Finance cost	Finansieringskoste	6.6		(22 023)	(32 943)
347 370	281 568	Profit before tax	Wins voor belasting			207 447	458 513
(137 654)	(97 534)	Taxes	Belasting	7		(18 279)	(15 138)
209 716	184 034	Profit for the year	Wins vir die jaar			189 168	443 375
		Other comprehensive income	Ander omvattende inkomste				
(822)	(856)	Exchange differences on translations of foreign operations	Wisselkoersverskille met omskakeling van buitelandse bedrywighede				
208 894	183 178	Total comprehensive income for the year, net of tax	Totale omvattende inkomste vir die jaar, netto van belasting			189 168	443 375
		Profit attributable to:	Wins toeskryfbaar aan:				
205 290	179 588	Equity holders of the parent	Ekwiteitshouers van die houermaatskappy			189 168	443 375
4 426	4 446	Non-controlling interests	Nie-beherende belange				
209 716	184 034					189 168	443 375

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

consolidated statement of comprehensive income/ gekonsolideerde staat van omvattende inkomste

Group/Groep				Notes/ Aantekeninge	Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000				2012 R'000	2011 R'000
		Total comprehensive income attributable to:	Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan:			
204 388	178 992	Equity holders of the parent	Ekwiteitshouers van die houermaatskappy		189 168	443 375
4 506	4 186	Non-controlling interests	Nie-beherende belange			
208 894	183 178				189 168	443 375
		Earnings per share	Verdienste per aandeel			
114,6	116,7	Basic profit for the year attributable to ordinary equity holders of the parent	Basiese wins vir die jaar toedeelbaar aan gewone ekwiteitshouers van die houermaatskappy	8		
107,4	108,9	Diluted profit for the year attributable to ordinary equity holders of the parent	Verwaterde wins vir die jaar toedeelbaar aan gewone ekwiteitshouers van die houermaatskappy	8		

consolidated statement of financial position/
gekonsolideerde staat van finansiële posisie

as at/soos op 30.6.2012

Group/Groep				Notes/ Aantekeninge	Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000				2012 R'000	2011 R'000
		Assets	Bates			
		Non-current assets	Nie-bedryfsbates			
1 168 047	1 013 289	Property, plant and equipment	Eiendom, aanleg en toerusting	11	666	667
492	961	Investment properties	Beleggingseiendomme	12		
357 767	347 102	Intangible assets	Ontasbare bates	13		
		Investment in subsidiary company	Belegging in filiaalmaatskappy	31	350 050	338 659
492	3 262	Deferred tax assets	Uitgestelde belastingbates	15	86	88
1 526 798	1 364 614				350 802	339 414
		Current assets	Bedryfsbates			
602 053	460 247	Inventories	Voorrade	16		
996 995	865 725	Trade and other receivables	Handels- en ander debiteure	17	640 859	538 993
25 631	29 000	Prepayments	Vooruitbetalings			
173	750	Other current financial assets	Ander bedryfs finansiële bates	14.1		
711 470	824 212	Cash and short-term deposits	Kontant- en korttermyndeposito's	18	42 955	2 232
2 336 322	2 179 934				683 814	541 225
423	940	Assets classified as held-for-sale	Bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	10	–	–
2 336 745	2 180 874				683 814	541 225
3 863 543	3 545 488	Total assets	Totale bates		1 034 616	880 639

Group/Groep			Company/Maatskappy		
2012 R'000	2011 R'000		Notes/ Aantekeninge	2012 R'000	2011 R'000
		Equity and liabilities			
		Equity			
8 955	8 955	Issued share capital	19	8 955	8 955
675 113	675 113	Share premium	19	675 113	675 113
254 286	252 784	Other reserves	20	25 485	14 094
955 890	805 499	Retained earnings/(accumulated loss)	21	52 923	(83 510)
1 894 244	1 742 351	Equity attributable to equity holders of the parent		762 476	614 652
1 796	9 444	Non-controlling interests			
1 896 040	1 751 795	Total equity		762 476	614 652
		Liabilities			
		Non-current liabilities			
21 686	432 833	Interest-bearing loans and borrowings	22	–	259 382
61 637	62 526	Provisions	23		
116 950	32 017	Deferred tax liability	15		
6 904	13 357	Trade and other payables	24		
207 177	540 733			–	259 382
		Current liabilities			
1 316 794	1 068 836	Trade and other payables	24	12 425	6 842
421 376	173 829	Interest-bearing loans and borrowings	22	259 382	–
4 308	–	Other current financial liabilities	14.2		
5 672	243	Income tax payable	26.1	333	(237)
12 176	10 052	Provisions	23		
1 760 326	1 252 960			272 140	6 605
1 967 503	1 793 693	Total liabilities		272 140	265 987
3 863 543	3 545 488	Total equity and liabilities		1 034 616	880 639
		Ekwiteit en laste			
		Ekwiteit			
		Uitgereikte aandeelkapitaal	19	8 955	8 955
		Aandelepremie	19	675 113	675 113
		Ander reserves	20	25 485	14 094
		Behoue verdienste/(opgehoopte verlies)	21	52 923	(83 510)
		Ekwiteit toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy		762 476	614 652
		Nie-beherende belang			
		Totale ekwiteit		762 476	614 652
		Laste			
		Nie-bedryfslaste			
		Rentedraende lenings en verpligtinge	22	–	259 382
		Voorsienings	23		
		Uitgestelde belasting verpligtinge	15		
		Handels- en ander krediteure	24		
				–	259 382
		Bedryfslaste			
		Handels- en ander krediteure	24	12 425	6 842
		Rentedraende lenings en verpligtinge	22	259 382	–
		Ander bedryfs finansiële verpligtinge	14.2		
		Inkomstebelasting betaalbaar	26.1	333	(237)
		Voorsienings	23		
				272 140	6 605
		Totale laste		272 140	265 987
		Totale ekwiteit en laste		1 034 616	880 639

consolidated statement of changes in equity/
gekonsolideerde staat van veranderinge in ekwiteit

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

		Group/Groep								
	Notes/Aantekeninge									
		Ordinary and preference share capital/Gewone – en voorkeuraandelekapitaal	Ordinary and preference share premium/Gewone – en voorkeuraandelepremie	Preference share capital and premium transferred to debt/ Voorkeuraandelekapitaal en – premie oorgedra na skuld	Other capital reserves/ Ander kapitaal reserwes	Foreign currency translation reserve/ Buitelandse valuta reserwe	Retained earnings/ Behoue verdienste	Total/ Totaal	Non-controlling interests/ Nie-beherende belange	Total equity/ Totale ekwiteit
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Balance at 30 June 2010	Saldo op 30 Junie 2010	15 136	365 786	(259 382)	248 565	(6 377)	684 631	1 048 359	28 108	1 076 467
Profit for the year	Wins vir die jaar							179 588	4 446	184 034
Other comprehensive income	Ander omvattende inkomste					(596)	179 588	(596)	(260)	(856)
Total comprehensive income	Totale omvattende inkomste					(596)	179 588	178 992	4 186	183 178
Ordinary shares issued	Gewone aandele uitgereik	19	2 763	574 572				577 335		577 335
Share issue cost allocated to share premium	Koste van aandele uitreiking toegewys aan aandelepremie	19		(14 807)				(14 807)		(14 807)
Share based payment reserve	Aandeelgebaseerde betalingsreserwe				11 192			11 192		11 192
Dividends of subsidiaries	Dividende van filiale							–	(1 805)	(1 805)
Non-controlling interest acquired through the buy out of Clover Beverages minorities	Nie-beherende belang verkry met die uitkoop van Clover Beverages minderhede							–	(21 045)	(21 045)
Dividends	Dividende	25					(58 720)	(58 720)		(58 720)
Balance at 30 June 2011	Saldo op 30 Junie 2011	17 899	925 551	(259 382)	259 757	(6 973)	805 499	1 742 351	9 444	1 751 795
Profit for the year	Wins vir die jaar						205 290	205 290	4 426	209 716
Other comprehensive income	Ander omvattende inkomste					(902)		(902)	80	(822)
Total comprehensive income	Totale omvattende inkomste					(902)	205 290	204 388	4 506	208 894
Acquisition of non-controlling interest	Uitkoop van nie-beherende belange		–	–	(8 987)			(8 987)	(11 805)	(20 792)
Share appreciation rights exercised	Aandeelgroei regte uitgeoefen				(1 724)		(2 716)	(4 440)		(4 440)
Share based payment reserve	Aandeelgebaseerde betalingsreserwe				13 115			13 115		13 115
Dividends of subsidiaries	Dividende van filiale							–	(349)	(349)
Dividends forfeited	Dividende verbeur						1 551	1 551		1 551
Dividends	Dividende	25					(53 734)	(53 734)		(53 734)
Balance at 30 June 2012	Saldo op 30 Junie 2012	17 899	925 551	(259 382)	262 161	(7 875)	955 890	1 894 244	1 796	1 896 040

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

statement of changes in equity/
staat van veranderinge in ekwiteit

Company/Maatskappy							
	Notes/Aantekeninge	Ordinary and preference – share capital/Gewone – en voorkeuraandelekapitaal	Ordinary and preference – share premium/Gewone – en voorkeuraandelepremie	Preference share capital and premium transferred to debt/Voorkeuraandelekapitaal en -premie oorgedra na skuld	Other reserves/ Ander reserwes	Retained earnings/ Behoue verdienste	Total equity/ Totale ekwiteit
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Balance at 30 June 2010	Saldo op 30 Junie 2010	15 136	365 786	(259 382)	2 170	(468 165)	(344 455)
Profit for the year	Wins vir die jaar					443 375	443 375
Other comprehensive income	Ander omvattende inkomste				–	–	–
Total comprehensive income	Totale omvattende inkomste				–	443 375	443 375
Ordinary Shares issued	Gewone aandele uitgereik	19 2 763	574 572				577 335
Share issue cost allocated to share premium	Uitreikingskoste toegewys aan aandeelpremie	19	(14 807)				(14 807)
Share based payment reserve	Aandeelgebaseerde betalingsreserwe				11 924		11 924
Dividends	Dividende					(58 720)	(58 720)
Balance at 30 June 2011	Saldo soos op 30 Junie 2011	17 899	925 551	(259 382)	14 094	(83 510)	614 652
Profit for the year	Wins vir die jaar					189 168	189 168
Other comprehensive income	Ander omvattende inkomste				–	–	–
Total comprehensive income	Totale omvattende inkomste				–	189 168	189 168
Dividends forfeited	Dividende verbeur					999	999
Share based payment reserve	Aandeelgebaseerde betalingsreserwe				11 391		11 391
Dividends	Dividende	25				(53 734)	(53 734)
Balance at 30 June 2012	Saldo soos op 30 Junie 2012	17 899	925 551	(259 382)	25 485	52 923	762 476

consolidated statement of cash flows/
gekonsolideerde staat van kontantvloeï

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		Notes/ Aantekeninge	2012 R'000	2011 R'000
		Operating activities	Bedryfsaktiwiteite		
347 370	281 568	Profit before tax	Wins voor belasting	207 447	458 513
347 370	281 568	Profit before tax	Wins voor belasting	207 447	458 513
		Adjustments to reconcile profit before tax to net cash flow	Aanpassing om wins voor belasting met netto kontantvloeï te rekonsilieer		
		<i>Adjustment for non-cash items:</i>	<i>Aanpassing vir nie-kontant items:</i>		
93 496	90 165	Depreciation and impairment of property, plant and equipment	Waardevermindering en waardedaling van eiendom, aanleg en toerusting	1	11
8 774	8 131	Amortisation and impairment of intangible assets	Amortisasie en waardedaling van ontasbare bates		
46	49	Depreciation of investment properties	Waardevermindering van beleggingseiendomme		
4 885	–	Net movement in financial instruments	Netto beweging in finansiële instrumente		
(6 447)	1 258	Foreign exchange (profit)/loss	(Wins)/Verlies op buitelandse valuta		
1 235	5 771	Movement in provisions	Beweging in voorsienings		
13 115	11 192	Share-based payment reserve provision	Aandeelgebaseerde betalingsreserwe voorsiening		
(878)	(4 255)	Profit on disposal and scrapping of assets	Wins met verkoop en skraping van bates		
4 796	1 780	Impairment of plant included in restructuring cost	Waardedaling van aanleg ingesluit by herstruktureringkoste		
(1 174)	1 666	Foreign exchange differences on fixed assets	Buitelandse valutaverskille op vaste bates		
		<i>Other adjustments:</i>	<i>Ander aanpassings:</i>		
52 460	62 065	Finance cost	Finansieringskoste	6.6	22 023
(28 598)	(24 625)	Finance income	Finansieringsinkomste	6.5	(8 741)
		Dividends received	Dividende ontvang		(190 000)
		<i>Working capital adjustments:</i>	<i>Bedryfskapitaal aanpassings:</i>		
(141 806)	5 747	(Increase)/Decrease in inventories	(Toename)/Afname in voorraad		
(127 901)	(81 841)	Increase in trade and other receivables	Toename in handels – en ander debiteure		(101 866)
241 505	(46 491)	Increase/(Decrease) in trade and other payables	Toename/(Afname) in handels – en ander krediteure		5 583
(44 519)	(55 264)	Taxes	Belasting	26	(17 707)
416 359	256 916	Net cash flow from/(used in) operating activities	Netto kontantvloeï uit/(benut in) bedryfsaktiwiteite		(83 260)

Group/Groep			Company/Maatskappy		
2012 R'000	2011 R'000		Notes/ Aantekeninge	2012 R'000	2011 R'000
Investing activities					
4 181	10 676	Proceeds from sale of property, plant and equipment		–	7
6 447	(1 258)	Foreign exchange profit/(loss)			
28 598	24 625	Interest received		8 741	6 624
–	–	Dividends received		190 000	461 012
–	(49 387)	Goodwill purchased through the buyout of Clover Beverages non-controlling interests			
(20 792)	(21 045)	Aquisition of non-controlling interest			
(254 309)	(197 529)	Capital expenditure: tangible assets			
(19 373)	(18 797)	Capital expenditure: intangible assets			
(902)	(596)	Foreign currency translation reserve			
(256 150)	(253 311)	Net cash flows (used in)/from investing activities		198 741	467 643
Financing activities					
(52 460)	(62 065)	Interest paid		(22 023)	(32 943)
(53 734)	(58 720)	Dividends paid		(53 734)	(58 720)
1 551	–	Dividends forfeited		999	
(269)	2 380	(Decrease)/Increase in non-controlling interest			
(4 440)	–	Share appreciation rights paid out			
–	577 335	Proceeds from issue of ordinary shares		–	577 335
–	(14 807)	Transaction cost on issue of shares		–	(14 807)
(169 974)	(52 790)	Repayment of borrowings		–	(44 427)
6 375	–	Proceeds from borrowings			
(272 951)	391 333	Net cash flows (used)/from in financing activities		(74 758)	426 438
(112 742)	394 938	Net (decrease)/increase in cash and cash equivalents		40 723	2 135
824 212	429 274	Cash and cash equivalents at the beginning of the year		2 232	97
711 470	824 212	Cash and cash equivalents at the end of the year		42 955	2 232
Beleggingsaktiwiteite					
		Opbrengs met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting			
		Wins/(Verlies) op buitelandse valuta			
		Rente ontvang	6.5	8 741	6 624
		Dividende ontvang		190 000	461 012
		Klandisiewaarde met die uitkoop van Clover Beverages nie-beherende belange			
		Verkryging van nie-beherende belang			
		Kapitaalbesteding: tasbare bates			
		Kapitaalbesteding: ontasbare bates			
		Buitelandse valuta omskakeling reserve			
		Netto kontantvloei (benut in)/uit beleggingsaktiwiteite		198 741	467 643
Finansieringsaktiwiteite					
		Rente betaal	6.6	(22 023)	(32 943)
		Dividende betaal		(53 734)	(58 720)
		Dividende verbeur		999	
		(Afname)/Toename in nie-beherende belang			
		Aandeelgroei regte uitbetaal			
		Opbrengs met uitreiking van gewone aandele		–	577 335
		Transaksiekoste met uitreik van aandele		–	(14 807)
		Terugbetaling van lenings		–	(44 427)
		Opbrengs uit lenings			
		Netto kontantvloei (benut in)/uit finansieringsaktiwiteite		(74 758)	426 438
		Netto (afname)/toename in kontant en kontantekwivalente		40 723	2 135
		Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar		2 232	97
		Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar	18	42 955	2 232

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

1. Corporate information

Clover Industries Limited (the "Company") is a company incorporated and domiciled in South Africa. The consolidated financial statements of the Group for the year ended 30 June 2012 comprise the Company and its subsidiary companies (together referred to as the "Group") and the Group's interest in jointly controlled entities. The Companies within the Group have coterminous year-ends.

The consolidated financial statements of Clover Industries Limited for the year ended 30 June 2012 were authorised for issue in accordance with a resolution of the Directors on 6 September 2012.

The Group's operations and principal activities are set out in the Directors' report.

2. Basis of accounting

2.1 Basis of preparation

(a) Statement of compliance

The financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards and their interpretations adopted by the International Accounting Standards Board.

(b) Preparation

The consolidated financial statements are presented in rands, rounded off to the nearest thousand. They are prepared on the historical-cost basis unless otherwise stated. The carrying values of the recognised assets and liabilities that are designated hedged items in fair value hedges, and are otherwise carried at cost, are adjusted to record changes in the fair values attributable to the risks that are being hedged. The preparation of financial statements in conformity with IFRS requires management to make judgements, estimates and assumptions that affect the application of policies and reported amounts of assets and liabilities, income and expenses. These estimates and associated assumptions are based on experience and various other factors that are believed to be reasonable under the circumstances, the results of which form the basis of making the judgements about carrying values of assets and liabilities that are not readily apparent from other sources. Actual results may differ from these estimates. The estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis.

Revisions to accounting estimates are recognised in the period in which the estimate is revised if the revision affects only that period, or in the period of the revision and future periods if the revision affects both current and future periods. Judgements made by management that have a significant effect on the financial statements and estimates with a significant risk of material adjustment in the next year are discussed in note 2.3. The accounting policies set out below have been applied consistently to all periods presented in these financial statements.

1. Korporatiewe inligting

Clover Industries Bpk (die "Maatskappy") is 'n maatskappy geïnkorporeer en gevestig in Suid-Afrika. Die gekonsolideerde finansiële state van die Groep vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 sluit die Maatskappy en sy filiale in (saam word daar na die "Groep" verwys) en die Groep se belange in gesamentlike beheerde entiteite. Die Maatskappye in die Groep se jaareindes stem ooreen.

Die gekonsolideerde finansiële state van Clover Industries Bpk vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 is deur die Direkteure goedgekeur vir uitreiking in terme van 'n resoluë op 6 September 2012.

Die Groep se bedrywighede en hoof-aktiwiteite word in die Direkteursverslag uiteengesit.

2. Rekeningkundige basis

2.1 Basis van voorbereiding

(a) Verklaring van nakoming

Die finansiële state is opgestel ooreenkomstig "International Financial Reporting Standards" en die vertolking daarvan deur die "International Accounting Standards Board".

(b) Voorbereiding

Die gekonsolideerde finansiële state word in rande aangebied, afgerond tot die naaste duisend. Die state is opgestel op die historiese kostebasis, tensy anders aangetoon. Die drawaarde van die erkende bates en laste wat in aangewese instrumente met 'n billike waarde verskans is en andersins teen kosprys gedra word, word aangepas om veranderinge in die billike waarde van die risiko's wat verskans word aan te teken. Die voorbereiding van finansiële state in ooreenstemming met IFRS vereis dat die bestuur waardebepalings, ramings en aannames moet maak wat die toepassing van beleid en die aangeduide waardes van bates en laste en inkomste en uitgawes raak. Die ramings en verwante aannames is gegrond op ervaring en verskeie ander faktore wat in die omstandighede as redelik beskou kan word en die resultate vorm die basis van die menings oor die drawaardes van bates en laste wat nie gereedelik uit ander bronne blyk nie. Werklike waardes mag van hierdie ramings verskil. Die ramings en onderliggende aannames word voortdurend hersien.

Hersienings van rekeningkundige ramings word erken in die tydperk waarin die raming hersien word indien die hersiening slegs daardie tydperk raak, of in die daaropvolgende tydperke as die hersiening huidige sowel as toekomstige tydperke raak. Waardebepalings deur bestuur wat 'n beduidende uitwerking op die finansiële state en ramings het en 'n beduidende risiko van wesenlike aanpassing in die volgende jaar inhou, word in aantekening 2.3 bespreek. Die rekeningkundige beleid hieronder omskryf is konsekwent op alle periodes in hierdie finansiële state toegepas.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

(c) Basis of consolidation

Subsidiaries and business combinations

Subsidiaries are entities controlled by the Company. Control exists when the Company has the power, directly or indirectly, to govern the financial and operating policies of an entity so as to obtain benefits from its activities. In assessing control, potential voting rights that are presently exercisable or convertible are taken into account. The financial statements of subsidiaries are included in the consolidated financial statements from the date on which control commences until the date that control ceases. Investments in subsidiaries are accounted for at cost by the investing company.

A change in the ownership interest of a subsidiary without a loss of control is accounted for as an equity transaction.

Business combinations are accounted for using the acquisition method. The cost of an acquisition is measured as the aggregate of the consideration transferred, measured at acquisition date fair value and the amount of any non-controlling interest in the acquiree. For each business combination, the Group elects whether it measures the non-controlling interest in the acquiree either at fair value or at the proportionate share of the acquiree's identifiable net assets. Acquisition costs incurred are expensed and included in administrative expenses. When the Group acquires a business, it assesses the financial assets and liabilities assumed for appropriate classification and designation in accordance with the contractual terms, economic circumstances and pertinent conditions as at the acquisition date. This includes the separation of embedded derivatives in host contracts by the acquiree.

Any contingent consideration to be transferred by the acquirer will be recognised at fair value at the acquisition date. Subsequent changes to the fair value of the contingent consideration that is deemed to be an asset or liability will be recognised in accordance with IAS 39 either in profit or loss or as a change to other comprehensive income. If the contingent consideration is classified as equity, it will not be remeasured. Subsequent settlement is accounted for within equity. In instances where the contingent consideration does not fall within the scope of IAS 39, it is measured in accordance with the appropriate IFRS.

Total comprehensive income is attributed to the non-controlling interest even if that results in a deficit balance.

If the Group loses control over a subsidiary, it:

- Derecognises the assets (including goodwill) and liabilities of the subsidiary.
- Derecognises the carrying amount of any non-controlling interest.
- Derecognises the cumulative translation differences recorded in equity.
- Recognises the fair value of the consideration received.

(c) Basis van konsolidasie

Filiale en besigheidsamevoegings

Filiale is entiteit wat deur die Maatskappy beheer word. Beheer bestaan waar die Maatskappy die mag het om die finansiële – en bedryfsbeleid van 'n entiteit regstreeks of onregstreeks te bestuur om voordeel uit sy aktiwiteite te verkry. By die bepaling van beheer word potensiele stemreg wat tans uitoefenbaar of omskepbaar is, in ag geneem. Filiale se finansiële state word in die gekonsolideerde finansiële state ingesluit vanaf die datum waarop beheer begin tot die datum waarop beheer eindig. Beleggings in filiale word teen kosprys gedra deur die maatskappy wat die beleggings maak.

'n Verandering in die eienaarskap-belang van 'n filiaal sonder die verlies van beheer word as 'n ekwiteitstransaksie te boek gestel.

Besigheidskombinasies word verantwoord deur die gebruik van die verkrygingsmetode. Die koste van 'n verkryging word gemeet as die totaal van die teenprestasie wat oorgedra word, gemeet teen billike waarde op die verkrygingsdatum en die som van enige nie-beherende belang in die verkrygte. Vir elke besigheidskombinasie kies die Groep of hy die nie-beherende belang in die verkrygte meet of teen billike waarde of teen die proporsionele aandeel van die verkrygte se identifiseerbare netto bates. Verkrygingskoste aangegaan word as uitgawe hanteer en ingesluit in administratiewe uitgawes. Wanneer die Groep 'n besigheid verkry, beoordeel hy die finansiële bates en aanspreeklikhede vir toepaslike klassifikasie en aanwysing in ooreenstemming met die kontraktuele terme, ekonomiese omstandighede en pertinente voorwaardes soos op die verkrygingsdatum. Dit sluit in die skeiding van verskeie afgeleide instrumente in die gasheerkontrakte deur die verkryger verkry.

Enige voorwaardelike teenprestasie wat deur die verkryger oorgedra moet word, sal erken word teen billike waarde op die verkrygingsdatum. Latere veranderinge aan die billike waarde van die voorwaardelike teenprestasie wat geag word 'n bate of aanspreeklikheid te wees, sal in ooreenstemming met IAS 39 of in wins of verlies of as 'n verandering in ander omvattende inkomste erken word. Indien die voorwaardelike teenprestasie as ekwiteit geklassifiseer word, sal dit nie herwaardeer word nie. Daaropvolgende vereffening word binne ekwiteit verantwoord. In gevalle waar die voorwaardelike teenprestasie nie binne die omvang van IAS 39 val nie, word dit gemeet in ooreenstemming met die toepaslike IFRS.

Totale omvattende inkomste word toegeskryf aan die nie-beherende belang selfs al lei dit tot 'n negatiewe saldo.

Indien die Groep beheer verloor oor 'n filiaal, dan geld die volgende:

- Ontken die bates (insluitend klandisiewaarde) en laste van die filiaal.
- Ontken die drabedrag van enige nie-beherende belang.
- Ontken die kumulatiewe omskakelingsverskille wat in ekwiteit aangeteken word.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

- Recognises the fair value of any investment retained.
- Recognises any surplus or deficit in profit or loss.
- Reclassifies the parent's share of components previously recognised in other comprehensive income to profit or loss or retained earnings, as appropriate.

Non-controlling interest

Non-controlling interest represents the portion of profit or loss and the net assets not held by the Group and are presented separately in the statement of comprehensive income and within equity in the consolidated statement of financial position, separately from parent shareholders' equity.

Joint ventures

Joint ventures are those entities over which activities the Company has joint control, established by contractual agreement. The consolidated financial statements include the Group's proportionate share of the entities' assets, liabilities, income and expenses with items of a similar nature on a line-by-line basis, from the date on which joint control commences until the date that joint control ceases. Financial statements of the joint ventures are prepared for the same reporting period as the Parent Company. Adjustments are made where necessary to bring the accounting policies in line with those of the Group.

Upon loss of joint control and provided the former joint-control-entity does not become a subsidiary or associate, the Group measures and recognises its remaining investment at its fair value. Any difference between the carrying amount of the former joint controlled entity upon loss of joint control and the fair value of the remaining investment and proceeds from disposal are recognised in profit or loss. When the remaining investment constitutes significant influence, it is accounted for as investment in an associate.

From the date when a jointly controlled entity becomes an associate of the Group, the Group accounts for its interest in accordance with IAS 28.

Transactions eliminated on consolidation

Intra-group balances and unrealised gains and losses or income and expenses arising from intra-group transactions are eliminated in preparing the consolidated financial statements. Unrealised gains arising from transactions with jointly controlled entities are eliminated to the extent of the Group's interest in the entity. Unrealised losses are eliminated in the same way as unrealised gains, but only to the extent that there is no evidence of impairment. Impairment losses on transactions are recognised immediately if the loss provides evidence of a reduction in the net realisable value of current assets.

- Erken die billike waarde van die vergoeding ontvang.
- Erken die billike waarde van enige belegging behou.
- Erken enige surplus of tekort in wins of verlies.
- Herklassifiseer die houermaatskappy se deel van komponente wat voorheen erken is in omvattende inkomste na wins of verlies of behoue verdienste, soos toepaslik.

Nie-beherende belang

Nie-beherende belang verteenwoordig die gedeelte van die wins of verlies en die netto bates wat nie deur die Groep gehou word nie en word afsonderlik in die staat van omvattende inkomste en as deel van ekwiteit in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie aangetoon, afsonderlik van die houermaatskappy se aandeelhouersekwiteit.

Gesamentlike ondernemings

Gesamentlike ondernemings is daardie entiteite oor wie se aktiwiteite die Maatskappy gesamentlike beheer uitoefen soos per kontraktuele ooreenkoms bepaal. Die gekonsolideerde finansiële state sluit die Groep se proporsionele gedeelte van die entiteite se bates, laste, inkomste en uitgawes in, met soortgelyke items op 'n lyn-vir-lyn-basis, vanaf die datum waarop gesamentlike beheer begin tot die datum waarop gesamentlike beheer eindig. Finansiële state van die gesamentlike ondernemings word voorberei vir dieselfde verslagdoeningstydperk as die Houermaatskappy.

Met die verlies van gesamentlike beheer en mits die voormalige gesamentlik beheerde entiteit nie 'n filiaal of geassosieerde word nie, meet en erken die Groep sy oorblywende belegging teen sy billike waarde. Enige verskil tussen die drabedrag van die voormalige gesamentlik beheerde entiteit tydens die verlies van gesamentlike beheer en die billike waarde van die oorblywende belegging en die opbrengs uit die verkoop word in wins of verlies erken. Wanneer die oorblywende belegging beduidende invloed uitoefen, word dit as 'n belegging in 'n geassosieerde te boek gestel.

Vanaf die datum waarop 'n gesamentlik beheerde entiteit 'n geassosieerde van die Groep word, stel die Groep sy belang in ooreenstemming met IAS 28 te boek.

Transaksies met konsolidasie uitgeskakel

Intergroepsaldo's, enige ongerealiseerde winste en verliese of inkomste en uitgawes uit intergroeptransaksies word by die voorbereiding van die gekonsolideerde finansiële state uitgeskakel. Ongerealiseerde winste wat ontstaan uit transaksies met gesamentlik beheerde entiteite word uitgeskakel tot die mate van die Groep se belang in die entiteit. Ongerealiseerde verliese word op dieselfde wyse as ongerealiseerde winste uitgeskakel, maar slegs tot die mate dat daar geen bewys van waardedaling is nie. Waardedalingsverliese met transaksies word onmiddellik erken indien die verlies bewys lewer van 'n vermindering in die netto realiseerbare waarde van bedryfsbates.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

(d) Changes in accounting policies and disclosures

The accounting policies adopted are consistent with those of the previous financial year. The Group has adopted the following new and amended IFRS and IFRIC interpretations during the year:

IAS 24 Amendments to IAS 24 – Related Party Disclosures, effective date 1 January 2011

IFRIC 14 Amendments to IFRIC 14 – Prepayments of a Minimum Funding Requirement, effective date 1 January 2011

IFRS 7 Financial instruments: Disclosure – Transfer of Financial Assets, effective date 1 July 2011

Improvements to IFRS (May 2010) – Effective date mostly 1 January 2011

The Directors are of the opinion that the impact of the standards will be as follows:

- **IAS 24** Amendments to IAS 24 – Related Party Disclosures

The amended standard is effective for annual periods beginning on or after 1 January 2011. It clarifies the definition of a related party to simplify the identification of such relationships and to eliminate inconsistencies in its application. The revised standard introduces a partial exemption of disclosure requirements for government related entities. The Group does not expect any impact on its financial position or performance. Early adoption is permitted for either the partial exemption for Government-related entities or for the entire standard.

- **IFRIC 14** Amendments to IFRIC 14 – Prepayments of a Minimum Funding Requirement

The amendment to IFRIC 14 is effective for annual periods beginning on or after 1 January 2011 with retrospective application. The amendment provides guidance on assessing the recoverable amount of a net pension asset. The amendment permits an entity to treat the prepayment of a minimum funding requirement as an asset. The amendment is deemed to have no impact on the financial statements of the Group.

- **IFRS 7** Financial Instruments: Disclosure – Transfer of Financial Assets

The amendments improve the disclosure requirements for derecognition of financial assets. Users of financial statements are expected to evaluate the risk exposures relating to transferred financial assets and the effect of the risks on an entity's financial position, particularly those that involve securitisation of financial assets. The Group, however, expects no impact from the adoption of the amendments on its financial position or performance.

- **Improvements to IFRS** (issued in May 2010)

In May 2010, the IASB issued its third omnibus of amendments to its standards, primarily with a view to removing inconsistencies and clarifying wording. There are separate transitional provisions for each standard.

(d) Veranderinge in rekeningkundige beleide en openbaarmakings

Die rekeningkundige beleid is konsekwent toegepas met dié in die vorige finansiële jaar. Die Groep het die volgende nuwe en gewysigde IFRS- en IFRIC-interpretasies gedurende die jaar geïmplementeer:

IAS 24 Wysigings tot IAS 24 – Openbaarmaking van Verwante Partye, effektiewe datum 1 Januarie 2011

IFRIC 14 Wysigings tot IFRIC 14 – Voorafbetaling van 'n Minimum Befondsingsvereiste, effektiewe datum 1 Januarie 2011

Verbeterings tot IFRS (Mei 2010) – Effektiewe datum meestal 1 Januarie 2011

Die Direkteure is van mening dat die impak van die standaarde soos volg sal wees:

- **IAS 24** Wysigings tot IAS 24 – Openbaarmaking van Verwante Partye

Die gewysigde standaard is effektief vir jaarlikse periodes wat op of na 1 Januarie 2011 begin. Dit het die definisie van 'n verwante party verduidelik om die identifisering van sodanige verhoudings te vereenvoudig en om inkonsekwenthede in die uitvoering daarvan uit te skakel. Die hersiene standaard stel 'n gedeeltelike kwyskelding van bekendmakingsvereistes vir Regeringsverwante entiteite in. Die Groep verwag geen impak op sy finansiële posisie of prestasie nie. Vroeë toepassing word toegelaat vir die gedeeltelike kwyskelding vir regeringsverwante entiteite of vir die hele standaard.

- **IFRIC 14** Wysigings tot IFRIC 14 – Voorafbetaling van 'n Minimum Befondsingsvereiste

Die wysiging tot IFRIC 14 is effektief vir jaarlikse periodes wat op of na 1 Januarie 2011 met terugwerkende toepassing begin. Die wysiging bied riglyne vir die assessering van die verhaalbare bedrag van 'n netto pensioenbates. Die wysiging stel 'n entiteit in staat om die voorafbetaling van 'n minimum befondsingsvereiste as 'n bate te behandel. Daar word gemeen dat die wysiging geen impak op die finansiële state van die Groep het nie.

- **IFRS 7** Finansiële Instrumente: Openbaarmaking – Oordrag van Finansiële Bates

Die wysigings verbeter die openbaarmakingsvereistes vir die ontkenning van finansiële bates. Daar word van gebruikers van finansiële state verwag om die risikoblootstelling ten opsigte van finansiële bates wat oorgedra is en die effek van die risiko's op 'n entiteit se finansiële posisie te evalueer, veral die wat sekuritisering van finansiële bates insluit. Die Groep verwag egter geen impak van die toepassing van die wysigings op sy finansiële posisie of prestasie nie.

- **Verbeterings tot IFRS** (uitgereik in Mei 2010)

Die IASB het in Mei 2010 sy derde omnibus van wysigings tot sy standaarde uitgereik, hoofsaaklik met die doel om inkonsekwenthede te verwyder en bewoording meer suiwer te stel. Daar is afsonderlike oorgangsbepalings vir elke standaard.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

The adoption of the following amendments resulted in changes to accounting policies, but no impact on the financial position or performance of the Group.

IFRS 7 – Clarification of Disclosures.
(effective 1 January 2011)

IAS 1 – Clarification of Statement of Changes in Equity.
(effective 1 January 2011)

IAS 34 – Significant Events and Transactions.
(effective 1 January 2011)

IFRIC 13 – Fair Value of Award Credits (effective 1 January 2011)

2.2 Standards, interpretations and amendments issued that are not yet effective

At the date of authorisation of the Group annual financial statements for the year ended 30 June 2012, the following standards and interpretations were in issue but not yet effective:

IAS 1 Financial Statement Presentation – Presentation of Items of Other Comprehensive Income (amendment) (effective 1 July 2012)

IAS 12 Deferred Tax – Recovery of Underlying Assets (amendment) (effective 1 January 2012)

IAS 19 Employee Benefits (amendment)
(effective 1 January 2013)

IAS 27 Separate Financial Statements (as revised in 2011)
(effective 1 January 2013)

IAS 28 Investment in Associates and Joint Ventures (as revised in 2011) (effective 1 January 2013)

IFRS 9 Financial Instruments Classification and Measurement (effective 1 January 2015)

IFRS 10 Consolidated Financial Statements
(effective 1 January 2013)

IFRS 11 Joint Arrangements (effective 1 January 2013)

IFRS 12 Disclosure of Involvement with Other Entities (effective 1 January 2013)

IFRS 13 Fair Value Measurement (effective date 1 January 2013)

IFRS 7 Disclosure – Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (amendments to IFRS 7) (effective 1 January 2013)

IAS 32 Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (amendments to IAS 32) (effective 1 January 2014)

IFRS 9, IFRS 7 Mandatory Effective Date and Transition Disclosures (amendments to IFRS 9 and IFRS 7) (effective 1 January 2015)

Improvements to IFRS (issued in May 2012)

Die aanvaarding van die volgende wysigings het gelei tot veranderinge in rekeningkundige beleid, maar geen uitwerking op die finansiële posisie of prestasie van die Groep nie:

IFRS 7 – Verduideliking van openbaarmakings.
(effektief 1 Januarie 2011)

IAS 1 – Verduideliking van staat van veranderinge in ekwiteit.
(effektief 1 Januarie 2011)

IAS 34 – Belangrike gebeure en transaksies.
(effektief 1 Januarie 2011)

IFRIC 13 – Billike waarde van toekenningkrediete.
(effektief 1 Januarie 2011)

2.2 Standpunte, interpretasies en wysigings uitgereik en nog nie effektief nie

Op die magtigingsdatum van die Groep se finansiële jaarstate vir die jaar geëindig 30 June 2012 was die volgende standpunte en interpretasies uitgereik, maar nog nie effektief nie:

IAS 1 Aanbieding van finansiële state – Aanbieding van Items van Ander Omvattende Inkomste (Wysiging), effektiewe datum 1 Julie 2012

IAS 12 Uitgestelde Belasting: Verhaling van onderliggende bates (Wysiging), effektiewe datum 1 Januarie 2012

IAS 19 Werknemervoordele (Wysiging) (effektiewe datum 1 Januarie 2013)

IAS 27 Afsonderlike Finansiële State (Soos hersien in 2011), effektiewe datum 1 Januarie 2013

IAS 28 Belegging in Geassosieerdes en Gesamentlike Ondernemings (Soos hersien in 2011), effektiewe datum 1 Januarie 2013

IFRS 9 Finansiële Instrumente Klassifikasie en Meting, effektiewe datum 1 Januarie 2015

IFRS 10 Gekonsolideerde Finansiële State
(effektief 1 Januarie 2013)

IFRS 11 Gesamentlike Reëlins
(effektief 1 Januarie 2013)

IFRS 12 Openbaarmaking van Belange in Ander Entiteite
(effektief 1 Januarie 2013)

IFRS 13 Meting van Billike Waarde (effektief 1 Januarie 2013)

IFRS 7 Openbaarmaking – Verrekening van finansiële bates en finansiële laste (Wysigings aan IFRS 7) (effektiewe datum 1 Januarie 2013)

IAS 32 Verrekening van finansiële bates en finansiële laste
(Wysigings aan IAS 32), effektiewe datum 1 Januarie 2014

IFRS 9 IFRS 7 Verpligte effektiewe datum en oorgangsoopenbaarmakings (Wysigings aan IFRS 9 en IFRS 7), effektiewe datum 1 Januarie 2015

Verbeterings tot IFRS (uitgereik in Mei 2012)

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

The standards must be implemented for annual periods beginning on or after the effective date.

The Directors are of the opinion that the impact of the application of the standards will be as follows:

- **IAS 1** Financial Statement Presentation – Presentation of Items of Other Comprehensive Income (OCI) (amendment)
The amendments to IAS 1 change the grouping of items presented in OCI. Items that could be reclassified (or 'recycled') to profit or loss at a future point in time (for example, upon derecognition or settlement) would be presented separately from items that will never be reclassified. The amendment affects presentation only and has there no impact on the Group's financial position or performance. The amendment becomes effective for annual periods beginning on or after 1 July 2012.
- **IAS 12** Deferred Tax: Recovery of Underlying Assets (amendment)
The amendment clarified the determination of deferred tax on investment property measured at fair value. The amendment introduces a rebuttable presumption that deferred tax on investment property measured using the fair value model in IAS 40 should be determined on the basis that its carrying amount will be recovered through sale. Furthermore, it introduces the requirement that deferred tax on non-depreciable assets that are measured using the revaluation model in IAS 16 always be measured on a sale basis of the asset. The amendment becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2012.
- **IAS 19** Employee Benefits (amendment)
The IASB has issued numerous amendments to IAS 19. These range from fundamental changes such as removing the corridor mechanism and the concept of expected returns on plan assets to simple clarifications and re-wording. The Group is currently assessing the full impact of the amendments. The amendment becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.
- **IAS 27** Separate Financial Statements (as revised in 2011)
As a consequence of the new IFRS 10 and IFRS 12, what remains of IAS 27 is limited to accounting for subsidiaries, jointly controlled entities, and associates in separate financial statements. The amendment becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.
- **IAS 28** Investment in Associates and Joint Ventures (as revised in 2011)
As a consequence of the new IFRS 11 and IFRS 12, IAS 28 has been renamed IAS 28 Investments in Associates and Joint Ventures, and describes the application of the equity

Die standpunte moet vir jaarlikse periodes geïmplementeer word wat op of na die effektiewe datum begin

Die Direkteure is van mening dat die impak van die toepassing van die standpunte soos volg sal wees:

- **IAS 1** Aanbieding van Finansiële State – Aanbieding van Items van Ander Omvattende Inkomste (AOI) (Wysiging)
Die wysigings aan IAS 1 verander die groepering van items aangebied in AOI. Items wat geherklassifiseer kan word (of "herwin") na wins of verlies op 'n toekomstige tydstip (byvoorbeeld, op onderkenning of vereffenings) sou afsonderlik aangebied word van items wat nooit geherklassifiseer sal word nie. Die wysiging beïnvloed slegs aanbieding en is daar geen impak op die Groep se finansiële posisie of prestasie nie. Die wysiging word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Julie 2012.
- **IAS 12** Uitgestelde Belasting: Verhaling van onderliggende bates (Wysiging)
Die wysiging verduidelik die bepaling van uitgestelde belasting op beleggingseiendom gemeet teen billike waarde. Die wysiging stel 'n weerlegbare veronderstelling dat uitgestelde belasting op beleggingseiendom gemeet deur gebruik te maak van die billikewaardemodel in IAS 40 bepaal moet word op die basis dat sy drabedrag deur verkoop verhaal sal word. Hierbenewens stel dit die vereiste bekend dat uitgestelde belasting op nie-depresieerbare bates gemeet word deur gebruik te maak van die herwaardasiemodel in IAS 16 altyd gemeet word op 'n verkoopbasis van die bate. Die wysiging word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2012.
- **IAS 19** Werknemervoordele (Wysiging)
Die IASB het verskeie wysigings tot IAS 19 uitgereik. Dit wissel van fundamentele veranderinge soos die verwydering van die korridormeganisme en die konsep van die verwagte opbrengs op planbates tot eenvoudige opklaring en herbewoording. Die Groep is tans besig met die taksering van die volle uitwerking van die wysigings. Die wysiging word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.
- **IAS 27** Afsonderlike Finansiële State (Soos in 2011 hersien)
As 'n gevolg van die nuwe IFRS 10 en IFRS 12, wat oorbly van IAS 27 is beperk tot die verantwoording van filiale, gesamentlik beheerde entiteite, en geassosieerdes in die afsonderlike finansiële state. Die wysiging word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.
- **IAS 28** Belegging in Geassosieerdes en Gesamentlike Ondernemings (soos in 2011 hersien)
As gevolg van die nuwe IFRS 11 en IFRS 12 is IAS 28 hernoem as IAS 28 Beleggings in Geassosieerdes en Gesamentlike Ondernemings, en beskryf die toepassing van die ekwiteitsmetode vir beleggings in gesamentlike ondernemings bykomend tot geassosieerdes. Die wysiging word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

method to investments in joint ventures in addition to associates. The amendment becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.

- **IFRS 9** Financial Instruments Classification and Measurement

IFRS 9 as issued reflects the first phase of the IASB's work on the replacement of IAS 39 and applies to classification and measurement of financial assets and financial liabilities as defined in IAS 39. The standard is effective for annual periods beginning on or after 1 January 2015. In subsequent phases, the IASB will address hedge accounting and impairment of financial assets. The project is expected to be completed in 2012. The adoption of the first phase of IFRS 9 will have an effect on the classification and measurement of the Group's financial assets, but will potentially have no impact on classification and measurements of financial liabilities. The Group will quantify the effect in conjunction with the other phases, when issued, to present a comprehensive picture.

- **IFRS 10** Consolidated Financial Statements

IFRS 10 replaces the portion of IAS 27 Consolidated and Separate Financial Statements that addresses the accounting for consolidated financial statements. It also includes the issues raised in SIC-12 Consolidation — Special Purpose Entities. IFRS 10 establishes a single control model that applies to all entities including special purpose entities. The changes introduced by IFRS 10 will require management to exercise significant judgement to determine which entities are controlled, and therefore, are required to be consolidated by a parent, compared with the requirements that were in IAS 27. This standard becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.

The Group is in the process of evaluating the impact on the financial statements.

- **IFRS 11** Joint Arrangements

IFRS 11 replaces IAS 31 Interests in Joint Ventures and SIC-13 Jointly-controlled Entities — Non-monetary Contributions by Venturers. IFRS 11 removes the option to account for jointly controlled entities (JCEs) using proportionate consolidation. Instead, JCEs that meet the definition of a joint venture must be accounted for using the equity method. The application of this new standard will impact the financial position of the Group. This is due to the cessation of proportionate consolidating the joint venture to equity accounting for this investment. This standard becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.

The Group is in the process of evaluating the impact on the financial statements.

- **IFRS 12** Disclosure of Interest in Other Entities

IFRS 12 includes all of the disclosures that were previously in IAS 27 related to consolidated financial statements, as well as all of the disclosures that were previously included in IAS 31 and IAS 28. These disclosures relate to an entity's interests in subsidiaries, joint arrangements, associates and structured entities. A number of new disclosures are also

- **IFRS 9** Finansiële Instrumente Klassifikasie en Meting

IFRS 9 soos uitgereik weerspieël die eerste fase van die IASB se werk op die vervanging van IAS 39 en van toepassing op die klassifikasie en meting van finansiële bates en finansiële laste soos omskryf in IAS 39. Die standaard word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2015. In daaropvolgende fases sal die IASB verskansingsrekeningkunde en waardedaling van finansiële bates aanspreek. Die projek sal na verwagting in 2012 voltooi word. Die aanvaarding van die eerste fase van IFRS 9 sal 'n uitwerking op die klassifikasie en meting van die Groep se finansiële bates hê, maar moontlik geen impak op klassifikasie en meting van finansiële laste nie. Die Groep sal die uitwerking in samewerking met die ander fases kwantifiseer, wanneer uitgereik, om 'n omvattende beeld aan te bied.

- **IFRS 10** Gekonsolideerde Finansiële State

IFRS 10 vervang die gedeelte van IAS 27 Gekonsolideerde en Afsonderlike Finansiële State wat die rekeningkundige hantering van gekonsolideerde finansiële state aanspreek. Dit sluit ook die aangeleenthede aangespreek in SIC-12 Konsolidasie – Spesialedoelentiteite in. IFRS 10 vestig 'n enkele beheermodel wat van toepassing is op alle entiteite insluitende spesialedoelentiteite. Die veranderinge wat deur IFRS 10 gevestig word, sal van bestuur vereis om betekenisvolle oordeel te gebruik om te bepaal oor watter entiteite beheer uitgeoefen word, en gevolglik sal konsolidasie deur 'n houermaatskappy uitgeoefen moet word, in vergelyking met die vereistes wat in IAS 27 was. Hierdie standaard word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.

Die Groep is in die proses van evaluering van die impak op die finansiële state.

- **IFRS 11** Gesamentlike Reëlins

IFRS 11 vervang IAS 31 Belange in Gesamentlike Ondernemings en SIC-13 Gesamentlik Beheerde Entiteite – Nie-monetêre Bydraes deur Ondernemers. IFRS 11 verwyder die opsie om gesamentlik beheerde entiteite (GBE's) te boek te stel deur proporsionele konsolidasie te gebruik. In plaas daarvan moet GBE's wat voldoen aan die definisie van 'n gesamentlike onderneming te boek gestel word met gebruikmaking van die ekwiteitsmetode. Die toepassing van hierdie nuwe standaard sal 'n impak op die finansiële posisie van die Groep hê. Dit is as gevolg van die staking van die proporsionele konsolidasie van die gesamentlike onderneming tot ekwiteitsverantwoording vir hierdie belegging. Hierdie standaard word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.

Die Groep is in die proses van evaluering van die impak op die finansiële state.

- **IFRS 12** Openbaarmaking van Belange in Ander Entiteite

IFRS 12 sluit al die openbaarmakings in wat voorheen in IAS 27 was met betrekking tot gekonsolideerde finansiële state, sowel as al die openbaarmakings wat voorheen ingesluit is in IAS 31 en IAS 28. Hierdie openbaarmakings hou verband met 'n entiteit se belange in filiale, gesamentlike reëlins, geassosieerdes en gestruktureerde entiteite. 'n Aantal nuwe

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

required. This standard becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.

The Group is in the process of evaluating the impact on the financial statements.

- **IFRS 13** Fair Value Measurement

IFRS 13 establishes a single source of guidance under IFRS for all fair value measurements. IFRS 13 does not change when an entity is required to use fair value, but rather provides guidance on how to measure fair value under IFRS when fair value is required or permitted. The Group is currently assessing the impact that this standard will have on the financial position and performance. This standard becomes effective for annual periods beginning on or after 1 January 2013.

- **IFRS 7** Disclosure – Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (amendments to IFRS 7)

Provides additional disclosures (similar to current US GAAP requirements).

- **IAS 32** Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (amendments to IAS 32)

The amendment clarifies the meaning of the entity currently having a legally enforceable right to set off financial assets and financial liabilities as well as the application of IAS 32 offsetting criteria to settlement systems (such as clearing houses).

- **IFRS 9** Mandatory effective date and transition disclosures (amendments to IFRS 9 and IFRS 7)

Mandatory effective date for IFRS 9 is 1 January 2015.

Amendments to IFRS 7 depend on when IFRS 9 is adopted and affect the extent of comparative information required to be disclosed.

- **Improvements to IFRS** (May 2012)

IAS 1 – Presentation of Financial Statements

◊ Clarification of the requirements for comparative information (effective 1 January 2013)

IAS 16 – Property, Plant and Equipment

◊ Classification of servicing equipment (effective 1 January 2013)

IAS 32 – Financial Instruments: Presentation

◊ Tax effect of distribution to holders of equity instruments (effective 1 January 2013)

IAS 34 – Interim Financial Reporting

◊ Interim financial reporting and segment information for total assets and liabilities (effective 1 January 2013)

openbaarmakings word ook vereis. Hierdie standaard word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.

Die Groep is in die proses van evaluering van die impak op die finansiële state.

- **IFRS 13** Billikewaardemeting

IFRS 13 vestig 'n enkele bron van riglyne onder IFRS vir alle billikewaardemetinge.

IFRS 13 verander nie wanneer 'n entiteit dit nodig ag om billike waarde te gebruik nie, maar verskaf eerder riglyne oor hoe om billike waarde onder IFRS te meet wanneer billike waarde vereis of toegelaat word. Die groep is in die proses van evaluering van die impak wat hierdie standaard sal hê op die finansiële posisie en prestasie. Hierdie standaard word effektief vir jaarperiodes wat begin op of na 1 Januarie 2013.

- **IFRS 7** Openbaarmaking - Verrekening van Finansiële Bates en Finansiële Laste (wysigings aan IFRS 7)

Voorsien bykomende openbaarmaking (soortgelyk aan huidige VS AARP-vereistes).

- **IAS 32** Verrekening van Finansiële Bates en Finansiële Laste (wysigings aan IAS 32)

Die wysiging verskaf duidelikheid oor die betekenis van die entiteit wat tans 'n wetlik afdwingbare reg het om finansiële bates en finansiële laste te verreken, sowel as die toepassing van IAS 32-verrekeningkriteria vir vereffeningstelsels (soos verrekeningshuise).

- **IFRS 9** Verpligte effektiewe datum en oorgangsoopenbaarmakings (wysigings aan IFRS 9 en IFRS 7)

Verpligte effektiewe datum vir IFRS 9 is 1 Januarie 2015.

Wysigings aan IFRS 7 hang af van wanneer IFRS 9 aanvaar word en beïnvloed die omvang van vergelykbare inligting wat openbaar gemaak moet word.

- **Verbeteringe aan IFRS** (Mei 2012)

IAS 1 – Aanbieding van Finansiële State

◊ Verduideliking van die vereistes vir vergelykbare inligting (effektief 1 Januarie 2013)

IAS 16 – Eiendom, Aanleg en Toerusting

◊ Klassifikasie van dienstoerusting (effektief 1 Januarie 2013)

IAS 32 – Finansiële Instrumente: Aanbieding

◊ Belastinguitwerking van uitkering aan houers van ekwiteitsinstrumente (effektief 1 Januarie 2013)

IAS 34 – Tussentydse Finansiële Verslagdoening

◊ Tussentydse finansiële verslagdoening en segmentinligting vir totale bates en laste (effektief 1 Januarie 2013)

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

2.3 Significant accounting judgements and estimates

The preparation of the Group's consolidated financial statements requires management to make judgements, estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues, expenses, assets and liabilities, and the disclosure of contingent liabilities, at the reporting date. However, uncertainty about these assumptions and estimates could result in outcomes that could require a material adjustment to the carrying amount of the asset or liability affected in the future.

Judgements

In the process of applying the Group's accounting policies, management has made judgements, which may have significant effects on the amounts recognised in the consolidated financial statements. Such judgements are disclosed in the relevant notes to the financial statements.

Estimates and assumptions

The key assumptions concerning the future and other key sources of estimation uncertainty at the reporting date that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year are discussed below:

Property, plant and equipment

The carrying values of property, plant and equipment are based on management's estimates of the useful lives and residual values. These estimates are based on product life cycles and assessments by engineering and other specialist staff.

Impairment of non-financial assets

The Group assesses whether there are any indicators of impairment for all non-financial assets at each reporting date. Goodwill and other indefinite life intangibles are tested for impairment annually and at other times when such indicators exist. Other non-financial assets are tested for impairment when there are indicators that the carrying amounts may not be recoverable.

When value-in-use calculations are undertaken, management must estimate the expected future cash flows from the asset or cash-generating unit and choose a suitable discount rate in order to calculate the present value of those cash flows.

Share-based payments

The Group measures the cost of equity-settled transactions with employees by reference to the fair value of the equity instruments at the date at which they are granted. Estimating fair value requires determining the most appropriate valuation model for a grant of equity instruments, which is dependent on the terms and conditions of the grant. This also requires determining the most appropriate inputs to the valuation model and making assumptions about them.

2.3 Beduidende rekeningkundige oordeel en ramings

Die voorbereiding van die Groep se gekonsolideerde finansiële state vereis van bestuur om menings, skattings en aannames te maak wat die gerapporteerde bedrae van inkomste, uitgawes, bates en laste en die openbaarmaking van voorwaardelike aanspreeklikheid op die verslaggewingsdatum kan beïnvloed. Onsekerhede oor hierdie aannames en skattings kan egter 'n materiële aanpassing in die drawaardes van die geaffekteerde bate of las in die toekoms tot gevolg hê.

Oordeel

Met die toepassing van die Groep se rekeningkundige beleid het bestuur sekere beoordelings gemaak wat 'n beduidende uitwerking kan hê op die bedrae wat in die gekonsolideerde finansiële state erken word. Sulke beoordelings word in die toepaslike aantekeninge tot die finansiële state geopenbaar.

Ramings en aannames

Die belangrikste aannames wat die toekoms betref en ander belangrike bronne van ramingsonsekerheid op die verslag-doeningsdatum wat 'n betekenisvolle risiko inhou dat dit in die volgende finansiële jaar wesenlike aanpassing van die drawaardes van bates en laste kan veroorsaak, word hieronder bespreek:

Eiendom, aanleg en toerusting

Die drawaarde van eiendom, aanleg en toerusting word gebaseer op bestuur se ramings van die bruikbare lewe en reswaardes. Sulke ramings is afhanklik van produklewensiklusse en van evaluering deur ingenieurs – en ander spesialispersoneel.

Waardedaling van nie-finansiële bates

Die Groep bepaal met elke verslaggewingsdatum of daar enige tekens van waardedaling ten opsigte van enige nie-finansiële bates is. Klandisiewaarde en ander onbepaalbare-lewensduur ontasbare bates word jaarliks en op ander tye wanneer daar aanwysers is, getoets vir waardedaling. Ander nie-finansiële bates word vir waardedaling getoets wanneer daar tekens is dat die drawaardes nie verhaalbaar mag wees nie.

Wanneer waarde-in-gebruik-berekeninge gedoen word, moet bestuur die verwagte toekomstige kontantvloei van die bate of kontantgenererende eenheid bepaal en 'n gepaste koers van verdiskontering beraam om die huidige waarde van die kontantvloei te bereken.

Aandeelgebaseerde betalings

Die Groep meet die koste van ekwiteitvereffende transaksies met werknemers met verwysing na die billike waarde van die ekwiteitinstrumente op die datum wat hulle toegestaan is. Om billike waarde te skat, vereis dat die mees gepaste waardasiemodel vir die toestaan van ekwiteit bepaal word, wat afhang van die bepalinge en voorwaardes daarvan. Dit vereis ook dat die mees gepaste insette tot die waardasiemodel bepaal moet word en dat aannames daarvoor gemaak word.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Cash-settled transactions

The cost of cash-settled transactions is measured initially at fair value at the grant date using a modified version of the Hull-White Trinomial Lattice model, taking into account the terms and conditions upon which the instruments were granted. This fair value is expensed over the period until vesting with recognition of a corresponding liability. The liability is remeasured at each reporting date up to and including the settlement date with changes in fair value recognised in profit or loss.

Deferred tax assets

Deferred tax assets are recognised for all unused tax losses to the extent that it is probable that taxable profit will be available against which the losses can be utilised. Significant management judgement is required to determine the amount of deferred tax assets that can be recognised, based on the likely timing and level of future taxable profits together with future tax planning strategies.

Income tax expense

Taxes are a matter of interpretation and subject to changes. The Group makes use of tax experts to advise on all tax matters. Estimations of normal company tax and CGT are based on the advice and management's interpretation thereof.

Long service bonus provision and defined benefit-pension plan

The cost of the long service bonus provision and defined-benefit pension plan is determined using actuarial valuations. The actuarial valuation involves making assumptions about discount rates, expected rates of return on assets, future salary increases, mortality rates and future pension increases. Due to the long-term nature of these plans, such estimates are subject to significant uncertainty.

2.4 Summary of significant accounting policies

(a) Financial instruments

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity instrument of another entity. Financial assets include, in particular, cash and cash equivalents, trade receivables and other originated loans and receivables as well as derivative and non-derivative financial assets held for trading. Financial liabilities generally substantiate claims for repayment in cash or another financial asset. In particular, this includes interest-bearing loans and borrowings, trade payables, liabilities to banks, finance lease payables and derivative financial liabilities.

Measurement

Financial instruments are generally recognised as soon as the Group becomes a party under the contractual regulations of the financial instruments. In general, financial assets and financial liabilities are offset and the net amount presented in the statement of financial position, when and only when, the entity currently has a legally enforceable right

Kontantvereffende transaksies

Die koste van kontantvereffende transaksies word aanvanklik op die kennisgewingdatum teen redelike waarde gemeet, deur gebruikmaking van 'n aangepaste weergawe van die Hull-White Trinomial Lattice model, inagnemend die terme en voorwaardes waarop die instrumente toegeken is. Die redelike waarde word afgeskryf oor die periode tot en met vestiging met erkenning van die ooreenkomstige las. Die las word op elke verslagdoeningsdatum hermeet tot en met die vereffeningsdatum, met veranderinge in redelike waarde teen wins of verlies erken.

Uitgestelde belastingbates

Uitgestelde belastingbates word erken vir alle ongebruikte belastingverliese tot die mate dat dit waarskynlik is dat belasbare wins beskikbaar sal wees waarteen die verliese gebruik kan word. Betekenisvolle bestuursoordeel word vereis om die bedrag van uitgestelde belastingbates te bepaal wat so erken kan word, gebaseer op die waarskynlike tydsberekening en vlak van toekomstige belasbare winste saam met toekomstige belastingbeplanningstrategieë.

Inkomstebelastinguitgawe

Belasting is 'n saak van interpretasie en onderhewig aan veranderinge. Die Groep maak van belastingkundiges gebruik om oor alle belasting-aangeleenthede te adviseer. Ramings van normale maatskappybelasting en KWB word gegrond op hierdie advies en bestuur se interpretasie daarvan.

Langdiensbonusvoorsiening en omskrewevoordele-pensioenplan

Die koste van langdiensbonusvoorsiening en die omskrewevoordele-pensioenplan is bepaal met behulp van aktuariële waardasies. Die aktuariële waardasie behels die aannames oor verdiskonteringskoerse, verwagte opbrengskoerse op bates, toekomstige salarisverhogings, sterftesysfers en toekomstige pensioenverhogings. Weens die langtermyn-aard van hierdie planne is sulke ramings onderhewig aan wesenlike onsekerheid.

2.4 Opsomming van beduidende rekeningkundige beleid

(a) Finansiële instrumente

'n Finansiële instrument is enige kontrak wat 'n finansiële bate vir een entiteit en 'n finansiële las of ekwiteitsinstrument vir 'n ander entiteit tot gevolg het. Finansiële bates sluit veral in kontant en kontantekwivalente, handelsdebiteure en ander lenings en debiteure, asook afgeleide en nie-afgeleide finansiële bates gehou vir verhandeling. Oor die algemeen ondersteun finansiële laste eise vir terugbetaling in kontant of 'n ander finansiële bate. Meer spesifiek sluit dit rentedraende lenings en verpligtinge, handelskrediteure, verpligtinge aan banke, bruikhuurverpligtinge en afgeleide finansiële laste in.

Meting

Finansiële instrumente word gewoonlik erken die oomblik wanneer die Groep 'n party word ingevolge die kontraktuele regulasies van die finansiële instrumente. Oor die algemeen word finansiële bates en finansiële laste teen mekaar verreken en die

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

to set off the recognised amounts and intends to settle on a net basis or to realise the asset and settle the liability simultaneously.

Derecognition

A financial asset (or, where applicable a part of financial asset or part of group of similar financial assets) is derecognised when:

- the rights to receive cash flows from the asset have expired;
- the Group retains the right to receive cash flows from the asset, but has assumed an obligation to pay them in full without material delay to a third party under a "pass through" arrangement; or
- the Group has transferred its right to receive cash flows from the asset and either (a) has transferred substantially all the risks and rewards of the asset, or (b) has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

When the Group has transferred its rights to receive cash flows from an asset and has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset nor transferred control of the asset, the asset is recognised to the extent of the Group's continuing involvement with the asset. Continuing involvement that takes a form of a guarantee over the transferred asset is measured at the lower of the original carrying amount of the asset and the maximum amount of consideration that the Group could be required to repay.

A financial liability is derecognised when the obligation under the liability is discharged, cancelled or expires. When an existing financial liability is replaced by another from the same lender on substantially different terms, or the terms of the existing liability are substantially modified, such an exchange or modification is treated as a derecognition of the original liability and the recognition of a new liability and the difference in the respective carrying amounts is recognised in profit or loss.

Impairment of financial assets

The Group assesses at each reporting date whether a financial asset or group of financial assets is impaired.

Assets carried at amortised cost

If there is objective evidence that an impairment loss on assets carried at amortised cost has been incurred, the amount of the loss is measured as the difference between the asset's carrying amount and the present value of estimated future cash flows (excluding future expected credit losses that have not been incurred) discounted at the financial asset's original effective interest rate. The carrying amount of the asset is reduced through use of an allowance account. The amount of the loss is recognised in profit or loss.

nettobedrag word in die staat van finansiële posisie aangebied, wanneer, en slegs wanneer, die entiteit 'n wetlik afdwingbare reg het om die erkende bedrae teen mekaar te verreken en van plan is om dit af te los op 'n netto basis of om die bate te realiseer en die aanspreeklikheid terselfdertyd af te los.

Ont erkenning

'n Finansiële bate (of, waar van toepassing, 'n gedeelte van 'n finansiële bate of 'n gedeelte van 'n groep soortgelyke finansiële bates) word ont erken, wanneer:

- die regte om kontantvloeï van die bate te ontvang, verval het;
- die Groep die reg behou om kontantvloeï te ontvang van die bate, maar 'n aanspreeklikheid aanvaar het om dit ten volle te betaal aan 'n derde party sonder wesenlike vertraging ingevolge 'n "deurgang"-reëling; of
- die Groep sy reg om kontantvloeï van die bate te ontvang oorgedra het en óf (a) al die risiko en voordele van die bate wesenlik oorgedra het, óf (b) nie al die risiko en voordele van die bate wesenlik oorgedra het nie, maar beheer oor die bate oorgedra het.

Wanneer die Groep sy reg om kontantvloeï van 'n bate te ontvang, oorgedra het en nie die risiko's en voordele daarvan in hoofsaak oorgedra of behou het nie en ook nie die beheer oor die bate oorgedra het nie, word die bate erken tot die mate van die Groep se volgehoue betrokkenheid by die bate. Volgehoue betrokkenheid in die vorm van 'n waarborg oor die bate wat oorgedra is, word gemeet teen die laagste van die oorspronklike drawaarde van die bate en die maksimum bedrag vergoeding wat van die Groep verwag kan word om te betaal.

'n Finansiële las word ont erken wanneer die verpligting onder die las opgehef word, gekanselleer word of verval. Wanneer 'n bestaande finansiële las vervang word met 'n ander een van dieselfde uitlener op wesenlike verskillende voorwaardes, of die voorwaardes van die bestaande las word wesenlik verander, word so 'n vervanging of verandering hanteer as 'n ont erkenning van die oorspronklike las en die erkenning van 'n nuwe las en die verskil tussen die onderskeie drawaardes word in wins of verlies erken.

Waardedaling van finansiële bates

Die Groep bepaal met elke verslagdoeningsdatum of daar by 'n finansiële bate of groep finansiële bates waardedaling plaasgevind het.

Bates gedra teen geamortiseerde koste

Indien daar objektiewe bewys is dat daar 'n waardedalingsverlies plaasgevind het op bates gedra teen geamortiseerde koste, word die verlies gemeet as die verskil tussen die bate se drawaarde en die huidige waarde van geskatte toekomstige kontantvloeï (waarby toekomstige verwagte kredietverliese wat nog nie opgeloop het nie, uitgesluit is), verdiskonteer teen die finansiële bate se oorspronklike effektiewe rentekoers. Die drawaarde van die bate word verminder deur gebruik te maak van 'n toelaagrekening. Die bedrag van die verlies word erken in wins of verlies.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

If, in a subsequent period, the amount of the impairment loss decreases and the decrease can be related objectively to an event occurring after the impairment was recognised, the previously recognised impairment loss is reversed, to the extent that the carrying value of the asset does not exceed its amortised cost at the reversal date. Any subsequent reversal of an impairment loss is recognised in profit or loss.

In relation to trade receivables, a provision for impairment is made when there is objective evidence (such as the probability of insolvency or significant financial difficulties of the debtor) that the Group will not be able to collect all of the amounts due under the original terms of the invoice. The carrying amount of the receivable is reduced through use of an allowance account. Impaired debts are derecognised when they are assessed as uncollectable.

Available-for-sale financial investments

For available-for-sale financial investments, the Group assesses at each reporting date whether there is objective evidence that an investment or a group of investments is impaired.

If an available-for-sale asset is impaired, an amount comprising the difference between its cost (net of any principal payment and amortisation) and its current fair value, less any impairment loss previously recognised in profit or loss, is transferred from other comprehensive income to profit or loss. Reversals in respect of equity instruments classified as available-for-sale are not recognised in profit or loss. Reversals of impairment losses on debt instruments are reversed through profit or loss, if the increase in fair value of the instrument can be objectively related to an event occurring after the impairment loss was recognised in profit or loss.

(a) (i) Financial assets

Investments and other financial assets

When financial assets are recognised initially, they are measured at fair value plus, in the case of investments not at fair value through profit or loss, directly attributable transaction costs. The Group determines the classification of its financial assets after initial recognition and, where allowed and appropriate, re-evaluates this designation at each financial year-end. All regular-way purchases and sales of financial assets are recognised on the trade date i.e. the date that the risks and rewards of ownership are passed to the Group. Regular-way purchases or sales are purchases or sales of financial assets that require delivery of assets within the period generally established by regulation or convention within the marketplace.

Financial assets at fair value through profit or loss

Financial assets at fair value through profit or loss includes financial assets held for trading and financial assets designated upon initial recognition as at fair value through profit or loss.

Indien die bedrag van die waardedaling in 'n daaropvolgende tydperk verminder en die vermindering kan objektief gekoppel word aan 'n gebeurtenis wat na die waardedaling plaasgevind het, word die voorheen aangetekende waardedalingsverlies teruggedra tot die mate wat die drawaarde van die bate nie sy geamortiseerde koste op die datum van terugskrywing oorskry nie. Enige gevolglike terugskrywing van 'n waardedalingsverlies word erken in wins of verlies.

Met betrekking tot handelsdebiteure word voorsiening vir waardedaling gemaak wanneer daar objektiewe bewys is (soos die waarskynlikheid van insolvensie of wesenlike finansiële moeilikhede van die debiteur) dat die Groep nie die volle bedrag betaalbaar onder die oorspronklike bepalinge van die faktuur sal kan invorder nie. Die drawaarde van die debiteur word verminder deur die gebruik van 'n toelaagrekening. Skuld waarby waardedaling plaasgevind het, word nie erken wanneer dit as oninbaar beskou word nie.

Beleggings beskikbaar-vir-verkoop

Vir beskikbaar-vir-verkoop beleggings oorweeg die Groep op elke verslagdoeningsdatum of daar objektiewe getuienis is dat 'n belegging of 'n groep beleggings se waarde gedaal het.

Wanneer daar waardedaling van 'n bate beskikbaar-vir-verkoop plaasvind, word 'n bedrag gelykstaande aan die verskil tussen sy koste (netto van enige kapitaaldelging en amortisasie) en sy huidige billike waarde, minus enige waardedaling voorheen erken in wins of verlies, oorgeplaas van ander omvattende inkomste na wins of verlies. Terugskrywings met betrekking tot ekwiteitsinstrumente as beskikbaar-vir-verkoop geklassifiseer word nie erken in wins of verlies nie. Terugskrywings van waardedalingsverliese op skuldinstrumente word teruggedra tot wins of verlies indien die vermeerdering in billike waarde objektief gekoppel kan word aan 'n gebeurtenis wat plaasgevind het nadat die waardedalingsverlies aangedui is in wins of verlies.

(a) (i) Finansiële bates

Beleggings en ander finansiële bates

Wanneer finansiële bates aanvanklik erken word, word dit teen billike waarde gemeet plus, in die geval van beleggings nie teen billike waarde deur wins of verlies nie, regstreeks toeskryfbare transaksiekoste. Die Groep bepaal die klassifikasie van sy finansiële bates na aanvanklike erkenning en hersien hierdie aanduiding teen elke finansiële jaareinde waar toegelaat en toepaslik. Alle "gewone manier"-aankope en -verkope van finansiële bates word op die verhandelingsdatum erken, naamlik die datum waarop die regte en verpligtinge van eienaarskap na die Groep oorgaan. "Gewone manier"-aankope en -verkope is aankope of verkope van finansiële bates wat vereis dat die bates gelewer word binne die tydsbestek wat algemeen deur regulasie of konvensie in die mark bepaal word.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Financial assets are classified as held-for-trading if they are acquired for the purpose of selling in the near term. Derivatives are also classified as held-for-trading unless they are designated as effective hedging instruments or a financial guarantee contract. Gains and losses on investments held-for-trading are recognised in profit or loss.

Loans and accounts receivables

Loans and accounts receivables are non-derivative financial assets with fixed determinable payments that are not quoted in an active market. After initial measurement loans and receivables are subsequently carried at amortised cost using the effective interest method less any allowance for impairment. Amortised cost is calculated taking into account any discount or premium on acquisition and includes fees and transaction costs that are an integral part of the effective interest rate. Gains and losses are recognised in profit or loss when the loans and receivables are derecognised or impaired, as well as through the amortisation process.

Available-for-sale financial investments

Available-for-sale financial assets are those non-derivative financial assets that are designated as available-for-sale or are not classified in any of the three preceding categories. After initial measurement, available-for-sale financial assets are measured at fair value with unrealised gains or losses recognised directly in other comprehensive income until the investment is derecognised or determined to be impaired at which time the cumulative gain or loss previously recorded in equity is recognised in profit or loss.

Fair value

The fair value of investments that are actively traded in organised financial markets is determined by reference to quoted market bid prices at the close of business on the reporting date. For investments where there is no active market, fair value is determined using valuation techniques. Such techniques include using recent arm's length market transactions, reference to the current market value of another instrument, which is substantially the same, discounted cash flow analysis or other valuation models.

Amortised cost

Loans and receivables are measured at amortised cost. This is computed using the effective interest method less any allowance for impairment. The calculation takes into account any premium or discount on acquisition and includes transaction costs and fees that are an integral part of the effective interest rate.

Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents consist of cash on hand, cash in banks, short-term deposits and highly liquid investments.

Finansiële bates erken teen billike waarde deur wins of verlies

Finansiële bates teen billike waarde deur wins of verlies sluit in finansiële bates gehou vir verhandeling en finansiële bates by aanvanklike aanduiding aangetoon as teen billike waarde deur wins of verlies.

Finansiële bates word geklassifiseer as gehou-vir-verhandeling indien dit verkry is met die doel om in die nabye toekoms verkoop te word. Afgeleide instrumente word geklassifiseer as gehou-vir-verhandeling behalwe as dit aangewys word as doeltreffende verskansingsinstrumente of 'n finansiële waarborgkontrak. Winste en verliese op finansiële bates wat gehou word vir verhandeling word in wins of verlies erken.

Lenings en rekeninge ontvangbaar

Lenings en rekeninge ontvangbaar is nie-afgeleide finansiële bates met vaste bepaalbare betalings wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer word nie. Na aanvanklike erkenning word lenings en ontvangstes teen geamortiseerde koste erken deur gebruikmaking van die effektiwige rente-metode min enige aanpassing vir waardedaling. Geamortiseerde koste word bereken met inagneming van enige diskonto of premie met verkryging en sluit fooie en transaksiekoste in wat 'n onafskeidbare deel uitmaak van die effektiwige rentekoers. Winste en verliese word in wins of verlies aangedui wanneer die lenings en ontvangstes ondergaan of vir waardedaling verminder word, asook deur die amortisasieproses.

Beleggings beskikbaar-vir-verkoop

Finansiële bates wat beskikbaar is om verkoop te word, is die nie-afgeleide finansiële bates wat as te koop aangetoon word of wat nie in een van die drie voorafgaande kategorieë geklassifiseer is nie. Na aanvanklike meting word finansiële bates wat vir verkoop beskikbaar is, gemeet teen billike waarde met ongerealiseerde winste of verliese direk in ander omvattende inkomste erken totdat die belegging ondergaan word, óf dit bepaal word dat waardedalings gerealiseer het, word die opgelope wins of verlies wat voorheen in ekwiteit erken is, in wins of verlies erken.

Billike waarde

Die billike waarde van beleggings wat aktief in georganiseerde finansiële markte verhandel word, word bepaal deur verwysings na gekwoteerde markaankooppryse aan die einde van die sakedag op die verslagdoeningsdatum. Vir beleggings waar daar nie 'n aktiewe mark is nie, word billike waarde bepaal deur waardasietegnieke te gebruik. Dit sluit in onlangse armlengte-transaksies, verwysing na die huidige markwaarde van ander instrumente wat wesenlik eenders is, verdiskonteerde kontantvloei-ontledings en ander waardasiemodelle.

Geamortiseerde koste

Lenings en debiteure word gemeet teen geamortiseerde koste. Dit word bereken deur die effektiwigerente-metode te gebruik min enige voorsiening vir waardedaling.

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Trade payables are non-interest-bearing and carried at the original invoice amount.

All loans, borrowings and financial liabilities are initially recognised at fair value plus directly attributable transaction costs. After initial recognition, interest-bearing loans and borrowings are subsequently measured at amortised cost using the effective interest method. Gains and losses are recognised in profit or loss when the liabilities are derecognised, as well as through the amortisation process. Borrowing cost are expensed through profit or loss as incurred.

The assets and liabilities of foreign operations, including goodwill and fair value adjustments arising on consolidation, are translated to rand at foreign exchange rates ruling at the reporting date. The income and expenses of foreign operations are translated to rand at rates approximating the foreign exchange rates ruling at the date of the transaction.

Transactions in foreign currencies are translated at the foreign exchange rate ruling at the date of the transaction. Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting date are translated to rand at the foreign exchange rate ruling at that date. Foreign exchange differences arising on translation are recognised in the profit or loss. Non-monetary assets and liabilities that are measured in terms of historical cost in a foreign currency are translated using the exchange rate at the date of the transaction.

The Group uses derivative financial instruments to hedge its exposure to foreign exchange and interest rate risks arising from operational, financing and investment activities. In accordance with its treasury policy, the Group does not hold or issue derivative financial instruments for trading purposes. Derivative financial instruments are recognised initially at fair value. Subsequent to initial recognition, derivative financial instruments are remeasured at fair value. The gain or loss on remeasurement to fair value is recognised immediately in profit or loss. The fair value of forward exchange contracts is their quoted market price at the reporting date, being the present value of the quoted forward price for contracts with similar maturity profiles. The change in the fair value of the hedging derivative is recognised in profit or loss. The change in the fair value of the hedged instrument attributable to the risk hedged is recorded as part of the carrying value of the hedged instrument and is also recognised in profit or loss.

Kontant- en kontantekwivalente bestaan uit kontant voorhande, kontant in banke, korttermyndeposito's en hoogs likiede beleggings.

Handelskrediteure is nie-rentedraend en word getoon teen die oorspronklike faktuurbedrag.

Alle lenings en finansiële laste word aanvanklik erken teen die billike waarde plus regstreeks toeskryfbare transaksiekoste. Na aanvanklike erkenning word rentedraende lenings teen die geamortiseerde koste gemeet deur die effektiwerente-metode te gebruik. Winste en verliese word in wins of verlies erken wanneer die laste onderken word, asook deur die amortisasieproses. Leningskoste word deur wins of verlies afgeskryf soos dit aangegaan word.

Die bates en laste van buitelandse ondernemings, wat klandisiewaarde en billike waardeaanpassings by konsolidasie insluit, word in rand omgeskakel teen wisselkoerse wat op die verslagdoeningsdatum geld. Die inkomste en uitgawes van buitelandse ondernemings word in rand omgesit teen wisselkoerse wat by benadering dieselfde is as die wisselkoerse op die datum van die transaksie.

Transaksies in buitelandse valuta word omgeskakel teen die heersende wisselkoers op die datum van die transaksie. Monetêre bates en laste in buitelandse valuta word op die verslagdoeningsdatum in rand omgesit teen die heersende wisselkoers op daardie datum. Valutaverskille by omskakeling word in wins of verlies erken. Nie-monetêre bates en laste wat ingevolge historiese koste in buitelandse valuta gemeet word, word teen die wisselkoers op die datum van die transaksie omgeskakel.

Die Groep gebruik afgeleide finansiële instrumente om sy blootstelling aan wissel- en rentekoersrisiko's wat uit bedryfs-, finansierings- en beleggingsaktiwiteite voortspruit te verskans. In ooreenstemming met die Groep se tesouriebeleid word geen afgeleide finansiële instrumente vir handelsdoeleindes gehou of uitgereik nie. Afgeleide finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde hermeet. Na aanvanklike erkenning word afgeleide finansiële instrumente teen billike waarde erken. Die wins of verlies by die hermeting van billike waarde word onmiddellik in wins of verlies erken. Die billike waarde van valutatermyinkontrakte is die gekwoteerde prys op die verslagdoeningsdatum.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

(e) Property, plant and equipment

Owned assets

Plant and equipment are stated at cost, excluding the costs of day-to-day servicing, less accumulated depreciation and accumulated impairment value. Such cost includes the cost of replacing part of such plant and equipment when that cost is incurred if the recognition criteria are met. When each major service and/ or inspection is performed, its cost is recognised in the carrying amount of the plant and equipment as a replacement if the recognition criteria are satisfied. All buildings are measured at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment.

The carrying values of plant and equipment are reviewed for impairment when events or changes in circumstances indicate that the carrying value may not be recoverable. An impairment loss is recognised in profit or loss whenever the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount. An item of property, plant and equipment is derecognised upon disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal.

Any gain or loss arising on derecognition of the asset (calculated as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset) is included in profit or loss in the year in which the asset is derecognised. The asset's residual values, useful lives and depreciation methods are reviewed, and adjusted prospectively if appropriate, at each financial year-end.

Depreciation

Depreciation is recognised in profit or loss on a straight-line basis over the estimated useful lives of each part of an item of property, plant and equipment. Land is not depreciated. The estimated useful lives are as follows:

- Buildings: 10 to 50 years
- Plant: 3 to 30 years
- Furniture and equipment: 3 to 15 years
- Vehicles: 5 to 20 years

naamlik die huidige waarde van die gekwoteerde termynprys vir kontrakte met 'n ooreenstemmende termynprofiel. Die verandering in die billike waarde van die verskanste item word in wins of verlies erken. Die verandering in die billike waarde van die verskansingsinstrument toeskryfbaar aan die verskanste risiko word aangeteken as deel van die drawaarde van die verskansingsinstrument en word ook in wins of verlies erken.

(e) Eiendom, aanleg en toerusting

Eie bates

Aanleg en toerusting word teen kosprys getoon, met uitsluiting van die koste van daaglikse versiening, min opgehoopte depresiasie en opgehoopte waardedaling. Die koste sluit die vervangingskoste van 'n deel van die aanleg en toerusting in wanneer sodanige koste aangegaan word en indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word. Met elke belangrike versiening en/of inspeksie word die koste daarvan in die drabedrag van aanleg en toerusting erken as 'n vervanging indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word. Alle geboue word teen kosprys min opgehoopte depresiasie en opgehoopte waardedaling gemeet.

Drawaardes van aanleg en toerusting word vir waardedaling hersien wanneer gebeure of veranderinge in omstandighede daarop dui dat die drawaarde moontlik nie verhaalbaar is nie. 'n Waardedalingsverlies word in wins of verlies erken wanneer die bate se drawaarde sy verhaalbare waarde oorskry. 'n Item van eiendom, aanleg en toerusting word onderken wanneer dit vervreem word of wanneer geen toekomstige ekonomiese voordele uit die gebruik of vervreemding daarvan verwag word nie.

Enige wins of verlies by die onderkenning van die bate (bereken as die verskil tussen die netto wegdoeningsopbrengs en die drabedrag van die bate) word in wins of verlies aangetoon in die jaar waarin die bate onderken word. Die bate se reswaardes, nuttige lewensduur en depresiasiemetodes word teen elke finansiële jaareinde hersien en vooruitwerkend aangepas indien nodig.

Depresiasie

Depresiasie word erken in wins of verlies op 'n reguitlyn-basis oor die geraamde nuttige lewensduur van elke deel van 'n item van eiendom, aanleg en toerusting. Geen depresiasie word op grond voorsien nie. Die geraamde nuttige lewensduur is soos volg:

- Geboue: 10 tot 50 jaar
- Aanleg: 3 tot 30 jaar
- Meubels en toerusting: 3 tot 15 jaar
- Voertuie: 5 tot 20 jaar

Huurkontrakte

Om te bepaal of 'n ooreenkoms 'n huurkontrak is of insluit, moet die wese van die ooreenkoms met aanvangsdatum ondersoek word en bepaal word of die nakoming

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Leases

The determination of whether an arrangement is, or contains a lease is based on the substance of the arrangement at inception date and requires an assessment of whether the fulfilment of the arrangement is dependent on the use of a specific asset or assets and whether the arrangement conveys a right to use the asset.

Group as a lessee

Finance leases, which transfer to the Group substantially all the risks and benefits incidental to ownership of the leased item are capitalised at the inception of the lease at the fair value of the leased asset or, if lower, at the present value of the minimum lease payments. Lease payments are apportioned between the finance charges and reduction of the lease liability so as to achieve a constant rate of interest on the remaining balance of the liability. Finance charges are charged directly against income. Capitalised leased assets are depreciated over the shorter of the estimated useful life of the asset and the lease term if there is no reasonable certainty that the Group will obtain ownership by the end of the lease term. Operating lease payments are recognised as an expense in profit or loss on a straight-line basis over the lease term.

Group as a lessor

Leases where the Group retains substantially all the risks and benefits incidental to ownership of the asset are classified as operating leases. Initial direct costs incurred in negotiating operating leases are added to the carrying amount of the leased asset and recognised over the lease term on the same basis as rental income.

(f) Investment properties

Investment properties are properties which are held either to earn rental income or capital appreciation or both. Investment properties are initially measured at cost, including transaction costs. Investment properties are subsequently measured at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment. They are tested for impairment if there is an indication of impairment. The estimated useful lives of investment properties are 10 to 50 years and are depreciated using the straight-line basis. The carrying amount includes the cost of replacing part of an existing investment property at the time that cost is incurred if the recognition criteria are met and excludes the costs of day-to-day servicing of an investment property. Investment properties are derecognised either when they have been disposed of or when the investment property is permanently withdrawn from use and no future economic benefit is expected from its disposal.

Any gains or losses on the retirement or disposal of an investment property are recognised in profit or loss in the year of retirement or disposal. Transfers are made to investment property when, and only when, there is a change in use, evidenced by the ending of owner-occupation, commencement of an operating lease to another party or construction or development. Transfers are made from investment property when, and

van die ooreenkoms afhanklik is van die gebruik van 'n spesifieke bate of bates en of die ooreenkoms 'n reg oordra om die bates te gebruik.

Groep as huurder

Finansiële bruikhuurkontrakte wat in hoofsaak al die risiko's en voordele wat met eienaarskap van die gehuurde item gepaardgaan aan die Groep oordra, word by die ontstaan van die kontrak gekapitaliseer teen die billike waarde van die gehuurde bate of, indien laer, teen die huidige waarde van die minimum bruikhuurbetalings. Bruikhuurbetalings word verdeel tussen finansieringskoste en die vermindering van die bruikhuurlas om 'n konstante rentekoers op die oorblywende saldo van die las te bewerkstellig. Finansieringskoste word regstreeks teen inkomste verreken. Gekapitaliseerde gehuurde bates word oor die kortste van die geraamde nuttige lewensduur van die bate of die bruikhuurtermyn gedeprimeer indien geen sekerheid bestaan dat die Groep aan die einde van die bruikhuurtermyn eienaarskap sal verkry nie. Bedryfshuurbetalings word as 'n uitgawe in wins of verlies erken en volgens die reguitlynmetode oor die huurtermyn verreken.

Groep as verhuurder

Huurkontrakte waar die Groep in hoofsaak al die risiko's en voordele van eienaarskap van die bate behou, word as bedryfshuurkontrakte geklassifiseer. Aanvanklike direkte koste wat met die onderhandeling van bedryfshuurkontrakte aangegaan word, word by die drabedrag van die verhuurde bate gevoeg en op dieselfde basis as huurinkomste oor die huurtydperk erken.

(f) Beleggingseiendomme

Beleggingseiendomme word gehou met die doel om huurinkomste te genereer of vir kapitaalgroei, of albei. Beleggingseiendomme word aanvanklik teen kosprys getoon, met insluiting van transaksiekoste. Beleggingseiendomme word later teen kosprys min opgehoopte depresiasië en opgehoopte waardedaling erken. Dit word getoets vir waardedaling indien daar 'n indikasie van waardedaling is. Die beraamde verwagte lewensduur van beleggingseiendomme is 10 to 50 jaar en word met die reguitlyn-metode gedeprimeer. Die drabedrag sluit die koste in om deel van 'n beleggingseiendom te vervang wanneer sodanige koste aangegaan word indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word en sluit die koste van daaglikse instandhouding van 'n beleggingseiendom uit. 'n Beleggingseiendom word onterken wanneer dit weggedoen of permanent van gebruik onttrek word en geen toekomstige ekonomiese voordeel uit die wegdoening daarvan verwag word nie.

Enige winste of verliese by die onttrekking of wegdoening van 'n beleggingseiendom word in wins of verlies erken in die jaar van die onttrekking of wegdoening. Oorplasinge na beleggingseiendomme vind plaas wanneer, en slegs wanneer, daar 'n verandering in gebruik is, soos aangedui deur die beëindiging van eenaarokkupasie, die begin van bedryfshuurkontrakte met 'n ander party, konstruksie of ontwikkeling. Oorplasinge uit beleggingseiendomme vind plaas wanneer, en slegs wanneer, daar 'n verandering van

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

only when, there is a change in use, evidenced by commencement of owner-occupation or commencement of development with a view to sale.

(g) Intangible assets

Intangible assets acquired separately are measured on initial recognition at cost. The cost of intangible assets acquired in a business combination is its fair value as at the date of acquisition. Following initial recognition, intangible assets are carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses. Internally generated intangible assets are not capitalised and expenditure is charged in profit or loss in the year in which the expenditure is incurred. The useful lives of intangible assets are assessed to be either finite or indefinite. Intangible assets with finite lives are amortised over their useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired. The amortisation period and the amortisation method for an intangible asset with a finite useful life is reviewed at least at each financial year-end.

Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset are accounted for by changing the amortisation period or method, as appropriate, and treated as changes in accounting estimates. The amortisation expense on intangible assets with finite lives is recognised in profit or loss in the expense category consistent with the function of the intangible asset. Intangible assets with indefinite useful lives are tested for impairment annually, either individually or at the cash-generating unit level. Such intangibles are not amortised. The useful life of an intangible asset with an indefinite life is reviewed annually to determine whether indefinite life assessment continues to be supportable. If not, the change in the useful life assessment from indefinite to finite is made on a prospective basis.

Trademarks, patents and software licences

Trademarks, patents and software licences are measured on initial recognition at cost. Following initial recognition they are amortised on a straight-line basis over a period of five to fifteen years. Impairment testing is done annually or more frequently when an indication of impairment exists. Gains or losses arising from the derecognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognised in the profit or loss when the asset is derecognised.

Research and development cost

Research and development costs are recognised in profit or loss as incurred.

Goodwill

Goodwill acquired in a business combination is initially measured at cost, being the excess of the cost of the business combination over the Group's interest in the net fair value of the identifiable assets, liabilities and contingent liabilities. Following initial recognition, goodwill is measured at cost less any accumulated impairment losses.

gebruik is, soos aangedui deur die aanvang van eienaarokkupasie of die begin van ontwikkeling met die oog op verkoop.

(g) Ontasbare bates

Ontasbare bates wat afsonderlik bekom word, word by aanvanklike erkenning teen kosprys erken. Die koste van ontasbare bates wat in 'n besigheidskombinasie verkry word, is die billike waarde daarvan op die datum van aankoop. Na aanvanklike erkenning word ontasbare bates gedra teen kosprys min enige opgehoopte amortisasie en opgehoopte waardedalingsverliese. Intern gegenereerde ontasbare bates, word nie gekapitaliseer nie en besteding word in wins of verlies erken in die jaar waarin die besteding aangegaan word. Die nuttige lewensduur van ontasbare bates word óf as beperk, óf as onbeperk aangeslaan. Ontasbare bates met 'n beperkte lewensduur word oor die nuttige ekonomiese lewensduur geamortiseer en vir waardedaling getoets wanneer 'n aanduiding bestaan dat waardedaling voorkom. Die tydperk en metode van amortisasie vir 'n ontasbare bate met 'n beperkte nuttige lewensduur word minstens teen elke finansiële jaareinde hersien.

Veranderinge in die verwagte nuttige lewensduur of die verwagte verbruikspatroon van die toekomstige ekonomiese voordele wat in die bate beliggaam is, word verantwoord deur die amortisasietydperk of – metode, soos toepaslik, te verander en as veranderinge in rekeningkundige ramings te hanteer. Die amortisasie-uitgawe op ontasbare bates met 'n beperkte lewensduur word in wins of verlies erken in die uitgawekategorie wat met die funksie van die ontasbare bate ooreenstem. Ontasbare bates met 'n onbeperkte nuttige lewensduur word jaarliks vir waardedaling getoets, óf individueel, óf op die kontantgenererende eenheidsvlak. Sodanige ontasbare bates word nie geamortiseer nie. Die nuttige lewensduur van 'n ontasbare bate met 'n onbeperkte lewensduur word jaarliks hersien om te bepaal of die onbeperkte lewensduur steeds geldig is. Indien nie, word die nuttige lewensduur vooruitwerkend van onbeperk na beperk verander.

Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies

Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies word by aanvanklike erkenning teen kosprys gemeet. Na aanvanklike erkenning word dit volgens die reguitlynmetode oor 'n tydperk van vyf tot 15 jaar geamortiseer. Waardedalingstoetse word jaarliks uitgevoer, of meer dikwels indien 'n aanduiding van waardedaling voorkom. Winste of verliese wat uit die onderkenning van 'n ontasbare bate voortspruit, word gemeet as die verskil tussen die netto wegdoeningsopbrengs en die drawaarde van die bate en word in wins of verlies erken wanneer die bate onderken word.

Navorsings- en ontwikkelingskoste

Navorsings- en ontwikkelingskoste word in wins of verlies erken soos dit aangegaan word.

Klandisiewaarde

Klandisiewaarde wat in 'n besigheidsamevoeging verkry is, word aanvanklik teen kosprys gemeet, naamlik die oormaat van die koste van die besigheidsamevoeging oor die Groep

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Goodwill is reviewed for impairment annually or more frequently if events or changes in circumstances indicate that the carrying value may be impaired. Impairment losses cannot be reversed in future periods.

(h) Inventories

Inventories are valued at the lower of cost and net realisable value. Costs incurred in bringing each product to its present location and condition are accounted for as follows:

- Raw materials: purchase cost on a first-in, first-out basis.
- Finished goods and work in progress: cost of direct materials and labour and a portion of manufacturing overheads, based on normal operating capacity but excluding finance cost.

Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less estimated costs of completion and the estimated costs necessary to make the sale.

(i) Impairment of non-financial assets

The Group assesses at each reporting date whether there is an indication that an asset may be impaired. If any such indication exists, or when annual impairment testing for an asset is required, the Group makes an estimate of the asset's recoverable value. An asset's recoverable value is the higher of an asset's or cash-generating unit's fair value less costs to sell and its value in use, and is determined for an individual asset, unless the asset does not generate cash inflows that are largely independent of those from other assets or group of assets. Where the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount, the asset is considered impaired and is written down to its recoverable amount. In assessing value in use, the estimated future cash flows are discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the asset. Impairment losses of continuing operations are recognised in profit or loss in those expense categories consistent with the function of the impaired asset.

For assets excluding goodwill, an assessment is made at each reporting date as to whether there is any indication that previously recognised impairment losses may no longer exist or may have decreased. If such indication exists, the recoverable amount is estimated. A previously recognised impairment loss is reversed only if there has been a change in the estimates used to determine the asset's recoverable amount since the last impairment loss was recognised. If that is the case, the carrying amount of the asset is increased to its recoverable amount. The increased amount cannot exceed the carrying amount that would have been determined, net of depreciation, had no impairment loss been recognised for the asset in previous years. Such a reversal is recognised in profit or loss. After such a reversal, the depreciation charge is adjusted in future periods to allocate the asset's revised carrying amount, less any residual value, on a systematic basis over its remaining useful life.

se belang in die netto billike waarde van die identifiseerbare bates, laste en voorwaardelike aanspreeklikheid. Na aanvanklike erkenning word klandisiewaarde gemeet teen kosprys min enige opgehoopte waardedalingverliese. Klandisiewaarde word jaarliks vir waardedaling hersien, of meer dikwels indien gebeure of veranderinge in omstandighede daarop dui dat 'n daling van die drawaarde voorkom. Waardedalingverliese kan nie in toekomstige periodes teruggedra word nie.

(h) Voorrade

Vorrade word gewaardeer teen die laagste van kosprys en netto realiseerbare waarde. Die koste om elke produk in sy huidige toestand by sy huidige plek te kry, word soos volg in berekening gebring:

- Grondstowwe: aankoopkoste volgens die eerste-in-eerste-uit-metode.
- Klaarprodukte en onvoltooide werk: koste van direkte materiale en arbeid en 'n deel van vervaardigingsbokoste, gegrond op normale bedryfsvermoë maar met uitsluiting van finansieringskoste.

Netto realiseerbare waarde is die geraamde verkoopprijs in die gewone gang van sake, min geraamde koste van voltooiing en die geraamde koste benodig om die verkoop af te handel.

(i) Waardedaling van nie-finansiële bates

Die Groep bepaal op elke verslagdoeningsdatum of 'n aanduiding bestaan dat 'n bate se waarde gedaal het. As enige sodanige aanduiding voorkom, of wanneer jaarlikse toetse vir waardedaling van 'n bate verlang word, maak die Groep 'n raming van die bate se verhaalbare waarde. Die verhaalbare waarde van 'n bate is die hoogste van die bate of kontantgenererende eenheid se billike waarde min verkoopskoste en sy gebruikswaarde, en dit word vir 'n individuele bate bepaal tensy die bate nie 'n invloed van kontant genereer wat grootliks onafhanklik is van dié van ander bates of groep bates nie. Wanneer die drawaarde van 'n bate sy verhaalbare waarde oorskry, word die waarde van die bate verlaag tot die verhaalbare waarde. Wanneer die gebruikswaarde bepaal word, word die geraamde toekomstige kontantvloei tot huidige waarde verdiskonteer teen 'n voorbelasting-diskontokoers wat huidige markbepalings van die tydwaarde van geld en die risiko's kenmerkend van die bate weerspieël. Waardedalingverliese van voortgesette bedrywighede word in wins of verlies erken in die uitgewekategorieë wat met die funksie van die verswakte bate ooreenstem.

Vir bates benewens klandisiewaarde, word 'n evaluering op elke verslagdoeningsdatum gemaak om te bepaal of enige voorheen erkende waardedaling moontlik nie meer bestaan nie of intussen verminder het. Indien sodanige aanduiding voorkom, word die verhaalbare bedrag geraam. 'n Voorheen erkende waardedaling word teruggedra slegs as daar 'n verandering was in die ramings wat gebruik is om die bate se verhaalbare bedrag te bepaal sedert die erkenning van die vorige waardedaling. Indien wel, word die drabedrag

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

(j) Redeemable cumulative preference shares

The component of the cumulative preference shares that exhibits characteristics of a liability is recognised as a liability in the statement of financial position. The corresponding dividends on those shares are charged as interest expense in profit or loss. On issue of the preference shares, the fair value of the liability component is determined using cost of capital and this amount is carried as a long-term liability on the amortised cost basis until cleared on conversion or redemption.

The remainder of the amount after deduction of the debt component is recognised and included in shareholders' equity net of transaction costs. The carrying amount of the equity component is not remeasured in subsequent years.

Transaction costs are apportioned between the liability and equity components of the convertible preference shares based on the allocation of proceeds to the liability and equity components when the instruments are initially recognised.

(k) Treasury shares

Shares in the Company held by the Group are classified as treasury shares. On consolidation, these shares are treated as a deduction from the issued number of shares and the cost price of the shares is deducted from share capital and share premium in the statement of financial position. No gain or loss is recognised in the statement of comprehensive income on the purchase, sale, issue or cancellation of the Group's own equity instruments. Dividends received on treasury shares are eliminated on consolidation.

(l) Provisions

Provisions are recognised when the Group has a present obligation (legal or constructive) as a result of a past event and it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation and a reliable estimate can be made of the amount of the obligation.

(m) Retirement benefits

It is the policy of the Group to provide for pension liabilities by payments to separate funds, independent of the Group, and contributions are recognised in profit or loss. Surpluses are not accounted for, as they accrue to members of the fund.

Defined benefit fund

The Group's net obligation in respect of defined benefit pension plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in the current and previous periods. That benefit is discounted to determine its present value and the fair value of any plan assets is deducted. Actuarial valuations are done on the projected unit credit actuarial valuation method. When the benefits of a plan are improved, the portion of the increased benefit relating to past service by employees is recognised as an expense in the profit or loss on a straight-line basis

van die bate vermeerder tot die verhaalbare bedrag. Die verhoogde bedrag kan nie die drabedrag oorskry wat bepaal sou gewees het, na aftrekking van depresiasië, indien geen waardedaling van die bate in vorige jare erken is nie. Sodanige terugskrywings word in wins of verlies erken. Na so 'n terugskrywing word die depresiasiëskoste in toekomstige periodes aangepas om die bate se hersiene drabedrag, min enige reswaarde, sistematies oor die oorblywende nuttige lewensduur van die bate toe te pas.

(j) Aflosbare kumulatiewe voorkeuraandeel

Die komponent van die kumulatiewe voorkeuraandeel wat kenmerke van 'n las toon, word as 'n las in die staat van finansiële posisie erken. Die ooreenstemmende dividende op hierdie aandeel word as 'n rente-uitgawe in wins of verlies verreken. By uitreiking van die kumulatiewe voorkeuraandeel word die billike waarde van die laskomponent met behulp van koste van kapitaal bepaal, en hierdie bedrag word as 'n langtermynlas op die geamortiseerde kostebasis gedra totdat dit by omskepping of aflossing uitgewis word.

Die oorblywende bedrag na aftrekking van die skuldcomponent word erken en is ingesluit in aandeelhouersekswiteit netto van transaksiekoste. Die drabedrag van die ekswiteitscomponent word nie weer in daaropvolgende jare hermeet nie.

Transaksiekoste word toegedeel tussen die laste- en ekswiteitskomponente van die omskepbare voorkeuraandeel, gegrond op die toewysing van opbrengste tot die laste- en ekswiteitskomponente wanneer die instrumente aanvanklik erken word.

(k) Tesourie-aandeel

Aandeel in die Maatskappy wat deur die Groep gehou word, word as tesourie-aandeel geklassifiseer. By konsolidasie word hierdie aandeel as 'n aftrekking van die aantal uitgereikte aandeel beskou en die kosprys van die aandeel word afgetrek van die aandeelkapitaal en aandeelpremie in die staat van finansiële posisie. Geen wins of verlies word erken in die staat van omvattende inkomste by die aankoop, verkoop, uitreiking of kansellering van die Groep se eie ekswiteitsinstrumente nie. Dividende ontvang op tesourie-aandeel word by konsolidasie uitgeskakel.

(l) Voorsienings

'n Voorsiening word erken wanneer die Groep 'n huidige verpligting het (regs of konstruktief) as gevolg van 'n gebeurtenis in die verlede, wat waarskynlik 'n uitvloeï van ekonomiese hulpbronne sal veroorsaak om die verpligting te vereffen, en indien 'n betroubare raming gemaak kan word van die bedrag wat nodig is om die verpligting af te los.

(m) Aftreevoordele

Dit is die Groep se beleid om vir pensioenverpligtinge te voorsien deur betalings te maak aan afsonderlike fondse wat onafhanklik van die Groep staan en bydraes word in wins of verlies verreken. Surplusse word nie te boek gestel nie, aangesien dit aan die lede van die fonds toeval.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

over the average period until the benefits become vested. To the extent that the benefits vest immediately, the expense is recognised immediately in profit or loss.

The defined benefit asset or liability comprises the present value of the defined benefit obligation, less unrecognised past service costs and less the fair value of plan assets out of which the obligations are to be settled. Plan assets are assets that are held by a long-term employee benefit fund or qualifying insurance policies. Plan assets are not available to the creditors of the Group, nor can they be paid directly to the Group. Fair value is based on market price information and, in the case of quoted securities, it is the published bid price. The value of any defined benefit asset recognised is restricted to the sum of any unrecognised past service costs and the present value of any economic benefits available in the form of refunds from the plan or reductions in the future contributions to the plan.

Defined contribution funds

Obligations for contributions to defined contribution pension and provident plans are recognised as an expense in profit or loss as incurred.

Medical aid

The obligation in respect of post-retirement health care is the sole responsibility of the retired employee. Therefore there is no Group obligation or liability in this regard.

(n) Revenue recognition

Revenue is recognised to the extent that it is probable that the economic benefits will flow to the Group and the revenue can be reliably measured. Revenue is measured at the fair value of the consideration received, taking into account confidential discounts; distribution, sales and marketing services rendered; contract manufacturing; and rental income. The following specific recognition criteria must also be met before revenue is recognised:

Sales of products

Invoiced product sales are recognised as turnover, excluding value-added taxation.

Revenue is recognised when the significant risks and rewards of ownership of the goods have passed to the buyer. Revenue comprises invoiced gross sales of products, less discounts and provisions for product claims.

Services rendered

Revenue from the rendering of services is recognised at the stage of completion of the service.

Finance income

Revenue is recognised as interest accrues (using the effective interest rate – that is the rate that exactly discounts estimated future cash receipts through the expected life of the financial instrument to the net carrying amount of the financial asset). The Group deposits

Omskrewewoordelefondse

Die Groep se verpligting ten opsigte van omskrewewoordelepensioenskemas word afsonderlik vir elke plan bereken deur ramings te maak van die waarde van die toekomstige voordeel wat werknemers in die huidige en vorige tydperke vir hulle dienste verdien het. Hierdie voordeel word verdiskonteer om die huidige waarde te bepaal en die billike waarde van enige bates in die plan word afgetrek. Die aktuariële geprojekteerde eenheidskrediet-metode word vir aktuariële waardasies gebruik. Wanneer die voordele van 'n plan verbeter word, word die deel van die groter voordeel wat verband hou met diens deur werknemers in die verlede as 'n uitgawe in wins of verlies erken op 'n reguitlyn-basis oor die gemiddelde tydperk verreken totdat die voordele gevestig raak. Tot die mate dat die voordele onmiddellik vestig, word die uitgawe onmiddellik in wins of verlies erken.

Die omskrewewoordeel-bate of -las bestaan uit die huidige waarde van die omskrewewoordeel-verpligting, minus onerkende verstreke dienskosse en minus die billike waarde van planbates waaruit die verpligtinge vereffen moet word. Planbates is bates wat gehou word deur 'n langtermynwerknemervoordeelfonds of kwalifiserende versekeringspolis. Bates in die plan is nie beskikbaar vir skuldeisers van die Groep nie, nóg kan dit direk aan die Groep betaal word. Billike waarde is gebaseer op markprysinligting en, in die geval van genoteerde effekte, is dit die gepubliseerde bodprys. Die waarde van enige omskrewewoordeel-bate erken, word beperk tot die totaal van enige onerkende verstreke dienskosse en die huidige waarde van enige ekonomiese voordele wat beskikbaar is in die vorm van terugbetalings uit die plan of verlaging in die toekomstige bydraes tot die plan.

Omskrewewydraefondse

Verpligtinge vir bydraes aan omskrewewydraepensioen- en voorsorgskemas word as 'n uitgawe erken in wins of verlies soos dit aangegaan word.

Mediese fondse

Die verpligting vir gesondheidsorg na aftrede is die uitsluitlike verantwoordelikheid van die afgetrede werknemer. Die Groep het gevolglik geen verpligting of aanspreeklikheid in hierdie verband nie.

(n) Erkenning van inkomste

Inkomste word erken tot die mate dat dit waarskynlik is dat die ekonomiese voordele na die Groep sal vloei en dat die inkomste betroubaar gemeet kan word. Inkomste word teen billike waarde gemeet, na inagneming van vertroulike afslag; distribusie, verkope en bemarkingsdienste gelewer; kontrakvervaardiging en huurinkomste. Daar moet ook aan die volgende spesifieke erkenningskriteria voldoen word voordat inkomste erken word:

Verkoop van produkte

Gefaktureerde produkverkope word erken as omset, uitgesluit belasting op toegevoegde waarde.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

surplus funds at financial institutions and does not act as a supplier of finance to third parties. Interest received is recognised as finance income.

Dividends received

Dividends are recognised when the right to receive payment is established.

Rental income

Rental income from investment property is recognised in profit or loss on a straight-line basis over the term of the lease. Lease incentives granted are recognised as an integral part of the rental income. The rental of properties does not form part of the core business of the Group. Income in this regard is recognised as other operating income.

(o) Cost of sales

Cost of sales consists of the following:

- Cost of raw milk, ingredients and packaging.
- Milk collection cost.
- Manufacturing direct and indirect costs.
- Primary distribution costs.
- Charges against sales.

(p) Finance costs

Finance costs are recognised as an expense when incurred.

(q) Taxes

Current taxation

Current taxation assets and liabilities for the current and previous periods are measured at the amount expected to be recovered from or paid to the taxation authorities. The taxation rates and taxation laws used to compute the amount are those that are enacted or substantively enacted by the reporting date.

Current income tax relating to items recognised directly in equity is recognised in equity and not in the income statement. Management periodically evaluates positions taken in the tax returns with respect to situations in which applicable tax regulations are subject to interpretation and establishes provisions where appropriate.

Inkomste word erken wanneer die beduidende regte en verpligtinge van eienaarskap van die goedere na die koper oorgaan. Inkomste sluit gefaktureerde bruto verkope van produkte min afslag en voorsienings vir produkteise in.

Dienste gelewer

Inkomste vir dienste gelewer word erken op stadium van voltooiing van die diens.

Finansieringsinkomste

Inkomste word erken soos rente toeval (die effektiewe rentekoers word gebruik – dit is die koers wat die toekomstige beraamde kontantontvangstes presies verdiskonteer deur die verwagte lewe van die finansiële instrument, na die netto drawaarde van die finansiële bate). Die Groep deponeer surplusfondse by finansiële instellings en tree nie as 'n verskaffer van finansiering aan derde partye op nie. Rente-inkomste word as finansieringsinkomste erken.

Dividende ontvang

Dividende word erken wanneer die reg om betaling te ontvang, gevestig is.

Huurinkomste

Huurinkomste uit beleggingseiendom word in wins of verlies erken op 'n reguitlyn-basis oor die termyn van die huurkontrak. Huuraansporings wat toegestaan word, word as 'n geïntegreerde deel van die huurinkomste erken. Die huurinkomste op eiendomme maak nie deel uit van die Groep se kernbesigheid nie. Inkomste in hierdie verband word as ander bedryfsinkomste erken.

(o) Koste van verkope

Bestaan uit die volgende:

- Koste van rou melk, bestanddele en verpakking.
- Melkwinningskoste.
- Direkte- en indirekte produksiekoste.
- Primêre verspreidingskoste.
- Verhalings teen verkope.

(p) Finansieringskoste

Finansieringskoste word as 'n uitgawe erken wanneer dit aangegaan word.

(q) Belasting

Lopende belasting

Lopende belastingbates en -laste vir die huidige en vorige tydperke word gemeet aan die bedrag wat na verwagting van die belastingowerheid verhaal of aan die owerheid betaal sal word. Die belastingkoerse en -wette wat vir die berekening van die bedrag gebruik word, is dié wat bepaal of wesenlik bepaal word op die verslagdoeningsdatum.

Huidige inkomstebelasting met betrekking tot items wat direk in ekwiteit erken word, word in ekwiteit erken en nie in die inkomstestaat nie. Bestuur evalueer periodiek standpunte geneem in die belastingopgawes ten opsigte van gevalle waar die toepaslike belastingregulasies onderworpe is aan interpretasie en skep voorsienings, waar toepaslik.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Deferred taxation

Deferred tax is provided using the liability method on temporary differences between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts for financial reporting purposes at the reporting date.

Deferred tax liabilities are recognised for all taxable temporary differences, except:

- When the deferred tax liability arises from the initial recognition of goodwill or an asset or liability in a transaction that is not a business combination and, at the time of the transaction, affects neither the accounting profit nor taxable profit or loss.
- In respect of taxable temporary differences associated with investments in subsidiaries, associates and interests in joint ventures, when the timing of the reversal of the temporary differences can be controlled and it is probable that the temporary differences will not reverse in the foreseeable future.

Deferred tax assets are recognised for all deductible temporary differences, the carry forward of unused tax credits and any unused tax losses. Deferred tax assets are recognised to the extent that it is probable that taxable profit will be available against which the deductible temporary differences, and the carry forward of unused tax credits and unused tax losses can be utilised, except:

- When the deferred tax asset relating to the deductible temporary difference arises from the initial recognition of an asset or liability in a transaction that is not a business combination and, at the time of the transaction, affects neither the accounting profit nor taxable profit or loss.
- In respect of deductible temporary differences associated with investments in subsidiaries, associates and interests in joint ventures, deferred tax assets are recognised only to the extent that it is probable that the temporary differences will reverse in the foreseeable future and taxable profit will be available against which the temporary differences can be utilised.

Tax benefits acquired as part of a business combination, but not satisfying the criteria for separate recognition at that date, would be recognised subsequently if new information about facts and circumstances changed. The adjustment would either be treated as a reduction to goodwill (as long as it does not exceed goodwill) if it was incurred during the measurement period or in profit or loss.

The carrying amount of deferred tax assets is reviewed at each reporting date and reduced to the extent that it is no longer probable that sufficient taxable profit will be available to allow all or part of the deferred tax asset to be utilised. Unrecognised deferred tax assets are reassessed at each reporting date and are recognised to the extent that it has become probable that future taxable profit will allow the deferred tax asset to be recovered.

Deferred tax assets and deferred tax liabilities are offset if a legally enforceable right exists to set off current tax assets against current tax liabilities and the deferred taxes relate to

Uitgestelde belasting

Uitgestelde belasting word voorsien volgens die aanspreeklikheidsmetode op tydelike verskille tussen die belastingbasisse van bates en laste en hul drabedrae vir doeleindes van finansiële verslagdoening op die verslagdoeningsdatum.

Uitgestelde belastingaanspreeklikheid word erken vir alle belasbare tydelike verskille, behalwe:

- Wanneer die uitgestelde belastingaanspreeklikheid ontstaan uit die aanvanklike erkenning van klandisiewaarde of 'n bate of las in 'n transaksie wat nie 'n besigheidkombinasie is nie, en tydens die transaksie nie die rekeningkundige- of belasbare wins of verlies beïnvloed nie
- Ten opsigte van belasbare tydelike verskille wat verband hou met beleggings in filiale, geassosieerdes en belange in gesamentlike ondernemings, wanneer die tydsberekening van die omswaai van die tydelike verskille beheer kan word en dit waarskynlik is dat die tydelike verskille nie in die afsienbare toekoms sal omswaai nie.

Uitgestelde belastingbates word erken vir alle aftrekbare tydelike verskille, die oordrag van onbenutte belastingkrediete en enige ongebruikte belastingverliese. Uitgestelde belastingbates word erken tot die mate dat dit waarskynlik is dat belasbare wins beskikbaar sal wees wat die aftrekbare tydelike verskille, en die oordrag van onbenutte belastingkrediete en onbenutte belastingverliese aangewend kan word nie, behalwe:

- Wanneer die uitgestelde belastingbate met betrekking tot die aftrekbare tydelike verskil ontstaan uit die aanvanklike erkenning van 'n bate of las in 'n transaksie wat nie 'n besigheidkombinasie is nie, en tydens die transaksie nie die rekeningkundige- of belasbare wins of verlies beïnvloed nie
- Ten opsigte van aftrekbare tydelike verskille wat verband hou met beleggings in filiale, geassosieerdes en belange in gesamentlike ondernemings, word uitgestelde belastingbates slegs erken tot die mate dat dit waarskynlik is dat die tydelike verskille sal omswaai in die afsienbare toekoms en belasbare wins beskikbaar sal wees waarteen die tydelike verskille aangewend kan word.

Belastingvoordele wat as deel van 'n besigheidkombinasie verkry is, maar nie aan die kriteria vir die afsonderlike erkenning op daardie datum voldoen nie, sal daarna erken word indien nuwe inligting oor die feite en omstandighede verander. Die wysiging sal behandel word as 'n vermindering van klandisiewaarde (indien dit nie meer is as klandisiewaarde nie) indien dit aangegaan is tydens die metingstydperk of in wins of verlies.

Die drawaarde van uitgestelde belastingbates word verreken op elke verslagdoeningsdatum en verminder tot die mate dat dit nie meer waarskynlik is dat voldoende belasbare inkomste beskikbaar sal wees om al die, of 'n gedeelte van, die uitgestelde belastingbate te benut nie. Onterkende uitgestelde belastingbates word heroorweeg op elke verslagdoeningsdatum en word erken tot die mate dat dit waarskynlik raak dat toekomstige belasbare inkomste voldoende sal wees om die uitgestelde belastingbate te benut.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

the same taxable entity and the same taxation authority. Deferred tax is based on current rates of taxation. IFRS requires the tax rates that are expected to apply in the year when the asset is realised or the liability is settled, based on taxation rates and taxation laws that have been enacted or substantively enacted at the reporting date, to be applied.

Value-added taxation (VAT)

Revenues, expenses, assets and liabilities are recognised net of the amount of VAT, except:

- where the VAT incurred on a purchase of assets or services is not recoverable from the taxation authority, in which case the VAT is recognised as part of the cost of acquisition of the asset or as part of the expense item as applicable; and
- receivables and payables that are stated with the amount of VAT included.

The net amount of VAT recoverable from or payable to the taxation authority is included as part of receivables or payables in the statement of financial position.

Secondary taxation on companies (STC)

STC is recognised if one of the following events occurs:

- Dividends are declared whether regular or preferences; or
- Events have occurred which result in a deemed dividend.

STC is calculated at the prescribed legislated rate and the expense is reflected as part of the taxation expense in profit or loss.

(r) Segment reporting

The operating segments are based on the Group's management and internal reporting structure. Inter-segment pricing is determined on an arm's length basis. Segment results, assets and liabilities include items directly attributable to a segment as well as those that can be allocated on a reasonable basis.

(s) Share-based compensation

The Group operates an equity-settled, as well as a cash-settled share-based compensation plan.

Equity-settled share-based compensation plan

The cost of equity-settled transactions is recognised, together with a corresponding increase in other capital reserves in equity, over the period in which the performance and/or service conditions are fulfilled. The cumulative expense recognised for equity-settled transactions at each reporting date until the vesting date reflects the extent to which the vesting period has expired and the Group's best estimate of the number of equity instruments that will ultimately vest. The income statement expense or credit for a period represents the movement in cumulative expense recognised as at the beginning and end of that period and is recognised in employee benefits expense.

Uitgestelde belastingbates en uitgestelde belastinglaste word verreken indien 'n regsgeldige afdwingbare reg bestaan om lopende belastingbates teen lopende belastingverplichtinge te verreken en die uitgestelde belasting hou verband met dieselfde belastingentiteit en dieselfde belastingowerheid. Uitgestelde belasting is gegrond op heersende belastingkoerse. IFRS bepaal dat die belastingkoerse wat na verwagting sal geld in die jaar waarin die bate gerealiseer of die las afgelos word, gegrond op die belastingkoerse en belastingwette wat op die verslagdoeningsdatum geld of sulke koerse en/of toekomstige wetswysigings wat reeds bekend is en na alle waarskynlikheid gimplementeer sal word, toegepas word.

Belasting op toegevoegde waarde (BTW)

Inkomste, uitgawes, bates en laste word erken netto van die BTW bedrag, behalwe:

- waar die BTW op die aankoop van bates of dienste aangegaan nie van die belastingowerheid verhaalbaar is nie, word die BTW erken as deel van die aankoopkoste van die bate of as deel van die uitgawe-item, soos toepaslik; en
- rekeninge ontvangbaar en betaalbaar wat aangedui word met die BTW-bedrag ingesluit.

Die netto bedrag BTW verhaalbaar van of betaalbaar aan die belastingowerheid is ingesluit as deel van rekeninge ontvangbaar of betaalbaar in die staat van finansiële posisie.

Sekondêre belasting op maatskappye (SBM)

SBM word erken wanneer een van die onderstaande gebeurtenisse ontstaan:

- Gewone – of voorkeurdividende verklaar is; of
- Gebeurtenisse plaasvind wat 'n geagte dividend tot gevolg het.

SBM word bereken teen die koers wat vasgestel is deur die belastingowerheid en die uitgawe word as deel van die belastinguitgawe in wins of verlies erken.

(r) Segmentverslagdoening

Die bedryfssegmente is gebaseer op die Groep se bestuur en interne verslagdoeningstruktuur. Intersegmentele pryse word op 'n armlengte-basis bepaal. Segmentresultate, bates en laste sluit items in wat regstreeks aan 'n segment toegewys kan word asook die wat op 'n redelike basis toegewys kan word.

(s) Aandeelgebaseerde vergoeding

Die Groep bedryf 'n ekwiteitsvereffende, sowel as 'n kontantvereffende aandeelgebaseerde vergoedingsplan.

Ekwiteitsvereffende aandeelgebaseerde vergoedingsplan

Die koste van ekwiteitsvereffende transaksies word erken, tesame met 'n ooreenstemmende styging in ander kapitaalreserwes in ekwiteit, oor die tydperk waarin die prestasie en/of diensvoorwaardes nagekom word. Die kumulatiewe uitgawe erken vir ekwiteitsvereffende transaksies op elke verslagdoeningsdatum tot die vestigingsdatum weerspieël die mate waartoe die vestigingstydperk verstryk het en die Groep se beste raming van die getal ekwiteitsinstrumente wat uiteindelik sal vestig. Die inkomtestaatsuitgawe of -krediet vir 'n tydperk verteenwoordig die beweging in kumulatiewe uitgawe erken soos aan die begin en einde van daardie tydperk en word in werknemervoordelekeste erken.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

No expense is recognised for awards that do not ultimately vest, except for equity-settled transactions for which vesting is conditional upon a market or non-vesting condition. These are treated as vesting irrespective of whether or not the market or non-vesting condition is satisfied, provided that all other performance and/or service conditions are satisfied.

When the terms of an equity-settled transaction award are modified, the minimum expense recognised is the expense as if the terms had not been modified, if the original terms of the award are met. An additional expense is recognised for any modification that increases the total fair value of the share-based payment transaction, or is otherwise beneficial to the employee as measured at the date of modification.

When an equity-settled award is cancelled, it is treated as if it vested on the date of cancellation, and any expense not yet recognised for the award is recognised immediately. This includes any award where non-vesting conditions within the control of either the entity or the employee are not met. However, if a new award is substituted for the cancelled award, and designated as a replacement award on the date that it is granted, the cancelled and new awards are treated as if they were a modification of the original award, as described in the previous paragraph. The dilutive effect of outstanding options is reflected as additional share dilution in the computation of diluted earnings per share.

Cash-settled share-based compensation plan

The cost of a cash-settled transaction is measured initially at fair value at the grant date using a modified version of the Hull-White Trinomial Lattice model taking into account the terms and conditions upon which the instruments were granted. This fair value is expensed over the period until vesting with recognition of a corresponding liability. The liability is remeasured at each reporting date up to and including the settlement date with changes in fair value recognised in profit or loss.

(t) Borrowing costs

Borrowing costs directly attributable to the acquisition, construction or production of an asset that necessarily takes a substantial period of time to get ready for its intended use or sale are capitalised as part of the cost of the respective assets. All other borrowing costs are expensed in the period they incur. Borrowing costs consist of interest and other costs that an entity incurs in connection with the borrowing of funds. The Group capitalised borrowing costs for all eligible assets where construction was commenced on or after 1 July 2009.

(u) Comparative figures

Where account balances were adjusted for the purpose of improved disclosure, the comparative figures have been restated accordingly.

Geen uitgawes word erken vir toekennings wat nie uiteindelik vestig nie, behalwe vir ekwiteitsvereffende transaksies waarvoor vestiging afhanklik is van 'n mark- of nie-vestigende toestand. Dit word behandel as die vestigingstydperk ongeag daarvan of die mark- of nie-vestigende toestand nagekom is, met dien verstande dat alle ander prestasie- en/of diensvoorwaardes nagekom is.

Wanneer die bepalings van 'n ekwiteitsvereffende transaksietoekenning gewysig word, is die minimum uitgawe erken die uitgawe asof die bepalings nie verander het nie, indien die oorspronklike voorwaardes van die toekenning nagekom word. 'n Bykomende uitgawe word erken vir enige wysiging wat die totale billike waarde van die ekwiteitsgebaseerde betalingstransaksie verhoog, of andersins voordelig is vir die werknemer soos gemeet op die datum van die wysiging.

Wanneer 'n ekwiteitsvereffende toekenning gekanselleer word, word dit hanteer asof dit gevestig het op die kanselleringsdatum, en enige uitgawe wat nog nie vir die toekenning erken is nie, word onmiddellik erken. Dit sluit in enige toekenning waar nie-vestigende toestande binne die beheer van óf die entiteit óf die werknemer nie nagekom word nie. Indien 'n nuwe toekenning egter die gekanselleerde toekenning vervang, en aangewys word as 'n plaasvervanger-toekenning op die datum waarop dit toegestaan word, word die gekanselleerde en nuwe toekennings behandel asof hulle 'n wysiging van die oorspronklike toekenning was, soos beskryf in die vorige paragraaf. Die verwateringseffek van uitstaande opsies word as bykomende aandeelverwatering in die berekening van verwaterde verdienste per aandeel weerspieël.

Kontantvereffende aandeelgebaseerde vergoedingsplan

Die koste van kontantvereffende transaksies word aanvanklik op die kennisgewingdatum teen billike waarde gemeet deur gebruikmaking van 'n aangepaste weergawe van die Hull-White Trinomial Lattice model, inagnemend die terme en voorwaardes waarop die instrumente toegeken is. Die billike waarde word afgeskryf oor die periode tot en met vestiging met erkenning van die ooreenkomstige las. Die las word op elke verslagdoeningsdatum hermeet tot en met die vereffeningsdatum, met veranderinge in billike waarde in wins of verlies erken.

(t) Leenkoste

Leningskoste wat regstreeks toegewys word aan die aankoop, konstruksie of produksie van 'n bate wat noodwendig 'n aansienlike tyd neem voordat dit gereed is vir gebruik of verkoop, word as deel van die koste van die onderskeie bates gekapitaliseer. Alle ander leningskoste word afgeskryf in die tydperk waarin hulle aangegaan word. Leningskoste bestaan uit rente en ander kostes wat 'n onderneming aangaan ten opsigte van die leen van fondse. Die Groep het leningskoste vir alle toepaslike bates gekapitaliseer indien daar op of voor 1 Julie 2009 met konstruksie begin is.

(u) Vergelykende syfers

Waar rekeningsaldo's aangepas is om verbeterde openbaarmaking daar te stel, word die vergelykende syfers dienoreenkomstig hersaamgestel.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

3 Definitions

3.1 Dividend per ordinary share

Dividend paid to ordinary shareholders, divided by the weighted average number of ordinary shares in issue at the end of the year.

3.2 Equity dividend per preference share

Ordinary dividend paid to preference shareholders, divided by the weighted average number of preference shares in issue at the end of the year.

Preference dividend recognised as interest per preference share

Preference dividend paid, divided by the weighted average number of preference shares in issue at the end of the year.

3.3 Earnings and diluted earnings per share

Earnings per ordinary share

Profit attributable to ordinary shareholders, based on ordinary dividend rights, divided by the weighted average number of ordinary shares net of the weighted average number of treasury shares in issue at the end of the year.

Diluted earnings per ordinary share

Profit attributable to ordinary shareholders, based on ordinary dividend rights, divided by the weighted average number of ordinary shares, adjusted for options issued, net of the weighted average number of treasury shares at the end of the year, adjusted for options issued.

3.4 Net assets

Total assets less total liabilities.

3.5 Cash flow

Cash flow from operating activities.

3.6 Cash flow per share

Cash flow divided by the weighted average number of ordinary shares in issue at the end of the year.

3.7 Net asset turnover

Revenue divided by average net assets less average cash on hand.

3.8 Return on net assets

Operating profit as a percentage of average assets less average current liabilities excluding current interest-bearing loans and borrowings.

3. Definisies

3.1 Dividend per gewone aandeel

Dividend betaal aan gewone aandeelhouders, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandele uitgereik aan die einde van die jaar.

3.2 Ekwiteitsdividend per voorkeuraandeel

Gewone dividend betaal aan voorkeuraandeelhouders, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal voorkeuraandele uitgereik aan die einde van die jaar.

Voorkeurdividend as rente erken per voorkeuraandeel

Voorkeurdividend betaal, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal voorkeuraandele uitgereik aan die einde van die jaar.

3.3 Verdienste en verwaterde verdienste per aandeel

Verdienste per gewone aandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandele netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandele uitgereik aan die einde van die jaar.

Verwaterde verdienste per gewone aandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandele, aangepas vir opsies uitgereik, netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandele aan die einde van die jaar, aangepas vir uitgereikte opsies.

3.4 Netto bates

Totale bates min totale laste.

3.5 Kontantvloei

Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite.

3.6 Kontantvloei per aandeel

Kontantvloei gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandele uitgereik aan die einde van die jaar.

3.7 Netto bate-omset

Inkomste gedeel deur gemiddelde netto bates min gemiddelde kontant voorhande.

3.8 Opbrengs op netto bates

Bedryfswins as 'n persentasie van gemiddelde bates, minus gemiddelde bedryfslaste uitgesluit lopende rentedraende lenings en verpligtinge.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

3.9 Return on shareholders' funds

Profit attributable to shareholders as a percentage of average shareholders' funds, before minority interest.

3.10 Gearing percentage

Interest-bearing loans and borrowings reduced by cash funds, as a percentage of total shareholders' interest, including minority interest.

3.11 Current ratio

Current assets divided by current liabilities.

3.12 Activities pertaining to cash flow

Operating activities

All transactions and other events that are not investing or financing activities.

Financing activities

Activities that result in changes in the size and composition of the capital structures of the Group. This includes both the equity and debt not falling within the definition of cash and cash equivalents.

Investing activities

Activities relating to the acquisition, holding and disposal of long-term assets.

3.13 Cash and cash equivalents

Cash on hand and in current bank accounts.

3.14 Restructuring cost

Restructuring cost consists of costs incurred in order to streamline processes of the Group.

3.9 Opbrengs op aandeelhoudersfondse

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders as 'n persentasie van gemiddelde aandeelhouerfondse, voor minderheidsbelang.

3.10 Hefboompersentasie

Rentedraende lenings en verpligtinge, verminder met kontantfondse, as 'n persentasie van totale aandeelhoudersbelang, ingesluit minderheidsbelang.

3.11 Bedryfsverhouding

Bedryfsbates gedeel deur bedryfslaste.

3.12 Aktiwiteite ten opsigte van kontantvloei

Bedryfsaktiwiteite

Alle transaksies en gebeure wat nie beleggings- of finansierings- aktiwiteite is nie.

Finansieringsaktiwiteite

Aktiwiteite wat veranderinge in die grootte en samestelling van die kapitaalstrukture van die Groep tot gevolg het. Dit sluit ekwiteit en skuld in wat nie onder die definisie van kontant en kontantekwivalente val nie.

Beleggingsaktiwiteite

Aktiwiteite met betrekking tot die verkryging, hou en vervreemding van langtermynbates.

3.13 Kontant en kontantekwivalente

Kontant voorhande en in lopende bankrekeninge.

3.14 Herstruktureringse koste

Herstruktureringse koste behels kostes aangegaan om sodoende prosesse in die Groep in lyn te bring met mekaar.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
4. Interest in joint ventures Clover Industries indirectly holds a 50,1% interest in Clover Manhattan through Clover SA. Clover also formed an unincorporated joint venture, Clover Manhattan which is involved in the manufacture, marketing and distribution of ice tea. Clover Industries indirectly holds a 51% interest in Clover Fonterra through Clover SA. Clover Fonterra is involved in the marketing and distribution of dairy-related products.		4. Belang in gesamentlike ondernemings Clover Industries hou indirek deur Clover SA 'n 50,1% aandeel in Clover Manhattan. Clover het 'n on-ingekorporeerde gesamentlike onderneming, Clover Manhattan, gestig wat betrokke is by die vervaardiging, bemarking en verspreiding van ystee. Clover Industries besit indirek deur Clover SA 'n 51% aandeel in Clover Fonterra. Clover Fonterra is betrokke by die bemarking en verspreiding van suiwelverwante produkte.	
4.1 Interest in joint ventures The Group's share of the assets, liabilities, income and expenses of the jointly controlled entities at 30 June 2012 which are proportionally consolidated in the consolidated financial statements, is as follows:		4.1 Belang in gesamentlike onderneming Die Groep se deel van die bates, laste, inkomste en uitgawes van die gesamentlik beheerde entiteite op 30 Junie 2012 wat proporsioneel gekonsolideer is in die gekonsolideerde finansiële state, is soos volg:	
Clover Manhattan Share of the joint venture's statement of financial position		Gedeelte van gesamentlike onderneming se staat van finansiële posisie	
8 171	12 958	Bedryfsbates	
7 211	10 719	Bedryfslaste	
Share of joint venture's revenue and profit		Gesamentlike onderneming se gedeelte van inkomste en wins	
37 546	31 507	Inkomste	
(25 056)	(20 989)	Koste van verkope	
(10 896)	(8 995)	Verkoops-, bemarkings-, verspreidings- en administratiewe uitgawes	
282	158	Ander bedryfsuitgawes	
4	(3)	Finansierings inkomste/(koste)	
1 880	1 678	Wins voor belasting	
(760)	(449)	Inkomstebelastinguitgawe	
1 120	1 229	Wins vir die jaar	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
		Clover Fonterra		
		Share of joint venture's statement of financial position		
60 120	43 199	Current assets		
370	294	Non-current assets		
38 452	27 276	Current liabilities		
		Share of joint venture's revenue and profit		
168 816	87 632	Revenue		
(142 031)	(69 851)	Cost of sales		
(9 511)	(8 362)	Sales, marketing, distribution and administrative expenses		
(27)	67	Other operating (expenses)/income		
(168)	119	Finance (cost)/income		
17 079	9 605	Profit before taxation		
(4 782)	(3 012)	Income tax expense		
12 297	6 593	Profit for the year		
		Capital commitments		
–	–	Capital commitments authorised and contracted for		
–	–	Capital commitments authorised but not contracted for		
		Clover Fonterra		
		Gedeelte van gesamentlike onderneming se staat van finansiële posisie		
		Bedryfsbates		
		Nie-bedryfsbates		
		Bedryfslaste		
		Gesamentlike onderneming se gedeelte van inkomste en wins		
		Inkomste		
		Koste van verkope		
		Verkoops-, bemarkings-, verspreidings- en administratiewe uitgawes		
		Ander (bedryfsuitgawes)/bedryfsinkomste		
		Finansierings (koste)/inkomste		
		Wins voor belasting		
		Inkomstebelastinguitgawe		
		Wins vir die jaar		
		Kapitaalverpligtinge		
		Kapitaalverpligtinge goedgekeur en gekontrakteer		
		Kapitaalverpligtinge goedgekeur, maar nie gekontrakteer nie		

5. Segment reporting

Segment information is presented in respect of the Group's operating segments. The operating segments are based on the Group's management and internal reporting structure. Inter-segment pricing is determined on an arm's length basis. Segment results include items directly attributable to a segment as well as those that can be allocated on a reasonable basis.

The following tables present information of the Group's operating segments for the year ended 30 June 2012 and 2011 respectively.

5. Segmentverslagdoening

Segmentinligting word met betrekking tot die Groep se bedryfsegmente aangebied. Die bedryfsegmente is gegrond op die Groep se bestuur en interne verslagdoeningstruktuur. Pryse tussen segmente word op 'n arm lengte-basis bepaal. Segmentresultate sluit items in wat regstreeks aan segmente toegewys kan word asook items wat redelikerwys toegewys kan word.

Die volgende tabelle verskaf inligting oor die Groep se bedryfsegmente vir die jaar geëindig 30 Junie 2012 en 2011 onderskeidelik.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000			2012 R'000	2011 R'000
		The Group's manufacturing, distribution and other assets are totally integrated between the different operating segments as well as the Group liabilities. It is not practical, nor cost effective to attempt to allocate assets and liabilities between different operating segments. Similarly, and for the same reasons, production, distribution and administrative costs are also not practically distinguishable between the different operating segments. Management monitors operating segment performance at the margin on materials level which includes revenue, raw material and packaging costs and the segmental disclosure therefore is at this level. Assets, liabilities and overhead costs are managed on a group basis and are therefore not allocated to operating segments. Group operations outside of South Africa are not material and therefore not disclosed separately.	Die Groep se vervaardigings-, verspreidings- en ander bates is heeltemal geïntegreer tussen die verskillende bedryfsegmente asook die Groep se laste. Dit is nie prakties of koste-effektief om bates en laste aan verskillende bedryfsegmente toe te wys nie. Soortgelyk, en om dieselfde redes, kan vervaardigings-, verspreidings- en administratiewe koste ook nie prakties onderskei word tussen die verskillende bedryfsegmente nie. Bestuur monitor bedryfsegmentprestasie op die vlak van marge op materiale wat inkomste, grondstowwe en verpakkingskoste insluit en die segment-openbaring vind dus op hierdie vlak plaas. Bates, laste en oorhoofse koste word op 'n groepsbasis bestuur en word dus nie aan bedryfsegmente toegewys nie. Groep bedrywighede buite Suid-Afrika is nie wesentlik nie en word dus nie afsonderlik openbaar gemaak nie.		
		Operating segments The Group comprises the following main operating segments: • The dairy fluids segment is focused on providing the market with quality dairy fluid products. • The dairy concentrated products consist of cheese, butter, condensed milk and retail milk powders. • The ingredients products consist of bulk milk powders, bulk butter, bulk condensed milk, bulk creamers, calf feed substitutes, whey powder and buttermilk powder. • The non-alcoholic beverages segment focus on the development and marketing of non-alcoholic, value-added branded beverages products. • Other consists of Clover Industries Ltd holding company and Lactolab (Pty) Ltd that render laboratory services.	Bedryfsegmente Die Groep bestaan uit die volgende hoofbedryfsegmente: • Die suiwelvloeistowwe segment is gefokus op die verskaffing van kwaliteit vloeibare suiwelprodukte aan die mark. • Die suiwel-gekonsentreerde produkte bestaan uit kaas, botter, kondensmelk en kleinhandel melkpoeiers. • Die ingrediënte bestaan uit grootmaat melkpoeiers, – botter, – kondensmelk en – verromer, kalfvoer-plaasvervangers, weipoeier en karringmelkpoeier. • Die nie-alkoholiese dranksegment fokus op die ontwikkeling en bemarking van nie-alkoholiese, waarde-toegevoegde handelsmerk drankprodukte. • Ander bestaan uit Clover Industries Bpk houermaatskappy en Lactolab (Edms) Bpk wat laboratoriumdienste verskaf.		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

30 June 2012

Segmental report/Segmentverslag

		Dairy fluids/ Suiwelvloestowwe	Dairy concentrated products/ Suiwel gekonsentreerde produkte	Ingredients/ Ingrediënte	Non-alcoholic beverages/ Nie-alkoholiese drankies	Other/ Ander	CIL Group/CIL Groep
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
External revenue	Eksterne inkomste						
Sale of products	Verkope van produkte	3 092 413	1 020 961	428 494	1 557 476	9 924	6 109 268
Sale of raw milk	Verkope van rou melk	346 287	–	–	–	–	346 287
Charges against sales	Heffings op verkope	(35 790)	(25 131)	(6 752)	(30 017)	–	(97 690)
Cost of material and packaging	Koste van materiaal en verpakking	(1 957 550)	(638 259)	(318 192)	(713 366)	(2 506)	(3 629 873)
Milk collection cost	Koste van melkinsameling	(220 109)	(56 774)	(19 647)	(8 542)	–	(305 072)
		1 225 251	300 797	83 903	805 551	7 418	2 422 920
Margin on material	Marge op materiaal						
Reconciliation of margin on material to operating profit	Rekonsiliasie van marge op materiaal na bedryfswins						2 422 920
Margin on material	Marge op materiaal						763 723
Revenue from rendering of services	Inkomste uit dienste gelewer						4 585
Rental income	Huurinkomste						(775 552)
Direct and indirect manufacturing cost	Direkte en indirekte vervaardigingskoste						(425 035)
Primary distribution cost	Primêre verspreidingskoste						
							1 990 641
Gross profit	Bruto wins						(1 609 836)
Net other costs	Netto ander koste						(9 573)
Restructuring cost	Herstruktureringkoste						
							371 232
Operating profit	Bedryfswins						(23 862)
Net financing cost	Netto finansieringskoste						(137 654)
Tax expense	Belastinguitgawe						(102 316)
Depreciation	Waardevermindering						
Assets and liabilities	Bates en laste						3 863 543
Assets	Bates						1 967 503
Liabilities	Laste						

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

30 June 2011		Dairy fluids/ Suiwelvloeistowwe	Dairy concentrated products/Suiwel gekonsentreerde produkte	Ingredients/ Ingrediënte	Non-alcoholic beverages/ Nie-alkoholiese drankies	Other/ Ander	CIL Group/ CIL Groep
Segmental report/Segmentverslag							
External revenue	Eksterne inkomste	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Sale of products	Verkope van produkte	2 959 585	922 306	332 258	1 287 553	8 734	5 510 436
Sale of raw milk	Verkope van rou melk	386 070	–	–	–	–	386 070
Charges against sales	Heffings op verkope	(55 975)	(15 036)	(25 808)	(9 396)	(613)	(106 828)
Cost of material and packaging	Koste van materiaal en verpakking	(1 869 831)	(607 889)	(220 946)	(613 881)	(1 961)	(3 314 508)
Milk collection cost	Koste van melkinsameling	(192 420)	(75 182)	(14 107)	(7 979)	–	(289 688)
Margin on material	Marge op materiaal	1 227 429	224 199	71 397	656 297	6 160	2 185 482
Reconciliation of margin on material to operating profit	Rekonsiliasie van marge op materiaal na bedryfswins						2 185 482
Margin on material	Marge op materiaal						2 185 482
Revenue from rendering of services	Inkomste van dienste gelewer						642 133
Rental income	Huurinkomste						3 682
Direct and indirect manufacturing cost	Direkte en indirekte vervaardigingskoste						(709 760)
Primary distribution cost	Primêre verspreidingskoste						(380 539)
Gross profit	Bruto wins						1 740 998
Net other costs	Netto ander koste						(1 405 083)
Restructuring cost	Herstruktureringkoste						(16 907)
Operating profit	Bedryfswins						319 008
Net financing cost	Netto finansieringskoste						(37 440)
Tax expense	Belastinguitgawe						(97 534)
Depreciation	Waardevermindering						(98 345)
Assets and liabilities	Bates en laste						
Assets	Bates						3 545 488
Liabilities	Laste						1 793 693

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012	2011		2012	2011
R'000	R'000		R'000	R'000
6. Income and expenses			6. Inkomste en uitgawes	
6.1 Cost of sales			6.1 Koste van verkope	
(97 690)	(106 828)	Charges against sales		
(2 916 268)	(2 645 565)	Cost of raw materials		
(713 605)	(668 943)	Packaging costs		
(305 072)	(289 688)	Milk collection cost		
(775 552)	(709 760)	Manufacturing direct and indirect cost		
(425 035)	(380 539)	Primary distribution cost		
(5 233 222)	(4 801 323)	Total cost of sales		
		Included in cost of sales are operating expenses as indicated below:		
		Depreciation, impairment and amortisation		
64 074	60 188	• Depreciation of property, plant and equipment		
3 591	3 660	• Amortisation and impairment of trademarks, patents and licences		
67 665	63 848	Total depreciation, impairment and amortisation included in cost of sales		
11 886	9 936	Total inventories, raw material and finished product written off or provided for included in cost of sales		
		Ingesluit in koste van verkope is die volgende bedryfsuitgawes:		
		Depresiasie, waardedaling en amortisasie		
		• Depresiasie van eiendom, aanleg en toerusting		
		• Amortisasie en waardedaling van handelsmerke, patente en lisensies		
		Totale depresiasie, waardedaling en amortisasie ingesluit in koste van verkope		
		Totale voorrade, grondstowwe en klaarprodukte afgeskryf of voorsien ingesluit in koste van verkope		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
6.2 Other operating income			6.2 Ander bedryfsinkomste	
-	707	Impairment loss on trade receivables reversed	Waardedalings verlies op handelsdebiteure teruggeskryf	
-	4 255	Profit on sale of property, plant and equipment	Wins met verkope van eiendom, aanleg en toerusting	
6 447	-	Foreign exchange profits	Wins op buitelandse valute	
1 956	-	Insurance premiums refunded	Versekeringspremies terugbetaal	
2 590	1 992	Scrap sales	Skrootverkope	
-	-	Fees for the cession of milk rights	Fooie vir die sessie van melkregte	
3 723	7 020	Sundry*	Diverse*	
14 716	13 974	Total other operating income	41 096	38 391
			(652)	781
			40 444	39 172
6.3 Other operating expenses			6.3 Ander bedryfsuitgawes	
-	(1 258)	Foreign exchange loss	Verlies op buitelandse valuta	
-	397	Handling fees	Hanteerkoste	
(1 771)	(1 034)	Provision: consumable stock obsolescence	Voorsiening: verouderde verbruiksvoorraad	
(1 825)	-	Loss on sale of property, plant and equipment	Verlies met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	
(3 669)	-	Loss on share appreciation rights forward purchases	Verlies met aandeelwaardasieregte vooruit verkoop	
(1 481)	-	Additional provision for impairment of inter company loan	Addisionele voorsiening vir waardedalingsverlies op inter-maatskappy lening	
(1 781)	(715)	Sundry*	Diverse*	
(10 527)	(2 610)	Total other operating expenses		
* Sundry income and expenses consist of immaterial items.			Diverse inkomste en uitgawes bestaan uit nie-wesenlike items.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
6.4 Operating profit Operating profit before finance income/(cost) has been determined after taking into account the following expenses: Other expenses Development expenses Rentals		6.4 Bedryfswins Bedryfswins voor finansieringsinkomste/ (koste) is bepaal met inagneming van die volgende uitgawes: Ander uitgawes Ontwikkelingskoste Huuruitgawes	
16 150	8 001		
30 581	15 079		
23 828	21 943		
310 139	302 063		
8 436	15 138		
1 463	912		
56	30		
390 653	363 166		
Personnel expenses wages, salaries, bonuses and car allowances company contributions pension contributions medical aid fund contributions other personnel expenses		Personeeluitgawes lone, salarisse, bonusse en motortoelaes maatskappybydraes pensioenbydraes mediese fondse bydraes ander personeeluitgawes	
1 117 573	1 013 605		19
15 849	17 142		
67 318	60 602		
23 843	22 288		
37 085	44 066		
1 261 668	1 157 703		19
Auditors' remuneration audit fees current year prior year under provision other fees		Ouditeursvergoeding ouditfooie huidige jaar vorige jaar onder voorsiening ander fooie	
9 148	8 879	1 750	1 530
380	263		
361	1 210		
9 889	10 352	1 750	1 530
Depreciation and amortisation Depreciation of property, plant and equipment Depreciation of investment properties Amortisation and impairment of trademarks, patents and licences		Depresiasie en amortisasie Depresiasie van eiendom, aanleg en toerusting Depresiasie van beleggingseiendomme Amortisasie en waardedaling van handelsmerke, patente en lisensies	
29 395	29 401	1	11
46	49		
4 705	4 949		
34 146	34 399	1	11

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012	2011		2012	2011
R'000	R'000		R'000	R'000
		6.5 Finance income		
2 071	2 475	Bank interest	3 699	555
21 299	15 707	Interest received on call deposits		
5 228	6 443	Other	5 042	6 069
28 598	24 625	Total finance income	8 741	6 624
		6.6 Finance cost		
(2 678)	(3 839)	Bank loans and overdrafts		
(27 550)	(35 870)	Debtor's securitisation		
(22 007)	(21 359)	Preference dividends transferred to finance cost	(22 007)	(21 359)
(225)	–	Inter-company	–	(11 195)
–	(997)	Other	(16)	(389)
(52 460)	(62 065)	Total finance cost	(22 023)	(32 943)
		6.7 Restructuring cost		
		Restructuring cost has been determined after taking into account the following expenses:		
(3 629)	(6 628)	• Retrenchment cost		
–	(8 499)	• Legal and professional service cost associated with the listing	–	(8 499)
(4 796)	(1 780)	• Carrying value written off	–	–
(1 148)	–	• Other		
(9 573)	(16 907)		–	(8 499)
		6.5 Finansieringsinkomste		
		Bankrente		
		Rente ontvang op daggelddeposito's		
		Ander		
		Totale finansieringsinkomste		
		6.6 Finansieringskoste		
		Banklenings en -oortrekkings		
		Debiteure versekering		
		Voorkeurdividende oorgedra na finansieringskoste		
		Inter-maatskappy		
		Ander		
		Totale finansieringskoste		
		6.7 Herstruktureringkoste		
		Herstruktureringkoste is bepaal na inagneming van die volgende uitgawes		
		• Afleggingskoste		
		• Regs- en professionele koste met betrekking tot notering		
		• Drawaarde afgeskryf		
		• Ander		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
7. Taxes		7. Belasting	
7.1 The major components of the tax expense are:		7.1 Die hoofkomponente van die belastinguitgawe is:	
Local income tax		Plaaslike inkomstebelasting	
Current income tax		Lopende inkomstebelasting	
(39 172)	(49 028)	(11 132)	(10 527)
(931)	3 161	(194)	3 161
Deferred tax		Uitgestelde belasting	
(70 646)	(43 361)	(6)	(74)
(17 323)	–		
Secondary taxation on companies		Sekondêre belasting op maatskappye	
(7 264)	(8 272)	(6 947)	(7 698)
Foreign taxation		Buitelandse belasting	
Current income tax		Lopende inkomstebelasting	
(2 581)	(2 305)		
Deferred taxation		Uitgestelde belasting	
263	2 271		
(137 654)	(97 534)	(18 279)	(15 138)
Total tax expense		Totale belastinguitgawe	
–	195 083		–
Estimated taxation losses available for reduction of future taxable income		Geraamde belastingverliese beskikbaar vir vermindering van toekomstige belasbare inkomste	
%	%	%	%
28,0	28,0	28,0	28,0
3,3	4,7	(25,7)	(25,7)
0,8	–		
2,1	2,9	1,7	1,6
0,3	–		
1,0	–		
3,8	–		
0,3	(0,9)	(0,7)	(0,5)
39,6	34,7	3,3	3,4
7.2 Reconciliation of tax rate		7.2 Rekonsiliasie van belastingkoers	
Standard income tax rate		Standaard inkomstebelastingkoers:	
Adjusted for:		Aangepas vir	
Non-deductible expenses/exempt income		Nie-aftrekbare uitgawes/vrygestelde inkomste	
Loss from foreign subsidiaries		Verlies van buitelandse filiale	
Secondary taxation on companies – paid		Sekondêre belasting op maatskappye – betaal	
2009 tax deductions not allowed		2009 belastingafrekkings nie toegelaat	
Reversal of deferred tax asset raised in prior year on the basis of a judgement by the Supreme Court of Appeal (not related to Clover)		Omswaai van uitgestelde belastingbate in vorige jaar gehef op die grondslag van 'n uitspraak van die Hoogste Appêlhof (nie verwant aan Clover nie)	
Reversal of deferred tax asset on property, plant and equipment		Omswaai van uitgestelde belastingbate op eiendom, aanleg en toerusting	
Other		Ander	
Effective tax rate		Effektiewe belastingkoers	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
Number of shares/Aantal aandeel	Number of shares/Aantal aandeel	8. Earnings and headline earnings per share	8. Verdienste en wesensverdienste per aandeel	Number of shares/Aantal aandeel	Number of shares/Aantal aandeel
		8.1 Diluted weighted average number of ordinary shares	8.7 Verwaterde geweege gemiddelde aantal gewone aandeel		
179 111 867	153 882 447	Weighted average number of issued ordinary shares	Geweege gemiddelde uitgereikte gewone aandeel		
12 015 285	11 008 072	Increase in number of shares as a result of unexercised share appreciation rights	Toename in aantal aandeel as gevolg van onuitgeoefende aandeelgroeiregte		
191 127 152	164 890 519	Diluted weighted average number of ordinary shares	Verwaterde geweege gemiddelde aantal gewone aandeel		
R'000	R'000	8.2 Profit for the year	8.2 Wins vir die jaar	R'000	R'000
205 290	179 588	Profit for the year attributable to equity holders of the parent company	Wins vir die jaar toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy		
Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	8.3 Earnings per share	8.3 Verdienste per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel
114,6	116,7	Basic	Basies		
		Attributable to equity holders of the parent	Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy		
107,4	108,9	Diluted	Verwaterde		
		Attributable to equity holders of the parent	Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
8.4 Headline earnings per share		8.4 Wesensverdienste per aandeel	
Headline earnings attributable to equity holders of the parent company		Wesensverdienste toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	
205 290	179 588	Wins vir die jaar toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	
Gross remeasurements excluded from headline earnings		Bruto aanpassings uitgesluit van wesensverdienste	
(878)	(7 277)	Wins met verkoop en skapping van eiendom, aanleg en toerusting	
–	1 324	Nie-beherende gedeelte van wins met verkoop en skapping van eiendom, aanleg en toerusting	
4 796	1 780	Waardedaling van aanleg en toerusting	
Taxation effects of remeasurements		Belastingeffek van aanpassings	
(65)	509	Wins met verkoop en skapping van eiendom, aanleg en toerusting	
–	(259)	Nie-beherende gedeelte van wins met verkoop en skapping van eiendom, aanleg en toerusting	
(1 343)	(498)	Waardedaling van aanleg en toerusting	
207 800	175 167	Wesensverdienste toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	
Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel
Headline earnings per share		Wesensverdienste per aandeel	
Basic		Basies	
116,0	113,8	Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	
Diluted		Verwaterde	
108,7	106,2	Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
9. Normalised earnings per share		9. Genormaliseerde verdienste per aandeel	
Reported results adjusted for exceptional items		Gerapporteerde resultate aangepas vir buitengewone items	
371 232	319 008	Bedryfswins	
Adjusted for exceptional items:		Aangepas vir buitengewone items:	
(878)	(7 277)	Wins met verkoop en skrap van eiendom, aanleg en toerusting	
3 629	6 628	Afleggingskoste	
–	8 499	Koste vir regs- en professionele dienste wat verband hou met die notering	
5 944	1 780	Ander herstruktureringkoste	
379 927	328 638	Bedryfswins aangepas vir buitengewone items	
(23 862)	(37 440)	Netto rente betaal	
Operating profit adjusted for exceptional items		Belasting	
<i>Taxation</i>		Belastinguitgawe soos per staat van omvattende inkomste	
(137 654)	(97 534)	Belastingaanpassing op buitengewone items	
(2 745)	(1 845)	Ander nie-herhalende belastingaanpassings	
18 254	–	Nie-beherende belang	
(4 426)	(4 446)		
229 494	187 373	Genormaliseerde verdienste toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die houermaatskappy	
Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel
128,1	121,8	Basies	
Attributable to equity holders of the parent		Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die moedermaatskappy	
Diluted		Verwaterde	
120,1	113,6	Toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die moedermaatskappy	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
10. Assets of disposal group classified as held-for-sale				
940	1 979	Net book value at the beginning of the year	–	4
423	445	Transfer to assets classified as held-for-sale	–	(4)
(940)	(1 484)	Disposals	–	–
423	940	Carrying value	–	–
Certain properties are classified as assets held-for-sale following the decision of the Group's Management to sell certain properties no longer required for Group operations Sales are expected to be realised within the next six months. The value of the properties is estimated at R700 000 (2011: R1,2 million). The fair value of the disposal group exceeds the carrying value.			10. Bates van verkope-groep geklassifiseer as gehou-vir-verkoop Netto boekwaarde aan die begin van die jaar Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop Vervreemdings Drawaarde Sekere eiendomme word geklassifiseer as bates gehou-vir-verkoop na die besluit van die Groep se Bestuur om hierdie grond en geboue te verkoop omrede sodanige eiendomme nie meer benodig word vir die Groep nie. Daar word verwag dat die verkope binne ses maande sal realiseer. Die waarde van die eiendomme word op R700 000 (2011: R1,2 miljoen) geraam. Die billike waarde van die verkoopsgroep oorskry die drawaarde.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
11. Property, plant and equipment		11. Eiendom, aanleg en toerusting	
11.1 Freehold land and buildings		11.1 Vrypaggrond en geboue	
Cost		Kosprys	
472 618	423 079	Saldo aan die begin van die jaar	679
33 521	51 107	Toevoegings gekapitaliseer	
–	(1 090)	Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	
(1 253)	–	Vervreemdings	
–	(478)	Waardedaling	
504 886	472 618	Saldo aan die einde van die jaar	679
Accumulated depreciation		Opgehoopte depresiasie	
(153 773)	(140 043)	Saldo aan die begin van die jaar	(12)
(15 443)	(14 387)	Depresiasie vir die jaar	(1)
632	–	Vervreemdings	
–	657	Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	
(168 584)	(153 773)	Saldo aan die einde van die jaar	(13)
Carrying amounts		Drawaardes	
318 845	283 036	Saldo aan die begin van die jaar	667
336 302	318 845	Saldo aan die einde van die jaar	666
11.2 Leasehold properties		11.2 Huurpageiendomme	
Cost		Kosprys	
20 727	8 194	Saldo aan die begin van die jaar	
–	13 396	Toevoegings gekapitaliseer	
–	(631)	Vervreemdings	
805	(232)	Buitelandse valuta verskille	
21 532	20 727	Saldo aan die einde van die jaar	
Accumulated depreciation		Opgehoopte depresiasie	
(1 688)	(1 632)	Saldo aan die begin van die jaar	
(465)	(343)	Depresiasie vir die jaar	
–	241	Vervreemdings	
(66)	46	Buitelandse valuta verskille	
(2 219)	(1 688)	Saldo aan die einde van die jaar	
Carrying amounts		Drawaardes	
19 039	6 562	Saldo aan die begin van die jaar	
19 313	19 039	Saldo aan die einde van die jaar	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
R'000	R'000			R'000	R'000
		11.3 Plant, equipment and vehicles			
		Cost			
1 110 550	1 028 404	Balance at the beginning of the year		65	65
136 726	114 380	Additions capitalised			
–	(43)	Transfer to assets classified as held-for-sale			
(25 897)	(31 897)	Disposals			
1 350	(294)	Foreign exchange differences			
1 222 729	1 110 550	Balance at the end of the year		65	65
		Accumulated depreciation			
(503 174)	(454 258)	Balance at the beginning of the year		(65)	(55)
(77 588)	(74 957)	Depreciation for the year		–	(10)
–	31	Transfer to assets classified as held-for-sale			
18 963	25 911	Disposals			
(253)	99	Foreign exchange differences			
(562 052)	(503 174)	Balance at the end of the year		(65)	(65)
		Carrying amounts			
607 376	574 146	Balance at the beginning of the year		–	10
660 677	607 376	Balance at the end of the year		–	–
		11.3 Aanleg, toerusting en voertuie			
		Kosprys			
		Saldo aan die begin van die jaar		65	65
		Toevoegings gekapitaliseer			
		Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop			
		Vervreemdings			
		Buitelandse valuta verskille			
		Saldo aan die einde van die jaar		65	65
		Opgehoopde depresiasie			
		Saldo aan die begin van die jaar		(65)	(55)
		Depresiasie vir die jaar		–	(10)
		Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop			
		Vervreemdings			
		Buitelandse valuta verskille			
		Saldo aan die einde van die jaar		(65)	(65)
		Drawaardes			
		Saldo aan die begin van die jaar		–	10
		Saldo aan die einde van die jaar		–	–

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
11.4 Total property, plant and equipment		11.4 Totale eiendom, aanleg en toerusting	
Cost		Kosprys	
1 603 895	1 459 677	744	744
170 247	178 883		
–	(1 133)		
(27 150)	(32 528)	–	–
2 155	(526)		
–	(478)		
1 749 147	1 603 895	744	744
Accumulated depreciation		Opgehoopte depresiasie	
(658 635)	(595 933)	(77)	(66)
(93 496)	(89 687)	(1)	(11)
–	688		
19 595	26 152		
(319)	145		
(732 855)	(658 635)	(78)	(77)
Capital work-in-progress		Onvoltooide kapitaalwerke	
68 029	50 669		
(638)	(1 286)		
254 309	197 529		
(169 945)	(178 883)		
151 755	68 029		
Total property, plant and equipment including work-in-progress		Totale eiendom, aanleg en toerusting ingesluit onvoltooide kapitaalwerke	
Carrying amounts		Drawaardes	
1 013 289	914 413	667	678
1 168 047	1 013 289	666	667

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000			2012 R'000	2011 R'000
		The estimated fair value of property, plant and equipment at 30 June 2012 is R1 971,9 million (2011: R1 973,1 million). During the year under review the Group has written off or impaired plant and equipment to the value of R4,8 million (2011: RNil). The fair value of property, plant and equipment has been determined based on valuations performed by 'The Property Partnership', an accredited independent valuer, as at 30 June 2012 and 30 June 2011 for the current and previous years respectively. 'The Property Partnership' is an industry specialist in valuing property, plant and equipment. The fair value has been determined as follows: Land and buildings: This category has either been assessed on a capitalised rental income basis or, where specialised facilities are involved, by way of a depreciated replacement cost basis. Plant and machinery: This category has been assessed on a net current replacement cost/depreciated replacement cost basis. Registers containing details of land are available for inspection at the registered office. The carrying value of plant and equipment held under finance leases and hire purchase contracts at 30 June 2012 was R9,2 million (2011: R23,9 million). Additions during the year were R6,5 million (2011: RNil) of plant and equipment held under finance lease and hire purchase agreements. Leased assets and assets bought under hire purchase contracts are pledged as security for the related finance lease and hire purchase liabilities.	Die beraamde billike waarde van eiendom, aanleg en toerusting op 30 Junie 2012 is R1 971,9 miljoen (2010: R1 973,1 miljoen). Gedurende die jaar onder oorsig het die Groep aanleg en toerusting afgeskryf ter waarde van R4,8 million (2011: RNil). Die billike waarde van eiendom, aanleg en toerusting is gebaseer op die waardasies gedoen deur 'The Property Partnership', 'n geakkrediteerde onafhanklike waardeerder, op 30 Junie 2012 en 30 Junie 2011 vir onderskeidelik die huidige en die vorige finansiële jare. 'The Property Partnership' is 'n bedryfspesialis in die waardasie van eiendom, aanleg en toerusting. Die billike waarde is soos volg bepaal: Grond en geboue: Hierdie kategorie is of deur die gekapitaliseerde huurinkomste-basis bepaal of, waar spesialisfasiliteite betrokke is, deur middel van die gedepresieerde vervangingskoste-basis bepaal. Aanleg en masjinerie: Hierdie kategorie is deur middel van die netto huidige vervangingskoste/gedepresieerde vervangingskoste-basis bepaal. Registers wat besonderhede aangaande grond bevat, is vir inspeksie by die geregistreerde kantoor beskikbaar. Die drawaarde van aanleg en toerusting ingevolge finansiële bruikhuurkontrakte en huurkoopkontrakte op 30 Junie 2012 gehou, was R9,2 miljoen (2011: R23,9 miljoen). Toevoegings gedurende die jaar in bruikhuur- en huurkoopkontrakte vir aanleg en toerusting was R6,5 miljoen (2011: RNil). Gehuurde bates en bates aangekoop met huurkoopkontrakte word as sekuriteit verpand teen die verwante bruikhuur- en huurkoopverpligtinge.		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
		</	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
13. Intangible assets		13. Ontasbare bates	
13.1 Goodwill		13.1 Klandisiewaarde	
Cost		Kosprys	
304 785	255 398		
–	49 387		
304 785	304 785		
Balance at the end of the year		Saldo aan die einde van die jaar	
Impairment losses		Waardedalingsverliese	
(1 311)	(1 311)		
(1 311)	(1 311)		
Balance at the end of the year		Saldo aan die einde van die jaar	
Carrying amounts		Drawaardes	
303 474	254 087		
303 474	303 474		
13.2 Trademarks, patents and software licences		13.2 Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies	
Cost		Kosprys	
78 269	64 790		
7 978	13 778		
(856)	(299)		
85 391	78 269		
Balance at the end of the year		Saldo aan die einde van die jaar	
Accumulated amortisation		Opgehoopde amortisasie	
(40 343)	(32 500)		
(8 774)	(8 131)		
896	288		
(48 221)	(40 343)		
Balance at the end of the year		Saldo aan die einde van die jaar	
Carrying amounts		Drawaardes	
37 926	32 290		
37 170	37 926		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
R'000	R'000			R'000	R'000
		13.3 Total intangible assets			
		Cost			
383 054	320 188	Balance at the beginning of the year			
7 978	63 165	Acquisitions			
(856)	(299)	Disposals			
390 176	383 054	Balance at the end of the year			
		Accumulated amortisation			
(41 654)	(33 811)	Balance at the beginning of the year			
(8 774)	(8 131)	Amortisation for the year			
896	288	Disposals			
(49 532)	(41 654)	Balance at the end of the year			
		Capital work-in-progress			
5 702	683	Balance at the beginning of the year			
26	–	Foreign exchange differences			
19 373	18 797	Additions			
(7 978)	(13 778)	Amounts capitalised			
17 123	5 702	Balance at the end of the year			
		Carrying amount			
347 102	287 060	Total intangible assets at the beginning of the year			
357 767	347 102	Total intangible assets at the end of the year			
		13.3 Totale ontasbare bates			
		Kospys			
		Saldo aan die begin van die jaar			
		Verkrygings			
		Vervreemdings			
		Saldo aan die einde van die jaar			
		Opgehoopte amortisasie			
		Saldo aan die begin van die jaar			
		Amortisasie vir die jaar			
		Vervreemdings			
		Saldo aan die einde van die jaar			
		Onvoltooide kapitaalwerke			
		Saldo aan die begin van die jaar			
		Buitelandse valuta verskille			
		Toevoegings			
		Bedrae gekapitaliseer			
		Saldo aan die einde van die jaar			
		Drawaarde			
		Totale ontasbare bates aan die begin van die jaar			
		Totale ontasbare bates aan die einde van die jaar			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
		13.4 Impairment testing of goodwill		13.4 Waardedalingtoetsing van klandisiewaarde
		An impairment test is done annually at the Group's financial year-end on goodwill acquired through business combinations. The present value of future cash flows generated by the businesses is estimated for a five-year period and is based on: Current net profit before tax, projected forward for average growth of 6% and adjusted for non-cash items; an effective tax rate of 28%; required capital expenditure; movements in working capital; and a discount rate equal to the weighted average cost of capital of the business. Goodwill has been allocated to Clover Industries as the smallest separately identifiable cash-generating unit. As per note 5, assets, liabilities and overhead costs are managed on a group basis and are therefore not allocated to operating segments. Goodwill has been allocated to the following cash generating units for purposes of the impairment review: – Clover Industries		'n Waardedalingstoets word jaarliks gedoen op die Groep se finansiële jaareinde vir klandisiewaarde bekom deur middel van besigheidsamevoegings. Die huidige waarde van toekomstige kontantvloei gegenereer deur die besighede word geskat vir 'n vyfjaar-periode en gebaseer op: Huidige netto winste voor belasting, vooruit geprojekteer vir gemiddelde groei van 6% en aangepas vir nie-kontantitems; 'n effektiewe belastingkoers van 28%; vereiste kapitaalbesteding; beweging in bedryfskapitaal; en 'n diskontokoers gelyk aan die geweegde gemiddelde koste van kapitaal van die onderneming. Klandisiewaarde is toegeken aan Clover Industries as die kleinste afsonderlik identifiseerbare kontantgenererende eenheid. Soos per aantekening 5 word bates, laste en oorhoofse koste op 'n groepsbasis bestuur en word dus nie aan bedryfssegmente toegewys nie. Klandisiewaarde is na die volgende kontantgenererende eenhede geallokeer met die doel om waardedaling te oorweeg: – Clover Industries
302 530	302 530			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
14. Other financial assets and financial liabilities		14. Ander finansiële bates en finansiële verpligtinge	
14.1 Other financial assets		14.1 Ander finansiële bates	
Financial instruments at fair value through profit or loss		Finansiële instrumente teen billike waarde deur wins of verlies	
Derivatives not designated as hedges		Afgeleide instrumente nie as verskansings aangewys	
173	750	Buitelandse valutatermykontrakte	
173	750	Totale finansiële instrumente teen billike waarde	
173	750	Totale ander finansiële bates	
173	750	Totaal bedryfs	
–	–	Totaal nie-bedryfs	
Total current		Finansiële bates deur wins of verlies is daardie buitelandse valuta-vooruitverkoopkontrakte wat nie aangewys is in verskansingsverhouding nie aangesien hulle bedoel is om die vlak van buitelandse valutarisiko vir verwagte verkope en aankope te verminder.	
Total non-current		Die Groep gebruik valutatermykontrakte om sommige van sy transaksiesblootstellings te bestuur.	
Financial assets through profit or loss are those foreign exchange forward contracts the are not designated in hedge relationship as they are intended to reduce the level of foreign currency risk for expected sales and purchases.		14.2 Ander finansiële verpligtinge	
The Group uses foreign currency forward contracts to manage some of its transactions exposures.		Finansiële verpligtinge teen billike waarde deur wins of verlies	
14.2 Other financial liabilities		Afgeleide instrumente nie as verskansings aangewys	
Financial liabilities at fair value through profit or loss		Diesel Nulcoste Beperkte Speling-verskansings	
Derivatives not designated as hedges		Clover Industries vooruit aandeelaankope	
639	–	Totale finansiële instrumente teen billike waarde	
3 669	–	Totale ander finansiële laste	
4 308	–	Totaal bedryfs	
4 308	–	Totaal nie-bedryfs	
4 308	–	As gevolg daarvan dat die Groep blootgestel word aan veranderinge in die prys van diesel, het hy 'n dieselverskansingsverhouding vir Nulcoste Beperkte Spelings aangegaan. Die vooruitkontrak het nie die fisiese lewering van diesel as gevolg nie.	
–	–	Die Groep het 6 miljoen liter diesel verskans, wat gelyk is aan sy dieselgebruik vir ses maande. Die verskansing het op 3 Februarie 2012 'n aanvang geneem en sal op 26 Julie 2013 verstryk.	
Total current		Die Groep het 'n vooruitkontrak aangegaan om 2 132 695 Clover Industries-aandele teen R17, 90 per aandeel op 30 Junie 2014 te koop. Hierdie transaksie is aangegaan om 'n gedeelte van die aandeelgroei te uitgereik aan bestuur te verskans.	
Total non-current			
Due to the Group being exposed to changes in the price of diesel, it has entered into a diesel hedge relationship for Zero Cost Collars. The forward contract does not result in physical delivery of diesel.			
The Group hedged 6 million litres of diesel, this is equal to its diesel usage for six months. The hedge commenced on 3 February 2012 and will expire on 26 July 2013.			
The Group entered into a forward contract to purchase 2 132 695 Clover Industries shares at R17,90 per share on 30 June 2014. This transaction was entered into to hedge a portion of the share appreciation rights issued to management.			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

14.3 Fair value hierarchy

The Group uses the following hierarchy for determining and disclosing the fair value of financial instruments by valuation technique;

Level 1: quoted prices in active market for identical assets or liabilities

Level 2: other techniques for which all inputs that have a significant effect on the recorded fair value are observable, either directly or indirectly.

Level 3: techniques that use inputs that have a significant effect on the recorded fair value that are not based on observable market data.

14.3 Hiërargie van billike waarde

Die Groep maak gebruik van die volgende hiërargie vir die bepaling en openbaarmaking van die billike waarde van finansiële instrumente volgens die waardasietegniek:

Vlak 1: gekwoteerde pryse in 'n aktiewe mark vir identiese bates en laste.

Vlak 2: ander tegnieke waarvoor alle insette wat 'n beduidende uitwerking op die aangetekende billike waarde waarneembaar is, hetsy direk of indirek.

Vlak 3: tegnieke wat insette gebruik wat 'n beduidende uitwerking op die aangetekende billike waarde wat nie op waarneembare markdata gebaseer is nie.

Group/Groep					
As at 30 June, the Group held the following financial instruments carried at fair value in the statement of financial position:		Soos op 30 Junie, het die Groep het die volgende finansiële instrumente gehou teen billike waarde in die staat van finansiële posisie:			
		30 Junie 2012 R'000	Vlak 1 R'000	Vlak 2 R'000	Vlak 3 R'000
Assets measured at fair value	Bates teen billike waarde gemeet				
Derivatives not designated as hedging instruments:	Afgeleide instrumente nie as verskansingsinstrumente aangewys nie:				
Foreign exchange contracts	Buitelandse valutatermynkontrakte	173		173	
Liabilities measured at fair value	Laste teen billike waarde gemeet				
Derivatives not designated as hedging instruments:	Afgeleide instrumente nie as verskansingsinstrumente aangewys nie:				
Diesel Zero Cost Collar hedges	Diesel Nul koste Beperkte Speling-verskansings	639		639	
Clover Industries forward share purchases	Clover Industries vooruit aandele-aankope	3 669		3 669	
During the reporting period ending 30 June 2012, there were no transfers between Level 1 and Level 2 fair value measurements		Daar was geen oordragte tussen Vlak 1- en Vlak 2-billikewaardemetings gedurende die verslagtydperk geëindig 30 Junie 2012 nie			
		30 Junie 2011 R'000	Vlak 1 R'000	Vlak 2 R'000	Vlak 3 R'000
Assets measured at fair value	Bates teen billike waarde gemeet				
Derivatives not designated as hedging instruments:	Afgeleide instrumente nie as verskansingsinstrumente aangewys nie:				
Foreign exchange contracts	Buitelandse valutatermynkontrakte	750		750	
During the reporting period ending 30 June 2011, there were no transfers between Level 1 and Level 2 fair value measurements		Daar was geen oordragte tussen Vlak 1- en Vlak 2-billikewaardemetings gedurende die verslaatydperk geëindig 30 Junie 2011 nie			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012	2011		2012	2011
R'000	R'000		R'000	R'000
15. Deferred taxation			15. Uitgestelde belasting	
(28 755)	12 377	Balance at the beginning of the year	88	165
(87 703)	(41 132)	Movements during the year	(2)	(77)
(116 458)	(28 755)	Balance at the end of the year	86	88
The balance is constituted as follows:			Die saldo bestaan uit:	
Deferred tax assets			Uitgestelde belastingbates	
368	1 502	Bad debts provision	89	82
2 215	2 304	Provision: credit notes		
106	1 920	Consumable stores		
8 691	8 983	Long-service bonus		
1 154	–	Provision: Special bonus		
–	6	Property, plant and equipment	–	6
11 654	11 142	Leave pay provision		
1 027	3 134	Share-based payments		
786	964	In-plant building		
1 785	–	Leases		
5 680	4 421	Provisions		
58	55 830	Assessed loss carried forward		
465	3 522	Other		
33 989	93 728	Total deferred tax assets	89	88
			Totale uitgestelde belastingbates	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
R'000	R'000			R'000	R'000
		Deferred tax liabilities	Uitgestelde belastingverpligtinge		
(148 250)	(120 323)	Property, plant and equipment	Eiendom, aanleg en toerusting		
(379)	(2 142)	Prepayments	Vooruitbetalings	3	–
–	(138)	Provision: Rentals, straightline adjustments	Voorsienings: Huurgeld, reguitlyn aanpassings		
(1 818)	120	Other	Ander		
(150 447)	(122 483)	Total deferred tax liabilities	Totale uitgestelde belastingverpligtinge	3	–
(116 458)	(28 755)	Net deferred tax liability	Netto uitgestelde belastingverpligtinge	86	88
		Reflected in the statement of financial position as follows:	Soos volg in die staat van finansiële posisie weerspieël:		
492	3 262	Deferred tax assets	Uitgestelde belastingbates	86	88
(116 950)	(32 017)	Deferred tax liabilities	Uitgestelde belastingverpligtinge		
(116 458)	(28 755)	Net deferred tax liability	Netto uitgestelde belastingverpligtinge	86	88
		In assessing the availability of sufficient future taxable profit for utilisation against unused tax losses, cognisance was taken of the Group's vision, goals and strategies. The Board is of the opinion that future taxable profits would be adequate to utilise the unused tax losses.	By die evaluering van voldoende toekomstige belasbare winste vir aanwending teen onbenutte belastingverliese, is kennis geneem van die Groep se visie, doelwitte en strategieë. Die Direksie is van mening dat toekomstige belasbare winste toereikend sal wees om die ongebruikte belastingverliese te benut.		
		The statement of financial position disclosure for deferred tax assets is the total amount for all Group companies with net deferred tax assets. Likewise the deferred tax liability represents the total of all companies with net deferred tax liabilities. Note 15 however groups all deferred tax assets and liabilities in the Group, irrespective of the net position of individual Group companies.	Die uitgestelde belastingbate in die staat van finansiële posisie is die totale bedrag van alle Groepmaatskappye wat netto uitgestelde belastingbates het. Soortgelyk is die uitgestelde belastinglas die totaal van alle Groepmaatskappye met netto uitgestelde belastinglaste. Aantekening 15 groepeer egter alle uitgestelde belastingbates en laste in die Groep, ongeag die netto posisie van die individuele Groepmaatskappye.		
		The asset and liability totals per this Note will therefore not agree to the statement of financial position disclosure although the net amount corresponds.	Die totale bates en laste in hierdie Aantekeninge stem dus nie ooreen met die staat van finansiële posisie bedrae nie, alhoewel die netto bedrag dieselfde is.		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012	2011		2012	2011
R'000	R'000		R'000	R'000
16. Inventories			16. Voorrade	
5 800	5 800	Delivery agreements		
91 120	76 374	Raw materials		
50 017	43 033	Work-in-progress		
60 595	46 678	Consumable stores		
394 521	288 362	Finished goods		
602 053	460 247	Total inventories		
The amount of the write-down of inventories recognised as an expense is R11,9 million (2011: R9,9 million). This expense is included in the cost of sales line item as a cost of inventories.			Die bedrag van die waardedaling van voorrade wat as 'n uitgawe erken word, is R11,9 miljoen (2011: R9,9 miljoen). Hierdie uitgawe is ingesluit in die koste van verkope-lyntem as 'n voorraadkoste.	
17. Trade and other receivables			17. Handels- en ander debiteure	
874 476	754 049	Trade receivables		
74 633	54 633	Other receivables and advance payments		
57 874	66 772	Loans to Executive Directors and other Executives		
		Intercompany loan: Clover SA		
		Loan: CIL Share Purchase Plan Trust		
(1 539)	(1 325)	Allowance for impairment		
(8 449)	(8 404)	Credit note accrual		
996 995	865 725	Total trade and other receivables		
The loans to Directors and Senior Personnel were made to finance ordinary shares in CIL issued to them on 31 May 2010. The terms of the loans are as follows: they will bear interest at 90% of the prime rate of Absa Bank, interest will be capitalised on a monthly basis, repayable by management on the sale of the ordinary shares or within two months of leaving the employ of Clover or within six months in the case of death. All proceeds of the ordinary shares are ceded to CIL as security for the loans in addition to all proceeds on the Clover Industries preference shares held by them. The loan agreements have been amended to make provision for a final repayment date of the respective loans linked to the normal retirement date for each of the executives. See note 29,4 for further detail.			Die lenings aan Direkteure en Senior Personeel is toegestaan vir die finansiering van gewone aandele in CIL aan hulle uitgereik op 31 Mei 2010. Die terme van die lening is soos volg: die lening sal rente dra teen 90% van die primakoers van Absa Bank, rente sal maandeliks gekapitaliseer word, terugbetaalbaar deur bestuur as hulle gewone aandele verkoop of binne twee maande nadat hulle die diens van Clover verlaat, of binne ses maande in geval van dood. Alle inkomste van die gewone aandele is aan CIL gesedeer as sekuriteit vir die lenings sowel as al die inkomste van die Clover Industries voorkeuraandele deur hulle gehou. Die leningsooreenkomste is gewysig om voorsiening te maak vir 'n finale terugbetalingsdatum van die onderskeie lenings gekoppel aan die normale aftreedatum vir elk van die uitvoerende beampies.	
Clover SA securitised its trade debtors, excluding debtors generated from export sales, through a special-purpose entity, Clover Capital. Clover Capital was consolidated into the results of the Group.			Clover SA het sy handelsdebiteure, uitgesluit debiteure wat uit uitvoerverkope genereer is, deur 'n spesialedoelentiteit, Clover Capital, versekureer. Clover Capital is by die resultate van die Groep gekonsolideer.	
The payment terms for accounts receivable are 30 days after the end of the month in which the goods were delivered.			Die betalingsvoorwaardes vir rekeninge ontvangbaar is 30 dae na die maandeinde waarin die goedere afgelewer is.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
		See note 30.5 for age analysis on trade receivables and on credit risk of trade receivables to understand how the Group manages and measures credit quality of trade receivables that are neither past due nor impaired. Trade receivables are non-interest bearing and the payment terms are 30 days after the end of the month in which the goods were delivered. As at 30 June 2012, trade receivables of an initial value of R1,5m (2011: R1,3m) were impaired and fully provided for. See below for the movement in the provision for impairment of receivables.		
1 325	2 198	Balance at the beginning of the year	317	570
214	3 440	Charge for the year	–	(253)
–	(4 313)	Unused amounts or amounts written off reversed	–	–
1 539	1 325	Balance at the end of the year	317	317
		18. Cash and short-term deposits		
		Cash at bank earns interest at floating rates based on daily deposit rates. Short-term deposits are made for periods varying between one day and three months, depending on the immediate cash requirements of the Group, and earn interest at the respective short-term deposit rates. At 30 June 2012, the Group had available R240 million (2011: R240 million) of unutilised committed borrowing facilities in respect of which all conditions precedent had been met. The Group has an additional R75 million facility available that is currently put in a shadow facility. For the purpose of the consolidated cash flow statements, cash and short-term deposits comprise the following:		
		Cash at bank and on hand		
272	221	On hand		
119 591	30 569	Outstanding deposits		
216 815	533 689	Call loans and money market investments		
374 792	259 733	Cash in banks		
711 470	824 212	Total cash and short-term deposits		
		18. Kontant en korttermyndeposito's		
		Kontant in die bank verdien rente teen veranderlike koerse gegrond op daaglikse depositokoerse. Korttermyndeposito's word gemaak vir tydperke van tussen een dag en drie maande, na gelang van die onmiddellike kontantbehoefte van die Groep, en verdien rente teen die onderskeidelike korttermyn- depositokoerse. Op 30 Junie 2012 het die Groep oor onbenutte verbonde leengeriewe van R240 miljoen (2011: R240 miljoen) beskik waarop alle opskortende voorwaardes nagekom is. Die Groep het 'n addisionele R75 miljoen fasiliteit beskikbaar wat tans in 'n skaduwee fasiliteit is. Vir doeleindes van die gekonsolideerde kontantvloei-state word kontant en korttermyndeposito's soos volg saamgestel:		
		Kontant in banke en voorhande		
		Voorhande		
		Uitstaande deposito's		
		Daglenings en geldmarkbeleggings		
		Kontant in banke	42 955	2 232
		Totale kontant- en korttermyndeposito's	42 955	2 232

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	19. Share capital and share premium	19. Aandelekapitaal en aandelepremie	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele
		19.1 Ordinary shares	19.1 Gewone aandele		
		Authorised	Gemagtig		
		2 billion (2011: 2 billion) ordinary shares with a par value of 5 cents (2011: 5 cents) each	2 miljard (2011: 2 miljard) gewone aandele met 'n pari-waarde van 5 sent (2011: 5 sent) elk		
		Share capital issued	Aandelekapitaal uitgereik		
		Number of ordinary shares issued	Aantal gewone aandele uitgereik		
179 111 867	61 924 981	Ordinary shares in issue at the beginning of the year	Gewone aandele in uitreiking aan die begin van die jaar	179 111 867	61 924 981
–	61 924 981	2 for 1 share split	2 vir 1 aandeelverdeling	–	61 924 981
		At 4 November 2010	Op 4 November 2010		
–	500 000	Issued during the year	Aandele uitgereik gedurende die jaar	–	500 000
–	47 619 048	At 4 November 2010	Op 4 November 2010	–	47 619 048
–	7 142 857	At 14 December 2010	Op 14 Desember 2010	–	7 142 857
		At 14 January 2011	Op 14 Januarie 2011	–	
179 111 867	179 111 867	Ordinary shares in issue at the end of the year	Gewone aandele in uitreiking aan die einde van die jaar	179 111 867	179 111 867
2012 R'000	2011 R'000			2012 R'000	2011 R'000
8 955	8 955	Ordinary share capital	Gewone aandelekapitaal	8 955	8 955
		179,1 million (2011: 179,1 million) ordinary shares of 5 cents (2011: 5 cents) each	179,1 miljoen (2011 : 179,1 miljoen) gewone aandele van 5 sent (2011: 5 sent) elk		
674 635	689 442	Ordinary share premium	Gewone aandelepremie	674 635	689 442
–	(14 807)	Ordinary share premium on 179,1 million (2011: 179,1 million) ordinary shares	Gewone aandelepremie op 179,1 miljoen (2011: 179,1 miljoen) gewone aandele	–	(14 807)
		Share issue cost	Uitreikingskoste van aandele		
683 590	683 590	Total ordinary share capital and ordinary share premium	Totale gewone aandelekapitaal en gewone aandelepremie	683 590	683 590

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele
19.2 Preference shares		19.2 Voorkeuraandeel	
Authorised		Gemagtig	
100 million redeemable cumulative preference shares with a par value of 10 cents each		100 miljoen aflosbare kumulatiewe voorkeuraandeel met 'n pariwaarde van 10 sent elk	
Share capital issued		Aandelekapitaal uitgereik	
89 442 022	89 442 022	Preference shares in issue at the beginning of the year	Voorkeuraandeel in uitreiking aan die begin van die jaar
89 442 022	89 442 022	Preference shares in issue at the end of the year	Voorkeuraandeel in uitreiking aan die einde van die jaar
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
8 944	8 944	Preference share capital	Voorkeuraandelekapitaal
		89,4 million (2011: 89,4 million) preference shares at 10 cents each	89,4 miljoen (2011: 89,4 miljoen) voorkeuraandeel van 10 sent elk
251 146	251 146	Preference share premium	Voorkeuraandelepremie
(230)	(230)	Premium on 89,4 million preference shares (2011: 89,4 million)	Premie op 89,4 miljoen voorkeuraandeel (2011: 89,4 miljoen).
		Share issue cost	Koste van aandele uitgereik
259 860	259 860	Total preference share capital and premium	Totale voorkeuraandelekapitaal en -premie
		Holders of preference shares are entitled to a preference dividend payable on a quarterly basis, calculated over the dividend period at 90% of Absa's prime rate multiplied by the subscription price of the preference share. On 8 June 2012 the preference shares dividend rate increased from 90% of Absa's prime rate to 99% of ABSA's prime rate multiplied by the subscription price of the preference share.	Voorkeuraandeelhouers is geregtig op 'n voorkeurdividend, bereken oor die dividend-tydperk teen 90% van Absa se primakoers vermenigvuldig met die subskripsieprys van die voorkeuraandeel, betaalbaar op 'n kwartaallikse basis. Op 8 Junie 2012 het die voorkeuraandeeldividendkoers toegeneem van 90% van ABSA se prima koers tot 99% van ABSA se prima koers vermenigvuldig met die inskrywingsprys van die voorkeuraandeel.
		The preference shares are redeemable on 2 June 2013. Preference shares have no voting rights	Die voorkeuraandeel is aflosbaar op 2 Junie 2013. Voorkeuraandeel het geen stemreg nie

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
R'000	R'000			R'000	R'000
		19.3 Total issued ordinary and preference share capital			
17 899	17 899	Total issued ordinary and preference share capital		17 899	17 899
(8 944)	(8 944)	Debt portion of preference share capital		(8 944)	(8 944)
8 955	8 955	Total ordinary share capital		8 955	8 955
925 551	925 551	Total ordinary and preference share premium		925 551	925 551
(250 438)	(250 438)	Total debt portion of preference share premium		(250 438)	(250 438)
675 113	675 113	Total share premium net of debt portion		675 113	675 113
		The total redeemable preference share capital and share premium are reflected as debt			
		Shares were issued as follows during the year			
		Ordinary shares:			
–	2 763	Ordinary shares of Nil cents (2011: 5 cents) each		–	2 763
–	2 310	Ordinary share premium of RNil (2011: R4,62) per share		–	2 310
–	572 262	Ordinary share premium of RNil (2011: R10,45) per share		–	572 262
–	577 335	Total ordinary share capital raised during the year		–	577 335
(259 382)	(259 382)	19.4 Debt portion of preference share capital		(259 382)	(259 382)
		Debt portion of preference shares			
		19.3 Totale uitgereikte gewone- en voorkeuraandelekapitaal			
		Totale uitgereikte gewone- en voorkeuraandelekapitaal			
		Skuldkomponent van voorkeuraandelekapitaal			
		Totale gewone aandelekapitaal			
		Totale gewone- en voorkeuraandelepremie			
		Totale skuldkomponent van voorkeuraandelepremie			
		Totale aandelepremie netto van skuldkomponent			
		Die totale uitgereikte aflosbare voorkeuraandelekapitaal en – premie word as skuld erken			
		Aandele is soos volg gedurende die jaar uitgereik			
		Gewone aandele:			
		Gewone aandele van Nul sent (2011:5 sent) elk		–	2 763
		Gewone aandelepremie van RNul (2011: R4,62) per aandeel		–	2 310
		Gewone aandelepremie van RNul (2011: R10,45) per aandeel		–	572 262
		Totale gewone aandelekapitaal ontvang gedurende die jaar		–	577 335
		19.4 Skuldkomponent van voorkeuraandelekapitaal			
		Skuldkomponent van voorkeuraandele			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012	2011		2012	2011
R'000	R'000		R'000	R'000
20. Other reserves			20. Ander reserwes	
52 681	41 291	Share-based payments reserve	25 485	14 094
209 480	218 466	Other capital reserves		
262 161	259 757		25 485	14 094
(7 875)	(6 973)	Foreign currency translation reserve		
254 286	252 784	Total at the end of the year	25 485	14 094
21. Retained earnings			21. Behoue verdienste	
955 890	805 499	Retained profit at the end of the year	52 923	(83 510)
22. Interest-bearing loans and borrowings			22. Rentedraende lenings en verpligtinge	
22.1 Secured liabilities			22.1 Versekerde verpligtinge	
150 000	305 000	(a) Secured by securitisation of trade debtors (Refer to Note 17). Repayable 31 March 2013, fixed interest rate: 13,025% (2011: 13,025%).		(a) Verseker deur 'n versekering van handelsdebiteure (Verwys na Aantekening 17). Terugbetaalbaar 31 Maart 2013, vaste rentekoers: 13,025% (2011: 13,025%).
30 609	31 007	(b) Secured by plant and equipment with a book value of R44,5 million (2011: R32,9 million). Repayable in monthly instalments. Payments due within the next year are R8,9 million (2011: R7,5 million). Variable interest rate portion: 8,05% – 10,5% (2011: 8,05% – 10,5%). Maturity: between January 2013 and March 2022. Fixed interest rate portion 9,0% and 10,5% (2011: 9,6% and 11,5%).		(b) Verseker deur aanleg en toerusting met 'n boekwaarde van R44,5 miljoen (2011: R32,9 miljoen). Terugbetaalbaar in maandelikse paaimeente. Terugbetalings in die eerskomende jaar is: R8,9 miljoen (2011: R7,5 miljoen). Veranderlike rentekoers gedeelte: 8,05% – 10,5% (2011: 8,05% – 10,5%). Aflosdatums: tussen Januarie 2013 and Maart 2022. Vaste rentekoers gedeelte 9,0% en 10,5% (2011: 9,6% en 11,5%).
180 609	336 007	Total secured liabilities		Totale versekerde verpligtinge

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012	2011			2012	2011
R'000	R'000			R'000	R'000
259 382	259 382	22.2 Unsecured liabilities		259 382	259 382
		(a) Debt portion of preference share capital: On 8 June 2012 the memorandum of incorporation of the Company was amended (by way of special resolution) to gross up the preference dividend rate, from 90% of the average prime rate, to 99% of the average prime rate. The preference shares are redeemable on 2 June 2013. The total amount outstanding on the preference shares is recognised as debt.			
625	8 095	(b) Bank overdraft Repayable on demand. The full outstanding amount is repayable within one year. Variable interest rate: 9% (2011: 10,5% – 9,0%).		–	–
2 446	3 178	(c) Call loans Variable interest rate: 6,25% – 7,35% (2011: 8,5% – 6,2%).			
262 453	270 655	Total unsecured liabilities		259 382	259 382
443 062	606 662	Total secured and unsecured liabilities		259 382	259 382
		Current portion transferred to current liabilities:			
158 923	162 555	• Secured liabilities			
262 453	11 274	• Unsecured liabilities		259 382	–
421 376	173 829	Total current portion transferred to current liabilities		259 382	–
21 686	432 833	Total non-current interest-bearing borrowings		–	259 382
443 062	606 662	Total current and non-current interest-bearing loans and borrowings		259 382	259 382
		23. Provisions			
		23.1 Long-service bonus			
		The projected-credit method is used for the calculation of the long-service bonus provision. Payments are recognised as utilisations.			
6 534	6 174	The determination of the long-service bonus is based on the following assumptions:			
7,7%	7,5%	Active members			
8,9%	9,0%	Salary escalation ratio			
65	65	Discounting rate			
		Normal retirement age			
32 096	30 295	Balance at the beginning of the year			
6 426	10 551	Amounts provided			
(7 489)	(8 750)	Amounts utilised			
31 033	32 096	Total long-service bonus provision			
		Refer to note 34 for further detail on the long-service bonus provision			
		22.2 Onversekerde verpligtinge			
		(a) Skuldkomponent van voorkeuraandelekapitaal: Op 8 Junie 2012 is die akte van oprigting van die Maatskappy gewysig (deur middel van spesiale besluite) tot die bruto van die voorkeurdividendkoers, van 90% van die gemiddelde prima koers, tot 99% van die gemiddelde prima koers. Die voorkeuraandele is op 2 Junie 2013 aflosbaar. Die totale uitstaande bedrag op die voorkeuraandele word as skuld erken.			
		(b) Bankoortrekkings Terugbetaalbaar op aanvraag. Die volle uitstaande bedrag is terugbetaalbaar binne een jaar. Veranderlike rentekoers: 9% (2011: 10,5% – 9,0%).			
		(c) Daggeld Veranderlike rentekoers: 6,25% – 7,35% (2011: 8,5% – 6,2%).			
		Totale onversekerde verpligtinge		259 382	259 382
		Totale versekerde en onversekerde verpligtinge		259 382	259 382
		Bedryfsgedeelte oorgedra na bedryfslaste:			
		• Versekerde verpligtinge			
		• Onversekerde verpligtinge		259 382	–
		Totale bedryfsgedeelte oorgedra na bedryfslaste		259 382	–
		Totale nie-bedryfsrentedraende lenings		–	259 382
		Totale bedryfs- en nie-bedryfsrentedraende lenings en verpligtinge		259 382	259 382
		23. Voorsienings			
		23.1 Langdiensbonus			
		Die geprojekteerde kredietmetode word vir die berekening van die langdiensbonus- voorsiening gebruik. Betalings word as aanwendings erken.			
		Die bepaling van die langdiensbonus is gegrond op die volgende aannames:			
		Aktiewe lede			
		Salarisverhogingskoers			
		Afslagkoers			
		Normale aftree-ouderdom			
		Saldo aan die begin van die jaar			
		Bedrae voorsien			
		Bedrae aangewend			
		Totale langdiensbonusvoorsiening			
		Verwys na aantekening 34 vir verdere inligting oor die langdiensbonusvoorsiening			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
23.2 Leave pay		23.2 Verlofgeld	
A provision for leave pay is recognised for the number of days leave due to employees at 30 June valued at a rate per day based on the basic salary of each employee at 30 June. Leave payments are recognised as utilisations.		'n Voorsiening vir verlofgeld word erken vir die aantal dae verlofverskuldig aan werknemers op 30 Junie, gewaardeer teen 'n daaglikse tarief gegrond op die basiese salaris van elke werknemer op 30 Junie. Verlofbetalings word as benuttings erken.	
40 478	36 512	Saldo aan die begin van die jaar	
7 269	8 585	Bedrae voorsien	
(4 967)	(4 615)	Bedrae aangewend	
42 780	40 482	Totale verlofuitbetalingsvoorsiening	
23.3 Total provisions		23.3 Totale voorsienings	
Non-current portion		Nie-bedryfs gedeelte	
Current portion transferred to current liabilities		Bedryfsgedeelte oorgedra na bedryfslaste	
61 637	62 526	Totale nie-bedryfs en bedryfsvoorsienings	
12 176	10 052		
73 813	72 578		
24. Trade and other payables		24. Handels- en ander krediteure	
Trade payables		Handelskrediteure	
1 147 039	906 224	Ander krediteure	
144 791	135 330	Rente betaalbaar	
8 802	3 887	Betaalbaar aan gesamentlike ondernemings	
23 066	36 752	Tussenmaatskappylening Clover SA	
–	–		
1 323 698	1 082 193	Totale handels- en ander krediteure	
Total trade and other payables		Nie-bedryfsgedeelte oorgedra na nie- bedryfslaste	
Non-current portion transferred to non- current liabilities		Bedryfsgedeelte	
6 904	13 357	Totale handels- en ander krediteure	
1 316 794	1 068 836		
1 323 698	1 082 193		
Total trade and other payables			
The terms for trade payables range from 7 days after date of invoice to 45 days after month-end. Interest is payable on a monthly basis. Payables to joint ventures range from 30 days to 45 days after the end of the month in which the transaction took place.		Die terme vir handelskrediteure wissel van 7 dae na datum van faktuur tot 45 dae na maandeinde. Rente is betaalbaar op 'n maandelikse basis. Betalings aan gesamentlike ondernemings wissel van 30 dae tot 45 dae wat volg op die maand waarin die transaksie plaasgevind het.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
25. Dividends declared		25. Dividende verklaar	
Dividends paid to preference shareholders are recognised as finance cost (Refer to Note 6.6).		Dividende betaalbaar aan voorkeuraandeelhouders word as finansierings-koste erken (Verwys na Aantekening 6.6).	
During the year equity dividends were declared as follows:		Gedurende die jaar is ekwiteitsdividende soos volg verklaar:	
To ordinary shareholders		Aan gewone aandeelhouders	
53 734	58 720	53 734	58 720
53 734	58 720	53 734	58 720
Total dividends declared		Totale dividende verklaar	
Cents per share/Sent per aandeel	Cent per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cent per share/Sent per aandeel
30,0	43,0	30,0	43,0
To ordinary shareholders		Aan gewone aandeelhouders	
26. Notes to the statements of cash flows		26. Aantekeninge by die staat van kontantvloei	
26.1 Tax paid		26.1 Belasting betaal	
(243)	(1 368)	237	(3 143)
(49 948)	(54 139)	(18 277)	(15 064)
5 672	243	333	(237)
(44 519)	(55 264)	(17 707)	(18 444)
Total tax paid		Totale belasting betaal	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
27 Pensions and other post-employment benefit plans 27.1 Defined-benefit fund The fund is a defined-benefit fund and an actuarial valuation of the pension fund was done on 30 June 2012. The actuarial method used in determining the cost of the retirement benefits is the same as those used in previous calculations. The assumptions regarding deaths, interest rates, salary increases, retirements, resignations and administration cost were all based on generally accepted standards for the industry. The fair value of the assets of the fund of R13,62 million (2011: R12,95 million), exceeded the actuarial present value of promised retirement benefits of R6,86 million (2011: R6,68 million). The surplus has not been accounted for, as it accrues to the members of the fund. The Group policy is to fund any deficit in accordance with the Pension Fund Act of 1956 and published regulations issued by the Registrar of Financial Services from time to time. The fund is subject to the same Act which requires an actuarial valuation every three years. Number of members on 1 July 2012: 7 (1 July 2011: 8). The fund closed for new entrants on 1 July 1994.		27 Pensioen- en ander voordele na aftrede 27.1 Vastevoordelefonds Die pensioenfonds is 'n vastevoordelefonds en is op 30 Junie 2012 gewaardeer. Dieselfde aktuariële metode as vir vorige waardasies is vir die waardebeoordeling van die aftreevoordele gebruik. Die aannames ten opsigte van sterftes, rentekoerse, salarisverhogings, aftredes, bedankings en administrasiekoste is gegrond op algemeen aanvaarde standaarde in die bedryf. Die billike waarde van die bates van die fonds, R13,62 miljoen (2011: R12,95 miljoen), oorskry die huidige aktuariële waarde van beloofde aftreevoordele van R6,86 miljoen (2011: R6,68 miljoen). Die surplus is nie te boek gestel nie, aangesien dit aan die lede van die fonds toeval. Dit is die Groep se beleid om enige tekorte te finansier in ooreenstemming met die Pensioenfondswet van 1956 en regulasies wat van tyd tot tyd deur die Registrateur van Finansiële Dienste gepubliseer word. Die fonds is onderworpe aan dieselfde Wet wat 'n driejaarlikse aktuariële waardasie vereis. Getal lede op 1 Julie 2012: 7 (1 Julie 2011: 8). Die fonds het op 1 Julie 1994 vir nuwe toetreders gesluit.	
27.2 Defined-contribution funds 27.2.1 Clover SA pension fund This is a defined-contribution fund. The value of this fund determines the benefits which accrue to members. The Group has no obligation other than its normal contributions. Number of members on 30 June 2012: 983 (30 June 2011: 982).		27.2 Vasteydraefondse 27.2.1 Clover SA-pensioenfondse Hierdie fonds is 'n vasteydraefonds. Die waarde van die fonds bepaal die voordele wat aan werknemers betaalbaar is. Bo en behalwe die normale bydraes is daar geen verdere verpligting op die Groep nie. Getal lede op 30 Junie 2012: 983 (30 Junie 2011: 982).	
27.2.2 Clover SA provident fund This is a defined-contribution fund. The value of the fund determines the benefits which accrue to members. The Group has no obligation other than its normal contributions. Number of members on 30 June 2012: 5 643 (2011: 5 266)		27.2.2 Clover SA-voorsorgfondse Hierdie fonds is 'n vasteydraefonds. Die waarde van die fonds bepaal die voordele wat aan werknemers betaalbaar is. Bo en behalwe die normale bydraes is daar geen verdere verpligting op die Groep nie. Getal lede op 30 Junie 2012: 5 643 (2010: 5 266).	
27.3 Amounts recognised in the statement of comprehensive income Contributions for the Group for the current year:		27.3 Bedrae wat in die staat van omvattende inkomste erken word Bydraes vir die Groep vir die huidige jaar:	
104	106	Vastevoordelefonds	
26 616	24 614	Pensioenfondse	
40 598	35 881	Voorsorgfondse	
67 318	60 601	Totale bydraes in die staat van omvattende inkomste erken	
Total contributions recognised in statement of comprehensive income			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
28. Commitments and contingencies		28. Verpligtinge en aanspreeklikheid	
28.1 Commitments		28.1 Verpligtinge	
28.1.1 Operating lease commitments – Group as lessee		28.1.1 Bedryfshuurverpligtinge – Groep as huurder	
The Group entered into an outsourcing agreement whereby the Group is provided with distribution and milk collection vehicles. The Group also entered into commercial leases on motor vehicles and machinery. These leases have an average life of between three and ten years, with renewal options included on some of the contracts. There are no restrictions placed upon the lessee by entering into these lease contracts.		Die Groep het hom verbind tot 'n uitkontrakteringsooreenkoms waarvolgens die Groep van verspreiding- en melkwinningsvoertuie voorsien word. Die Groep het ook bedryfshuurooreenkomste vir die huur van motorvoertuie en masjiene aangegaan. Hierdie ooreenkomste het 'n gemiddelde lewensduur van drie tot tien jaar, met hernuwigingsopsies op sekere kontrakte. Daar is geen beperkings op die huurder geplaas met die aangaan van hierdie huurooreenkomste nie.	
Future minimum lease payments are as follows:		Toekomstige minimum huurbetalings is soos volg:	
229 985	248 147	Binne een jaar	
804 429	426 739	Na een jaar, maar binne vyf jaar	
1 430 344	34 943	Langer as vyf jaar	
2 464 758	709 829	Totale huurbetalings betaalbaar	
28.1.2 Operating lease commitments – Group as lessor		28.1.2 Bedryfshuurverpligtinge – Groep as verhuurder	
The Group has entered into commercial property leases on its investment property portfolio, consisting of the Group's surplus offices and manufacturing buildings. These non-cancellable leases have remaining terms of between one and six years. All leases include a clause to enable upward revision of the rental charge on an annual basis according to prevailing market conditions.		Die Groep het verhuuringskontrakte op sy beleggingseiendomsportefeulje aangegaan, wat bestaan uit die Groep se ongebruikte kantore en vervaardigingsgeboue. Hierdie nie-kanselleerbare verhuuringskontrakte het oorblywende termyne van tussen een en ses jaar. Alle kontrakte bevat 'n klousule wat opwaartse aanpassings van die huurbedrae jaarliks moontlik maak na gelang van heersende marktoestande.	
Future minimum rentals receivable under non-cancellable operating leases as at 30 June 2012 are as follows:		Toekomstige minimum huurbedrae ontvangbaar volgens nie-kanselleerbare bedryfshuurooreenkomste op 30 Junie 2012 is soos volg:	
4 999	2 950	Binne een jaar	
7 810	7 695	Na een jaar, maar binne vyf jaar	
–	–	Langer as vyf jaar	
12 809	10 645	Totale minimum huurbetalings	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

	Group/Groep 2012		Group/Groep 2011		
	Minimum payments/ Minimum betalings R'000	Present value of payments/ Huidige waarde van betalings R'000	Minimum payments/ Minimum betalings R'000	Present value of payments/ Huidige waarde van betalings R'000	
28.1.3 Finance leases and hire purchase agreements					28.1.3 Finansiële bruikhuurkontrakte en huurkoop-ooreenkomste
The Group has finance leases and hire purchase contracts for various items of plant, machinery and vehicles. These leases have no terms of renewal, purchase options or escalation clauses.					Die Groep het finansiële bruikhuur – en huurkoopkontrakte vir verskeie items van aanleg, toerusting en voertuie. Hierdie hure het geen hernuwingstermyne, aankoopopsies of eskalasieklousules nie.
Future minimum lease payments with the present value of the net minimum lease payments are as follows:					Toekomstige minimum huurbetalings met die huidige waarde van die minimum huurbetalings is soos volg:
Within one year	10 598	8 922	9 968	7 555	Binne een jaar
After one year but not more than five years	24 992	21 686	26 310	23 452	Na een jaar, maar binne vyf jaar
Total minimum lease payments	35 590	30 608	36 278	31 007	Totale minimum huurbetalings
Less: amounts representing finance charges	(4 982)	–	(5 271)	–	Min: bedrae wat finansieringskoste verteenwoordig
Present value of minimum lease payments	30 608	30 608	31 007	31 007	Huidige waarde van minimum huurbetalings

Group/Groep			Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000		2012 R'000	2011 R'000
223 603	53 474	28.1.4 Capital commitments		
41 558	577 817	Capital expenditure authorised and contracted for		
		Capital expenditure authorised but not contracted for		
265 161	631 291	Total capital commitments		
		Commitments will be spent within the next three to four years. The capital expenditure will be funded from Group funds.		
		28.1.4 Kapitaalverpligtinge		
		Bedrae goedgekeur en gekontrakteer		
		Bedrae goedgekeur, maar nie gekontrakteer nie		
		Totale kapitaalverpligtinge		
		Verpligtinge sal deur die loop van die volgende drie tot vier jaar bestee word. Die kapitaalbesteding sal uit Groepfondse befonds word.		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
29. Related party disclosure Transactions with related parties are made at market prices. Outstanding balances at the year-end are unsecured. No interest is paid on current accounts. Interest is payable on borrowings by the holding company from subsidiary companies at prime. Where the holding company lends money to subsidiary companies interest is charged at prime plus 1%. There have been no guarantees provided or received for any related party receivables or payables. No impairment was recorded for related parties (2011: R Nil). This assessment is undertaken each financial year through examining the financial position of the related party and the market in which the related party operates.		29. Openbaarmaking van verwante partye Transaksies met verwante partye word teen markpryse gedoen. Uitstaande balanse op jaareinde is onversekureer. Geen rente word betaal op die lopende rekeninge nie. Rente teen prima is betaalbaar op lenings aan die houermaatskappy van die filiaalmaatskappy. Waar die houermaatskappy lenings toegestaan het aan die filiaalmaatskappy is rente teen prima plus 1% gehef. Daar is geen waarborge aangevra of gelever vir verwante partye – balanse ontvangbaar of betaalbaar nie. Geen waardedalingsverlies was erken gedurende die jaar vir verwante partye. Oorweging word elke jaareinde hieraan geskenk deur die finansiële posisies en markte waarin die verwante partye hul aktiwiteite bedryf te ondersoek.	
29.1 With regard to operating activities with subsidiaries, associated companies and joint ventures, the following transactions took place during the year:		29.1 Ten opsigte van bedryfsaktiwiteite met filiale, geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings het die volgende transaksies gedurende die jaar plaasgevind:	
41 096	38 391	(a) Fees earned by CIL for services rendered to Group Companies Clover SA	(a) Dienstegelde verdien deur CIL van Groepmaatskappy Clover SA
41 096	38 391	Total fees earned by CIL for services rendered to Group Companies	Totale gelde verdien deur CIL vir dienste gelever aan Groepmaatskappye
–	414 459	(b) Fees earned by Clover SA for services rendered to Group Companies Clover Beverages	(b) Gelde verdien deur Clover SA vir dienste gelever aan Groepmaatskappye Clover Beverages
3 749	817	Clover Botswana	Clover Botswana
5 611	4 793	Clover Fonterra	Clover Fonterra
27 916	23 346	Clover Manhattan	Clover Manhattan
37 276	443 415	Total fees earned by Clover SA for services rendered to Group Companies	Totale gelde verdien deur Clover SA vir dienste gelever aan Groepmaatskappye
–	7 543	(c) Finance income received by Clover Beverages from Group Companies Clover SA	(c) Finansieringsinkomste ontvang deur Clover Beverages vanaf Groepmaatskappye Clover SA
–	7 543	Total finance income received by Clover Beverages from Group Company	Totale finansieringsinkomste deur Clover Beverages ontvang vanaf Groepmaatskappye

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000			2012 R'000	2011 R'000
–	11 195	(d) Finance income received by Clover SA from Group Companies	(d) Finansieringsinkomste ontvang deur Clover SA vanaf Groepmaatskappye	–	11 195
170	117	CIL	CIL		
		Clover Namibia	Clover Namibië		
170	11 312	Total finance income received by Clover SA from Group Companies	Totale finansieringsinkomste ontvang deur Clover SA vanaf Groepmaatskappye	–	11 195
575 140	464 249	(e) Amounts owing by Clover SA to Group Companies	(e) Bedrae verskuldig deur Clover SA aan Groepmaatskappye	575 140	464 249
37 255	13 498	Clover Industries	Clover Industries		
96	107	Clover Fonterra	Clover Fonterra		
–	110	Lactolab	Lactolab		
10 408	14 544	Clover Botswana	Clover Botswana		
544	–	Clover Manhattan	Clover Manhattan		
		Clover Swaziland	Clover Swaziland		
623 443	492 508	Total amounts owing by Clover SA to Group Companies	Totale bedrae verskuldig deur Clover SA aan Groepmaatskappye	575 140	464 249
1 064 553	627 437	(f) Amounts due to Clover SA from Group Companies	(f) Bedrae verskuldig aan Clover SA van Groepmaatskappye		
32 481	7 846	Clover Capital	Clover Capital		
–	4 458	Clover West Africa	Clover Wes-Afrika		
70	161	Clover Zambia	Clover Zambië		
–	164	Lactolab	Lactolab		
8 103	3 339	Clover Swaziland	Clover Swaziland		
27 220	31 565	Clover Fonterra	Clover Fonterra		
16 199	10 359	Clover Botswana	Clover Botswana		
9 067	1 207	Clover Namibia	Clover Namibië		
		Clover Manhattan	Clover Manhattan		
1 157 693	686 536	Total amounts due to Clover SA from Group Companies	Totale bedrae verskuldig aan Clover SA van Groepmaatskappye		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep				Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000			2012 R'000	2011 R'000
575 140	464 249	(g) Amounts due to CIL from Group Companies	(g) Bedrae verskuldig aan CIL deur Groepmaatskappye	575 140	464 249
480	461	Clover SA	Clover SA	480	461
1 480	1 438	CIL Stabilisation Trust	CIL Stabilisation Trust	1 480	1 438
		CIL Share Purchase Trust	CIL Share Purchase Plan Trust		
577 100	466 148	Total amounts due to CIL from Group Companies	Totale bedrae verskuldig aan CIL van Groepmaatskappye	577 100	466 148
6 476	3 180	(h) Clover SA received the following dividends during the year from Group Companies:	(h) Clover SA het die volgende dividende gedurende die jaar ontvang van Groepmaatskappye:		
–	339 123	Clover Fonterra Ingredients	Clover Fonterra Ingredients		
378	756	Clover Beverages	Clover Beverages		
–	1 000	Lactolab	Lactolab		
2 443	–	Clover Swaziland	Clover Swaziland		
		Clover Manhattan	Clover Manhattan		
9 297	344 059	Total dividends received by Clover SA from Group Companies	Totale dividende ontvang deur Clover SA van Groepmaatskappye		
190 000	461 012	(i) CIL received the following dividends during the year from Group Companies	(i) CIL het die volgende dividende gedurende die jaar van Groepmaatskappye ontvang	190 000	461 012
		Clover SA	Clover SA		
190 000	461 012	Total dividends received by CIL from Group Companies	Totale dividende ontvang deur CIL van Groepmaatskappye	190 000	461 012
27 550	39 869	29.2 The following transactions regarding the securitisation of debtors took place during the year between Clover SA and Clover Capital:	29.2 Die volgende transaksie met betrekking tot die versekering van debiteure het gedurende die jaar plaasgevind tussen Clover SA en Clover Capital:		
9 236 322	8 240 320	Net finance cost paid by Clover SA to Clover Capital	Netto finansieringskoste betaal deur Clover SA aan Clover Capital		
(9 123 177)	(8 210 730)	Debtors sold to Clover Capital	Debiteure verkoop aan Clover Capital		
		Receipts from Clover Capital	Ontvangste van Clover Capital		

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
29.3 With regard to business done with Directors and Senior Management, the following transactions took place:		29.3 Ten opsigte van sake gedoen met Direkteure en Uitvoerende Bestuurslede, het die volgende transaksies plaasgevind:	
Milk purchased from the following Non-executive Directors by Clover SA		Melk aangekoop van die volgende Nie-uitvoerende Direkteure deur Clover SA	
4 467	4 182	JAH Bredin	
6 047	4 837	HPF Du Preez	
3 737	3 387	MG Elliott	
23 648	19 228	JC Hendriks	
17 818	16 616	WI Büchner	
–	2 705	JW Lotz (resigned 7 October 2010)	
–	858	FG Meyer (resigned 7 October 2010)	
–	6 958	MG Mackenzie (resigned 7 October 2010)	
–	11 722	VP Turner (resigned 10 March 2011)	
25 995	5 762	NA Smith (appointed 10 March 2011)	
81 712	76 255	Total milk purchased from Non-executive Directors	
Refer to note 33 for more information regarding compensation of Directors and key management personnel		Totale melk aangekoop van Nie-uitvoerende Direkteure	
		Verwys na aantekening 33 vir nadere inligting in verband met vergoeding van Direkteure en sleutelbestuurspersoneel.	

29.4 Loans outstanding to Directors and senior management

29.4 Uitstaande lenings aan Direkteure en senior bestuur

Group/Groep		Group/Groep	
Company/Maatskappy		Company/Maatskappy	
2012		2011	
R'000		R'000	
Executive Director			Uitvoerende Direkteur
JH Vorster	R25 822	R26 509	JH Vorster
HB Roode	R11 621	R19 177	HB Roode
CP Lerm (Dr)	R11 718	R12 037	CP Lerm (Dr)
LJ Botha	R5 330	R5 636	LJ Botha
Other Executives			Ander Uitvoerende Bestuurslede
H Lubbe	R930	R1 001	H Lubbe
JHF Botes (Dr)	R2 453	R2 412	JHF Botes (Dr)
Total	R57 874	R66 772	Totaal
Refer to note 17 for more details around the terms of the loans		Verwys na aantekening 17 vir meer inligting rondom die bepalings van die lenings.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

30. Financial instruments

The Group treasury function does not operate as a profit centre, but rather provides financial services to the divisions and Group companies, coordinates access to credit and loan facilities and manages the financial risks relating to the Group's operations. The Group's objective in using financial instruments is to reduce the uncertainty over future cash flows arising from movement in currency and interest rates. Currency and interest rate exposure is managed within Board-approved policies and guidelines which restrict the use of derivatives to the hedging of specific underlying currency and interest rate exposures.

30.1 Financial risk management

The Group has exposure to the following risks from its use of financial instruments:

- credit risk
- liquidity risk
- market risk: foreign currency and interest rate risk

This Note presents information about the Group's exposure to each of the above risks, the Group's objectives, policies and processes for measuring and managing risk and the Group's management of capital. Further quantitative disclosures are included throughout these consolidated financial statements.

The Board of Directors has overall responsibility for the establishment and oversight of the Group's risk management framework. The Audit and Risk Committee, is responsible for developing and monitoring the Group's risk management policies. The Committee reports regularly to the Board of Directors on its activities.

The Group's risk management policies are established to identify and analyse the risks faced by the Group, to set appropriate risk limits and controls and to monitor risks and adherence to limits. Risk management policies and systems are reviewed regularly to reflect changes in market conditions and the Group's activities. The Group, through its training and management standards and procedures, aims to develop a disciplined and constructive control environment in which all employees understand their roles and obligations.

The Audit and Risk Committee is assisted in its oversight role by Clover Risk Management, assisted by KPMG Services (Pty) Limited. Risk Management undertakes both regular and ad hoc reviews of risk management controls and procedures, the results of which are reported to the Committee.

(i) Credit risk management

Credit risk is the risk of financial loss to the Group if a customer or counter party to a financial instrument fails to meet its contractual obligations and arises principally from the Group's receivables from customers and investment securities.

Credit risk primarily relates to potential exposure on bank and cash balances, investments and trade receivables. The Group limits its exposure arising from money market and derivative instruments by only dealing with well-established financial institutions of high credit standing. The Group is exposed to credit risk in the form of trade receivables. The maximum exposure is the carrying amount as disclosed in note 30.5. Historically, Group bad debts have been negligible and the management of debtors payment terms have been very successful. Trade receivables comprise a large number of debtors, but with significant concentration in value on the country's major retail and wholesale chains, credit is extended in terms of the Group's credit policies. In the opinion of the Board there was no significant credit risk at year-end which had not been adequately provided for.

The Group limits its exposure to credit risk by only investing in reputable institutions with high credit ratings.

30. Finansiële instrumente

Die Groepesouriefunksie word nie as 'n winssentrum bedryf nie, maar verskaf finansiële dienste aan afdelings en Groepmaatskappye, koördineer toegang tot krediet en leningsfasiliteite en bestuur die finansiële risiko met betrekking tot die Groep se bedrywighede. Die Groep het ten doel om met die gebruik van finansiële instrumente die onsekerheid oor toekomstige kontantvloei wat voortspruit uit beweging in wissel – en rentekoerse te verminder. Wissel – en rentekoersblootstelling word binne die goedgekeurde beleid en riglyne van die Direksie bestuur, wat die gebruik van afgeleide instrumente beperk tot die verskansing van spesifieke onderliggende wissel – en rentekoersblootstellings.

30.1 Finansiële risikobestuur

Die Groep het blootstelling aan die volgende risiko's uit die gebruik van finansiële instrumente:

- kredietrisiko
- likiditeitsrisiko
- markrisiko: buitelandse valuta en rentekoersrisiko.

Hierdie Aantekening verskaf inligting oor die Groep se blootstelling aan elk van bogenelde risiko's, die Groep se doelstellings, beleid en prosesse om risiko te meet en te bestuur en die Groep se bestuur van kapitaal. Verdere kwantitatiewe openbaarmaking is regdeur hierdie finansiële state ingesluit.

Die Direksie het oorkoepelende verantwoordelikheid vir die daarstel van en oorsig oor die Groep se risikobestuursraamwerk. Die Oudit-en Risikokomitee is verantwoordelik vir die ontwikkeling en monitering van die Groep se risikobestuursbeleid. Die Komitee doen gereeld verslag aan die Direksie oor sy werksaamhede.

Die Groep se risikobestuursbeleid is opgestel om risiko te identifiseer en te ontleed, om gepaste risikogrense en – beheer in te stel en om die risiko en nakoming van grense te monitor. Risikobestuursbeleid en –stelsels word gereeld hersien om veranderinge in marktoestande en die Groep se werksaamhede te weerspieël. Die Groep beoog om deur sy opleiding en bestuursriglyne en – prosedures 'n gedissiplineerde en opbouende beheeromgewing te ontwikkel waarin alle werknemers hul rolle en verpligtinge verstaan.

Die Oudit-en Risikokomitee word bygestaan in sy oorsig oor die Groep se risikobestuur, bygestaan deur KPMG Services (Edms) Beperk. Risikobestuur onderneem beide gereelde en ad hoc – oorsigte van risikobestuurmaatreëls en – prosedures, en daar word oor die resultate aan die Komitee verslag gedoen.

(i) Kredietrisikobestuur

Kredietrisiko is die risiko van finansiële verlies vir die Groep as 'n klant of medeparty tot 'n finansiële instrument nalaat om sy kontraktuele verpligtinge na te kom en is hoofsaaklik afkomstig van die Groep se ontvangstes van kliente en van beleggingsinstrumente.

Kredietrisiko verwys primêr na potensiële blootstelling op bank – en kontantsaldo's, beleggings en handelsrekeninge ontvangbaar. Die Groep beperk sy blootstelling op die geldmark – en afgeleide instrumente deur slegs met gevestigde finansiële instellings met hoë kredietgraderings sake te doen. Die Groep is blootgestel aan kredietrisiko in die vorm van handelsrekeninge ontvangbaar. Die maksimum blootstelling is die drawaarde soos in aantekening 30.5 geopenbaar. Histories is slegte skuld in die Groep minimaal en die bestuur van debiteure-betalings baie suksesvol. Handelsrekeninge ontvangbaar bestaan uit 'n groot aantal rekeninge, maar met aansienlike konsentrasie in die waarde van die land se groot kleinhandel – en groothandelkettings, word krediet toegestaan ooreenkomstig die Groep se kredietbeleid. Die Direksie is van mening dat geen beduidende kredietrisiko op jaareinde bestaan waarvoor daar nie voldoende voorsien is nie.

Die Groep beperk sy blootstelling aan kredietrisiko deur slegs by hoog aangeskrewe finansiële instansies met hoë kredietgraderings te belê.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

The Group's exposure to credit risk is influenced mainly by the individual characteristics of each customer. The demographics of the Group's customer base, including the default risk of the industry and country in which customers operate, has less of an influence on credit risk. Approximately 71,4% (2011: 67,1%) of the Group's credit sales is attributable to sales transactions with the major national chain stores of good credit standing. However, geographically there is no concentration of credit risk.

The responsibility for effective credit management rests with the Chief Financial Officer. The granting of credit is governed by a policy for the approval and authorisation levels for new credit applications and revision of credit limits.

A credit application, duly authorised, is required before any new account is opened. The original credit application is retained at branch level for safe keeping.

The credit policy requires that each new customer is analysed individually for creditworthiness before the Group's standard payment and delivery terms and conditions are offered. Any variations in authorisation levels must be approved in terms of the credit policy. The review includes obtaining and evaluating trade references, bank codes, financial statements and trade history. Depending on the customer profile and credit limit required, further information on Directors and a credit bureau report will be obtained. With the exception of the major national chain stores, where credit risks are assessed as low, credit limits are established for each customer, which represents the maximum open amounts.

Most of the Group's customers have been transacting with the Group for many years and the Group has had a steady customer base. In monitoring customer credit risk, customers are grouped accordingly to their credit characteristics, including whether they are chain stores, general trade or wholesalers.

Additional credit is withheld from customers, excluding the major national chain stores, that have defaulted on their payments, until the situation has been resolved.

The Group establishes an allowance for impairment that represents its estimate of incurred losses in respect of trade and other receivables and investments. The main component of this allowance is a specific loss component that relates to individually significant exposures.

As a general rule, sureties must be obtained for all new accounts, unless the Group waives its rights in this regard, backed by a low credit risk assessment.

Foreign customers are managed by ensuring that all exports are paid for in cash up front or suitable guarantees must be provided for payment prior to shipping. The current year guarantees increased primarily due to additional guarantees being issued to foreign supplier on the import of capital equipment.

Die Groep se blootstelling aan kredietrisiko word hoofsaaklik beïnvloed deur die individuele eienskappe van elke klant. Die demografie van die Groep se klantebasis, insluitende die nie-betalingsrisiko van die bedryf en land waarin die klant bedrywig is, het minder invloed op kredietrisiko. Ongeveer 71,4% (2011: 67,1%) van die Groep se kredietverkope word toegeskryf aan verkoopstransaksies met kettingwinkels met goeie kredietrekords. Geografies is daar egter geen konsentrasie van kredietrisiko nie.

Die verantwoordelikheid vir effektiewe kredietbestuur berus by die Hoof Finansiële Beampte. Die toestaan van krediet word beheer deur 'n beleid vir die goedkeuring en magtigingsvlakke vir nuwe kredietaansoeke en hersiening van kredietlimiete.

'n Kredietaansoek, behoorlik en volledig goedgekeur, word vereis voordat 'n nuwe rekening geopen word. Die oorspronklike kredietaansoek word by die tak in veilige bewaring gehou.

Die kredietbeleid vereis dat elke nuwe klant individueel ontleed word vir kredietwaardigheid voordat die Groep se standaardbetalings-, leweringsvoorwaardes en terme aangebied word. Enige afwyking van magtigingsvlakke moet in terme van die kredietbeleid goedgekeur word. Die hersiening sluit handelsverwysings, bankkodes en handelsgeskiedenis in. Bykomende inligting word verlang afhangende van die klant se profiel en die kredietperk wat verlang word, naamlik inligting oor Direkteure, finansiële state en 'n onlangse kredietburoverslag van die voornemende klant. Met uitsondering van die groot kettingwinkels, waar kredietrisiko as laag geag word, word kredietlimiete vir elke klant bepaal wat die maksimum bedrag beskikbaar verteenwoordig.

Die meeste van die Groep se klante doen al vir baie jare sake met die Groep en die Groep het 'n bestendige klantebasis. Wanneer klante-kredietrisiko gemoniteer word, word klante volgens hul kredieteienskappe gegroepeer, insluitend of hulle kettingwinkels, algemene handelaars of groothandelaars is.

Met uitsluiting van die groot nasionale kettingwinkels, word addisionele krediet van klante weerhou waar hulle in gebreke bly om hulle betalings na te kom.

Die Groep bepaal 'n toelaag vir waardedaling wat sy raming verteenwoordig van verliese wat opgeloop kan word ten opsigte van handels – en ander debiteure en beleggings. Die hoofkomponent van die toelaag is 'n spesifieke verlieskomponent wat verwys na individueel wesenlike blootstellings.

As 'n reël moet sekuriteit verkry word vir alle nuwe rekeninge, behalwe waar die Groep sy reg tersyde stel op grond van 'n lae risiko-evaluasie.

Buitelandse klante word bestuur deur te verseker dat vir alle uitvoere kontant vooruitbetaal is of aanvaarbare waarborge moet gelewer word vir betaling voor versending. Die waarborge vir die huidige jaar het toegeneem hoofsaaklik as gevolg van bykomende waarborge uitgereik aan buitelandse verskaffer met die invoer van kapitaaltoerusting.

Guarantees		2012 Rm	2011 Rm	
	Municipalities	6,91	5,35	Munisipaliteite
	Other	64,40	8,39	Ander
		71,31	13,74	

(iii) Liquidity risk management

Liquidity risk is the risk that the Group will not be able to meet its financial obligations as they fall due. The Group's approach to managing liquidity is to ensure that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, under both normal and stressed conditions.

The Group manages liquidity risk by monitoring actual and budgeted cash flows and ensuring that adequate borrowing facilities are maintained.

The Group ensures that it has sufficient cash on demand to meet expected operational demands, including the servicing of financial obligations; this excludes the potential impact of extreme circumstances that cannot reasonably be predicted, such as natural disasters. In addition the Group maintains the lines of credit as can be viewed in note 22.2

The Group monitors the liquidity risk using a recurring liquidity planning tool. This tool considers the maturity of both its financial investments and financial assets and projected cash flows from operations.

(ii) Likiditeitsrisikobestuur

Likiditeitsrisiko is die risiko dat die Groep nie in staat sal wees om sy verpligtinge na te kom soos wat dit betaalbaar word nie. Die Groep se benadering tot die bestuur van likiditeit is om sover moontlik te verseker dat dit altyd genoegsame likiditeit het om sy verpligtinge na te kom, onder beide normale en druk toestande.

Die Groep bestuur likiditeitsrisiko deur die monitering van werklike en begrote kontantvloei en die handhawing van voldoende leningsgeriewe.

Die Groep verseker dat hy genoeg kontant beskikbaar het om verwagte bedryfsverpligtinge na te kom, insluitend die diens van finansiële verpligtinge; dit sluit die potensiele impak van uitsonderlike omstandighede wat nie redelik voorsien kan word nie, soos natuurrampe, uit. Verder hou die Groep die kredietlyne soos uiteengesit in aantekening 22.2.

Die Groep moniteer die risiko van 'n tekort aan kontant deur 'n herhalende likiditeitsbeplanningswerktuig. Dit oorweeg die termyn van beide sy finansiële beleggings en bates en geprojekteerde kontantvloei uit sy werksaamhede.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

The Group's objective is to maintain a balance between continuity of funding and flexibility through the use of bank overdrafts, bank loans, preference shares, finance leases and hire purchase contracts. The Group's policy is that not more than 25% (2011: 25%) of long-term borrowings should mature in the next 12-month period, however due to the Group's strong cashflow and borrowing facilities available the Group has not yet refinanced the borrowings maturing in the next 12 months. 95,1% (2011: 28,7%) of the Group's long-term debt will mature in less than one year at year-end based on the carrying value of borrowings reflected in the financial statements.

Trade creditors form an important part of the short-term financing of the Group's working capital. Careful management and control of trade creditors is applied to ensure maximum use of what is viewed as interest-free debt.

(iii) Market risk management

Market risk is the risk that changes in market prices such as foreign exchange rates and interest rates will affect the Group's income or the value of its holdings of financial instruments. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposures within acceptable parameters, while optimising the return of risk.

The Group buys and sells derivatives in the ordinary course of business in order to manage market risks. All such transactions are carried out within the guidelines set by the Risk Management Policy.

(iv) Foreign currency risk management

The Group is exposed to currency risk on sales and purchases that are denominated in a currency other than the respective functional currencies of Group entities. Currencies primarily exposed to from time to time are the Euro, US Dollar, Botswana Pula and the British Pound. Certain exchange rate exposures are hedged through the use of forward exchange contracts. The Group has entered into certain forward exchange contracts on foreign commitments not yet due.

The Group hedges amounts greater than R200 000 denominated in a foreign currency. Forward exchange contracts are used to hedge currency risk, most with a maturity of less than one year from the reporting date. When necessary, forward exchange contracts are rolled over at maturity.

Foreign currency sensitivity

The following table demonstrates the sensitivity to a reasonably possible change in exchange rates of the Euro, US Dollar and the Pula. The Group's exposure to foreign currency changes for all other currencies is not material.

Die Groep se doelwit is om 'n balans te handhaaf tussen die deurlopendheid van befondsing en aanpasbaarheid deur die gebruik van bankoortrekkings, banklenings, voorkeuraandele, bruikhuurooreenkomste en huurkoopkontrakte. Die Groep se beleid is dat nie meer as 25% (2011: 25%) van die Groep se langtermynlenings oor die volgende 12 maande betaalbaar moet wees nie. 95,1% (2011: 28,7%) van die Groep se langtermynskuld op jaareinde sal oor minder as een jaar betaalbaar wees, gegrond op die drawaarde van lenings weergegee in die finansiële state.

Handelskrediteure vorm 'n belangrike deel van die korttermyn – finansiering van die Groep se bedryfskapitaalbehoefte. Versigtige bestuur en beheer van handelskrediteure word toegepas om te verseker dat daar maksimaal gebruik gemaak word van wat beskou word as rentevrye skuld.

(iii) Markrisikobestuur

Markrisiko is die risiko dat veranderinge in markpryse soos buitelandse valutakoerse en rentekoerse die Groep se inkomste of die waarde van sy finansiële instrument-posisie sal beïnvloed. Die doel van doeltreffende markrisikobestuur is om blootstelling aan markrisiko te beheer en binne aanvaarbare perke te hou, terwyl die opbrengs geoptimaliseer word.

Die Groep koop en verkoop afgeleide instrumente in die normale gang van sake en gaan ook finansiële verpligtinge aan om die markrisiko te bestuur. Al sulke transaksies word uitgevoer binne die riglyne wat deur die Risikobestuur-beleid daargestel is.

(iv) Buitelandse valutarisikobestuur

Die Groep is blootgestel aan valutarisiko op verkope en aankope onderneem in ander valuta as Groep entiteite se funksionele valuta. Primêre valuta waaraan die Groep blootgestel word, is hoofsaaklik die Euro, VS Dollar, Botswana Pula en die Britse Pond. Sekere wisselkoers-blootstelling word verskans deur die gebruik van valutatermynkontrakte. Die Groep het sekere valutatermynkontrakte aangegaan wat nog nie betaalbaar is nie.

Die Groep verskans bedrae groter as R200 000 in 'n buitelandse geldeenheid. Die Groep gebruik valutatermynkontrakte om sy valutarisiko te verskans, meestal oor 'n termyn van minder as een jaar van die verslaggewingsdatum af. Indien nodig, word valutatermynkontrakte hernu met die verstryking daarvan.

Buitelandse valuta sensitiwiteit

Die volgende tabel dui die sensitiwiteit vir 'n redelik moontlike wisselkoers-verandering van die Euro, VS Dollar en die Pula. Die Groep se blootstelling aan buitelandse valuta verandering vir alle ander geldeenhede is nie beduidend nie.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep 2012			Group/Groep 2011		
Change in rate/ Verandering in koers	Effect on profit before tax/ Invloed op wins voor belasting	Effect on equity/ Invloed op ekwiteit	Change in rate/ Verandering in koers	Effect on profit before tax/ Invloed op wins voor belasting	Effect on equity/ Invloed op ekwiteit
	R'000	R'000		R'000	R'000
+30%	—	588	Forward exchange contracts open on reporting date		
			Rand – strengthening		
-30%	—	(588)	Profit on Euro		
			Profit on US Dollar		
+10%		5 496	Rand – weakening		
			Loss on Euro		
-10%		(5 496)	Loss on US Dollar		
			Foreign subsidiaries – equity		
			Rand – strengthening		
			Profit on Pulas		
			Rand – weakening		
			Loss on Pula's		
			Valutatermykontrakte oop op verslagdoeningsdatum		
			Rand – versterk		
			Wins op Euro		
			Wins op VS Dollar		
			Rand – verswak		
			Verlies op Euro		
			Verlies op VS Dollar		
			Buitelandse filiale – ekwiteit		
			Rand – versterk		
			Wins op Pulas		
			Rand – verswak		
			Verlies op Pula's		

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

The Group's exposure to the risk of changes in market interest rates relates primarily to the Group's interest-bearing loans and borrowings with fixed and variable rates. The risk is managed by maintaining an appropriate mix of fixed and floating rates.

Die Groep is blootgestel aan rentekoersrisiko as gevolg van die veranderinge van rentekoerse in die mark wat 'n direkte impak het op die rentedraende lenings wat teen sowel vaste as veranderlike koerse geleen word. Die risiko word bestuur deur 'n toepaslike mengsel van vaste en veranderlike koerse te handhaaf.

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

30.2 Capital management

A combination of retained earnings, senior debt, preference shares, term asset finance, commodity finance and general banking facilities are used to fund the business. The bulk of the Group's debtors forms part of a securitisation programme. This programme came into effect during 2001. Senior debt raised by the programme currently amounts to R150 million (2011: R305 million). The securitisation provides access to senior debt equal to 74.5% (2011: 74.5%) of the debtors' book.

30.2 Kapitaalbestuur

N Kombineer van behoue wiste, senior skuld, voorkeuraandele, termynbafefiansiering, kommoditeitfiansiering en algemene bankfasiliteite word gebruik om die besigheid te fiansier. Die grootste gedeelte van die Groep se debiteure vorm deel van die versekeringsprogram. Hierdie program het in werking getree gedurende 2001. Die senior skuld wat deur middel van die versekeringsprogram bekom is, staan tans op R150 miljoen (2011: R305 miljoen). Die versekeringsprogram voorsien toegang tot senior skuld gelykstaande aan 74,5% (2011: 74,5%) van die debiteureboek.

Die Direksie poog om 'n balans te handhaaf tussen die hoër opbrengste wat moontlik kan wees met hoër vlakke van lenings en die voordele en sekuriteit wat 'n gesonde kapitaalposisie bied. Die Groep se teiken is om 'n opbrengs op aandeelhouersekuiteit van ten minste 20% op die medium – tot langtermyn te behaal. 'n Opbrengs van 11,3% (2011: 12,9%) is behaal. In vergelyking was die geweegde gemiddelde rente-uitgawe op rentedraende lenings 9,99% (2011: 9,8%).

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
Carrying amount/ Drawaarde	Fair value/ Billike waarde	Carrying amount/ Drawaarde	Fair value/ Billike waarde
2012 R'000	2012 R'000	2012 R'000	2012 R'000
30.3 Fair value		30.3 Billike waarde	
The fair value of financial assets and liabilities, together with the carrying amounts shown in the balance sheet, are as follows:		Die billike waarde van finansiële bates en laste, saam met die drawaardes in die balansstaat getoon, is soos volg:	
Financial assets		Finansiële bates	
1 022 626	1 022 626	640 859	640 859
173	173	–	–
711 470	711 470	42 955	42 955
1 734 269	1 734 269	683 814	683 814
Total financial assets		Totale finansiële bates	
Financial liabilities		Finansiële laste	
1 766 761	1 766 760	271 806	271 806
4 308	–	–	–
1 771 069	1 766 760	271 806	271 806
Total financial liabilities		Totale finansiële laste	
2011		2011	
Financial assets		Finansiële bates	
894 725	894 725	538 993	538 993
750	750	–	–
824 212	824 212	2 232	2 232
1 719 687	1 719 687	541 225	541 225
Total financial assets		Totale finansiële bates	
Financial liabilities		Finansiële laste	
1 688 853	1 688 853	266 224	266 224
1 688 853	1 688 853	266 224	266 224
Total financial liabilities		Totale finansiële laste	
The carrying amount of these financial assets and liabilities is a reasonable approximation of fair value.		Die drawaarde van hierdie finansiële bates en laste is 'n redelike skatting van die billike waarde.	
Long-term fixed-rate variable-rate borrowings are evaluated by the Group based on parameters such as interest rates and repayment periods as at year-end, the carrying amounts of the borrowings are not materially different from the calculated fair value.		Langtermyn vaste-koers veranderlike-koers lenings word deur die Groep geëvalueer op grond van parameters soos rentekoerse en terugbetalingstydperke soos teen jaareinde, die drabedrag van die lenings verskil nie wesenslik van die berekende billike waarde nie.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep 2012							
0-6 months/ maande	6-12 months/ maande	1-2 years/ jaar	2-5 years/ jaar	5 years/ jaar	Total/ Totaal		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		
						30.4 Liquidity risk	30.4 Likiditeitsrisiko
						Maturity profile of financial instruments	Termynverloopprofiel van finansiële instrumente
						The maturity profile of the financial instruments is summarised as follows for the Group:	Die termynverloopprofiel van finansiële instrumente kan soos volg opgesom word vir die Groep:
						Financial liabilities	Finansiële laste
4 459	4 464	11 293	7 557	2 836	30 609	Secured loans	Versekerde verpligtinge
-	150 000	-	-	-	150 000	Secured by securitisation of trade debtors	Verseker deur die versekering van handelsdebiteure
-	259 382	-	-	-	259 382	Unsecured loans	Onversekerde verpligtinge
3 072	-	-	-	-	3 072	Bank overdrafts	Bankoortrekking
1 290 331	26 463	4 603	2 301	-	1 323 698	Trade and other payables	Handels – en ander krediteure
1 297 862	440 309	15 896	9 858	2 836	1 766 761	Total financial liabilities	Totale finansiële laste
2011							
						Financial liabilities	Finansiële laste
3 783	3 772	7 895	15 557	-	31 007	Secured loans	Versekerde verpligtinge
155 000	-	150 000	-	-	305 000	Secured by securitisation of trade debtors	Verseker deur die versekering van handelsdebiteure
-	-	259 382	-	-	259 382	Unsecured loans	Onversekerde verpligtinge
11 273	-	-	-	-	11 273	Bank overdrafts	Bankoortrekking
1 053 605	15 232	8 622	4 735	-	1 082 194	Trade and other payables	Handels – en ander krediteure
1 223 661	19 004	425 899	20 292	-	1 688 856	Total financial liabilities	Totale finansiële laste

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Company/Maatskappy 2012					
0-6 months/ maande	6-12 months/ maande	1-2 years/ jaar	2-5 years/ jaar	5 years/ jaar	Total/ Totaal
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
-	259 382	-	-	-	259 382
12 424	-	-	-	-	12 424
12 424	259 382	-	-	-	271 806
30.4 Liquidity risk					
The maturity profile of the financial instruments is summarised as follows for the Company:					
Financial liabilities					
Unsecured loans					
Trade and other payables					
Total financial liabilities					
30.4 Likiditeitsrisiko					
Die termynverloopprofiel van finansiële instrumente kan soos volg opgesom word vir die Maatskappy:					
Finansiële laste					
Onversekerde verpligtinge					
Handels – en ander krediteure					
Totale finansiële laste					
Company/Maatskappy 2011					
-	-	259 382	-	-	259 382
6 842	-	-	-	-	6 842
6 842	-	259 382	-	-	266 224
Financial liabilities					
Unsecured loans					
Trade and other payables					
Total financial liabilities					
Finansiële laste					
Onversekerde verpligtinge					
Handels – en ander krediteure					
Totale finansiële laste					

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
Carrying value/ Drawaarde	Carrying value/ Drawaarde	Carrying value/ Drawaarde	Carrying value/ Drawaarde
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
30.5 Credit risk		30.5 Kredietrisiko	
Exposure to credit risk		Blootstelling aan kredietrisiko	
The carrying amount of financial assets represents the maximum exposure to credit risk.		Die drawaarde van finansiële bates verteenwoordig die maksimum blootstelling aan kredietrisiko.	
Financial assets per class		Finansiële bates per kategorie	
874 476	754 049	–	–
128 580	141 426	640 859	538 993
711 470	824 212	42 955	2 232
1 714 526	1 719 687	683 814	541 225
Total financial assets		Totale finansiële bates	
Trade receivables		Handelsdebiteure	
The maximum exposure to credit risk for trade receivables at the reporting date by customer type was as follows:		Die maksimum blootstelling aan krediet – risiko van handelsdebiteure soos op die verslagdoeningsdatum per kliëntesoort is soos volg uiteengesit:	
624 604	506 201	Kettingwinkels	
88 123	90 880	Groothandelaars	
161 749	156 968	Industrieel/Spyseniering/Algemene handel	
874 476	754 049	Totaal	

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

186 – Clover Integrated Annual Report 2012

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
	31. Investment in Subsidiary		31. Belegging in filiaal
	Investment in subsidiary company		Belegging in filiaalmaatskappy
	Clover SA	326 735	326 735
	Share-based payment investment in Clover SA	23 315	11 924
	Total investment in subsidiary	350 050	338 659

Subsidiary and joint venture/Filiaalmaatskappye en gesamentlike onderneming				Effective interest in capital/ Effektiewe belang in kapitaal		Investment in subsidiaries and joint ventures/ Belegging in filiale en gesamentlike ondernemings		Profit/(loss) after taxation/ Wins/(verlies) na belasting	
				2012	2011	2012	2011	2012	2011
Name of company/ Naam van maatskappy	Country of incorporation/ Land waar geïnkorporeer	Nature of business	Aard van besigheid	%	%	R'000	R'000	R'000	R'000
Clover SA	South Africa/Suid-Afrika	Dairy manufacturing, distribution, sales	Suiwelvervaardiging, -verspreiding en -verkope	100	100	326 735	326 735	169 298	449 654
Clover Beverages®	South Africa/Suid-Afrika	Marketing of non-alcoholic beverage products	Bemarking van nie- alkoholiese drankies	100	100	–	–	–	88 909
Clover Botswana	Botswana	Dairy manufacturing, distribution, sales	Suiwelvervaardiging, -verspreiding en -verkope	100	70	23 111	3 893	21 202	3 159
Clover Manhattan*	South Africa/Suid-Afrika	Distribution and sales of ice tea	Verspreiding en verkope van ystee	50,1	50,1	3 034	3 034	1 120	1 229
Clover Swaziland	Swaziland	Distribution and sales of dairy products in Swaziland	Suiwelverspreiding en -verkope in Swaziland	100	100	1	1	(77)	2 483
Lactolab	South Africa/Suid-Afrika	Testing of dairy products	Toets van suiwelprodukte	52	52	–	–	2 087	1 239
Clover Capital	South Africa/Suid-Afrika	Finance	Finansiering	100	100	91 000	91 000	–	–
Clover Fonterra*	South Africa/Suid-Afrika	Marketing, selling and distribution of dairy and related ingredient products	Bemarking, verkope en verspreiding van suiwel- en verwante ingrediëntprodukte	51	51	3 060	3 060	12 297	6 593
Clover West Africa	Nigeria/Nigerië	Marketing of non-alcoholic beverage products	Bemarking van nie-alkoholiese drankies	100	55	468	243	(10 539)	(6 239)
Clover Namibia	Namibia	Distribution and sales of dairy products in Namibia	Suiwelverspreiding en verkope in Namibië	100	100	–	–	(2 752)	(664)

* Joint venture/Gesamentlike onderneming.

® In the process of deregistration/In die proses van deregistrasie.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
32. Share based payments 32.1 Equity-settled share appreciation rights scheme – Clover Share Appreciation Rights Plan (2010) (Ordinary shares in CIL) On 31 May 2010 the ordinary and preference shareholders approved the Clover Share Appreciation Rights Plan (2010) as well as the placement of 16 million (after the 2 for 1 split) unissued ordinary shares under the control of the Directors to fulfil the company's potential future obligations in terms of the plan. The salient features of the scheme are as follows: The Company's obligations in terms of this plan can at the election of the Remuneration Committee be settled in cash or by the issue of ordinary shares. New SAR may be encashed at the election of the participants at any time after they have vested, provided that the participant concerned is still in the employ of Clover. An encashment employee will be paid an amount equal to the difference between the fair market value of ordinary shares on the date of issue of the new SAR in question and the fair market value of the ordinary shares on the date of encashment. Further details on the scheme are available in the detailed circular issued to shareholders on 7 May 2010. The SAR granted are expensed over their vesting period in terms of IFRS 2. The estimated fair value of these SAR was calculated using the Hull-White Trinomial Lattice valuation model. The following inputs were used for the calculation of the fair value: Initial allocation - Expected volatility of 30,3%, risk free rate of 8,90% and a dividend yield of 2,34%. Second allocation - Expected volatility of 14,9%, risk free rate of 8,90% and a dividend yield of 2,34%. Third allocation - Expected volatility of 19,9%, risk free rate of 8,55% and a dividend yield of 3,33%. Allocation to new Executive Committee member – Expected volatility of 17,4%, risk free rate of 7,94% and a dividend yield of 2,00%.		32. Aandeelgebaseerde betalings 32.1 Ekwiteitsvereffende aandele groei regteskema – Clover Share Appreciation Rights Plan (2010) (Gewone aandele in CIL) Op 31 Mei 2010 het die houters van gewone- en voorkeuraandele die Clover Share Appreciation Rights Plan (2010) asook die plasing van 16 miljoen (na die 2 vir 1 verdeling) onuitgereikte gewone aandele onder die beheer van die Direkteure goedgekeur om aan die maatskappy se toekomstige verpligtinge ten opsigte van die plan uitvoering te gee. Die hoofeienskappe van die skema is soos volg: Die Maatskappy se verpligtinge ten opsigte van hierdie plan kan volgens die Vergoedingskomitee se voorkeur in kontant of met die uitreiking van gewone aandele afgehandel word. Nuwe SAR mag in kontant omskep word volgens die keuse van die deelnemers te eniger tyd nadat hulle gevestig het, met dien verstande dat die betrokke deelnemer steeds in Clover se diens is. 'n Verkontant-werknemer sal 'n bedrag betaal word wat gelyk is aan die verskil tussen die billike markwaarde van gewone aandele op die uitreikingsdatum van die tersaaklike nuwe SAR en die billike markwaarde van die gewone aandele op die verkontantdatum. Nadere besonderhede oor die skema is beskikbaar in die gedetailleerde omsendbrief wat op 7 Mei 2010 aan aandeelhouders uitgereik is. Die AGR wat toegestaan is word in terme van IFRS 2 oor die vestigingstydperk in uitgawes erken. Die beraamde billike waarde van hierdie AGR is met behulp van die Hull- White Trinomial Lattice-waardasiemodel bereken. Die volgende insette is vir die berekening van die billike waarde gebruik: Aanvanklike toewysing – Verwagte ongestadigheid van 30,3%, risikovrye koers van 8,90% en 'n dividendopbrengs van 2,34%. Tweede toewysing – Verwagte ongestadigheid van 14,9%, risikovrye koers van 8,90% en 'n dividendopbrengs van 2,34%. Derde toekenning – Verwagte ongestadigheid van 19,9%, risikovrye koers van 8,55% en 'n dividendopbrengs van 3,33%. Toekenning aan nuwe lid van Uitvoerende Komitee - Verwagte ongestadigheid van 17,4%, risikovrye koers van 7,94% en 'n dividendopbrengs van 2,00%.	

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Share appreciation rights/Aandeelgroeiregte						
Description/ Beskrywing	Grant date/ Toekennings- datum	Weighted average remaining contractual life (years)/ Geweegde gemiddelde oorblywende kontraktuele termyn (jare)	Grant price (Rand)/ Toekenningsprys (Rand)	SAR granted not yet exercised/AGR toegeken nog nie uitgeoefen	Weighted average fair value per right (cents)/ Geweegde gemiddelde billike waarde per reg (sent)	Vesting period/ Vestigingstydperk
Clover's Share Appreciation Rights Plan (2010) – Initial allocation/Clover se Aandeelgroeiregteplan (2010) – Aanvanklike toewysing	31 May 2010 / 31 Mei 2010	* Till employment terminates/Tot diens beëindig word	R4,67	15 500 000 (2011: 15 500 000)	R2,11	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/ Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015
Clover's Share Appreciation Rights Plan (2010) – Second allocation/Clover se Aandeelgroeiregteplan (2010) – Tweede toewysing	18 August 2010 / 18 Augustus 2010	* Till employment terminates/Tot diens beëindig word	R0,00	1 466 667 (2011: 2 000 000)	R4,31	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/ Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
Clover's Share Appreciation Rights Plan (2010) – Third allocation/Clover se Aandeelgroeiregteplan (2010) – Derde toewysing	1 July 2011 / 1 Julie 2011	Six years/Ses jaar	R11,00	2 093 918 (2011: Nil)	R3,11	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014
Clover's Share Appreciation Rights – Allocation to new Executive Committee member/Clover se Aandeelgroeiregte – Toewysing aan nuwe Uitvoerende Kommittee lid	1 June 2012 / 1 Junie 2012	Seven years/Sewe jaar	R13,50	953 620 (2011: Nil)	R4,03	One third on 1 June 2015, a third on 1 June 2016 and final third on 1 June 2017/ Een derde op 1 Junie 2015, 'n derde op 1 Junie 2016, en 'n finale derde op 1 Junie 2017.

	Group/Groep		Company/Maatskappy	
	2012 R'000	2011 R'000	2012 R'000	2011 R'000
Provision against income				Voorsiening teen inkomste
Share-based payment reserve	13 115	11 192		Aandeelgebaseerde betalingsreserwe

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

33. Directors' remuneration and interests/Direksie se vergoeding en belange

33.1 Directors' remuneration/Direksie se vergoeding

	2012								
	Basic salary/ Basiese salaris	Fees for services as Director/ Fooie vir dienste as Direkteur	Car allowance/ Voertuigtoe- laag	Individual performance bonus/ Individuele prestasie bonus	Profit share bonus/ Winsdeling bonus	Retirement contri- butions/ Aftrede bydraes	Other benefits*/ Ander voordele*	Total/ Totaal	Share appreciation rights exercised/ Aandeelgroei- regte uitgeoefen
	R' 000	R' 000	R' 000	R' 000		R' 000	R' 000	R' 000	R' 000
Executive Directors/Uitvoerende Direkteure									
JH Vorster	3 498		979	2 243	2 020	673	60	9 473	–
HB Roode	2 651		754	1 482	1 334	462	75	6 758	1 468
LJ Botha	2 395		672	1 339	1 206	391	48	6 051	1 504
CP Lerm(Dr)	1 989		581	1 111	1 002	355	198	5 236	489
Total remuneration of Executive Directors/ Totale vergoeding van Uitvoerende Direkteure	10 533	–	2 986	6 175	5 562	1 881	381	27 518	3 461
Non-executive Directors/Nie-uitvoerende Direkteure									
JAH Bredin		907					20	927	
HPF du Preez		252					3	255	
WI Büchner		417					-	417	
MG Elliot		252					31	283	
JC Hendriks (Dr)		329					27	356	
TA Wixley		684					-	684	
SF Booysen (Dr)		437					6	443	
NP Mageza		354					-	354	
JNS Du Plessis (Adv)		431					43	474	
NA Smith		252					14	266	
Total remuneration of Non-executive Directors/ Totale vergoeding van Nie-uitvoerende Direkteure	–	4 315	–	–	–	–	144	4 459	–
Total Directors' remuneration/Totale vergoeding van Direksie	10 533	4 315	2 986	6 175	5 562	1 881	525	31 977	3 461
Other Executives (prescribed officers)/ Ander Uitvoerende Bestuurslede (voorgeskrewe beamptes)									
H Lubbe	1 882		537	1 052	947	299	52	4 769	489
JHF Botes (Dr)	1 879		536	1 051	946	300	39	4 751	489
E Bosch (Appointed 1 June 2012/Aangestel 1 Junie 2012)	190		52			17	6	265	
Total remuneration of other Executives/ Totale vergoeding van ander Uitvoerende Bestuurslede	3 951	–	1 125	2 103	1 893	616	97	9 785	978

* Medical contributions, travel and accommodation expenses, fees paid for directorships held in subsidiaries /*Mediese fonds bydrae, reis- en verblyfkostes, fooie betaal vir direkteurskappe in filiaalmaatskappye beklee.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

	2011							Share appreciation rights exercised/Aandeelgroei-regte uitgeoefen
	Basic salary/ Basiese salaris R' 000	Fees for services as Director/ Fooie vir dienste as Direkteur R' 000	Car allowance/ Voertuigtoelaag R' 000	Individual performance bonus/ Individuele prestasie bonus R' 000	Profit share bonus/ Winsdeling bonus	Retirement contributions/ Aftrede bydraes R' 000	Other benefits*/ Ander voordele* R' 000	Total/ Totaal R' 000
Executive Directors/Uitvoerende Direkteure								
JH Vorster	3 100		864	2 080	3 068	800		9 912
HB Roode	2 358		655	1 319	1 945	582		6 859
LJ Botha	1 850		536	1 035	1 526	449		5 396
CP Lerm (Dr)	1 840		533	1 029	1 517	460		5 379
Total remuneration of Executive Directors/ Totale vergoeding van Uitvoerende Direkteure	9 148	–	2 588	5 463	8 056	2 291	–	27 546
Non-executive Directors/Nie-uitvoerende Direkteure								
JAH Bredin		1 084					112	1 196
HPF du Preez		466					77	543
WI Büchner		187					55	242
MG Elliot		176					109	285
JC Hendriks (Dr)		186					66	252
VP Turner		137					67	204
TA Wixley		475					3	478
JW Lotz		88					13	101
MG Mackenzie		78					14	92
FG Meyer		88					31	119
DK Smith		339					70	409
SF Booysen (Dr)		170					2	172
NP Mageza		132					2	134
JNS Du Plessis (Adv)		140					31	171
NA Smith		39					8	47
Total remuneration of Non-executive Directors/ Totale vergoeding van Nie-uitvoerende Direkteure	–	3 785	–	–	–	–	660	4 445
Total Directors' remuneration/Totale vergoeding van Direksie	9 148	3 785	2 588	5 463	8 056	2 291	660	31 991
Other Executives (prescribed officers)/ Ander Uitvoerende Bestuurslede (voorgeskrewe beamptes)								
H Lubbe	1 370		410	766	1 130	348		4 024
JHF Botes (Dr)	1 370		410	766	1 130	190		3 866
A Schoeman (Retired 31 December 2010/Afgetree 31 Desember 2010)	693		203	426	426	105		1 853
Total remuneration of other Executives/ Totale vergoeding van ander Uitvoerende Bestuurslede	3 433	–	1 023	1 958	2 686	643	–	9 743

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

33.2 Interest of Directors and other Executives in share appreciation rights/Belang van Direkteure en ander Uitvoerende Bestuurslede in aandeelgroei regte

The interest of executive and non-executive directors in the shares of the company provided for in the form of share appreciation rights are set out in the table below

	Number of rights as at 30 June 2011/Aandeelregte soos op 30 Junie 2011	Share appreciation rights granted during the year/ Aandeelgroei regte toegeken gedurende die jaar	Number of right exercised/ cancelled during the year/Aandeel regte uitgeoefen/ gekanselleer gedurende die jaar	Number of rights as at 30 June 2012/Aandeelregte soos op 30 Junie 2012	Share price on date exercised/ Aandeelprys op datum van uitoefening	Grant price/ Toekenningsprys	Date from which exercisable/ Datum van wanneer uitoefenbaar
JH Vorster	4 587 200			4 587 200		R4,67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	800 000			800 000		R0,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		821 256		821 256		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
HB Roode	2 616 762			2 616 762		R4,67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	400 000		133 333	266 667	11,01	R0 ,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		478 979		478 979		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
CP Lerm (Dr)	2 454 758			2 454 758		R4,67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	133 336		44 446	88 890	11,01	R0,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		1 119		1 119		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
LJ Botha	2 443 140			2 443 140		R4,67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	400 000		133 333	266 667	11,28	R0,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		404 063		404 063		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
Total Executive Directors/Totaal Uitvoerende Direkteure	13 835 196	1 705 417	311 112	15 229 501			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

	Number of rights as at 30 June 2011/Aandeelregte soos op 30 Junie 2011	Share appreciation rights granted during the year/ Aandeelgroei regte toegeken gedurende die jaar	Number of right exercised/ cancelled during the year/Aandeel regte uitgeoefen/ gekanselleer gedurende die jaar	Number of rights as at 30 June 2012/Aandeelregte soos op 30 Junie 2012	Share price on date exercised/ Aandeelprys op datum van uitoefening	Grant price/ Toekenningsprys	Date from which exercisable/ Datum van wanneer uitoefenbaar
Other Executives (prescribed officers)/Ander Uitvoerende Bestuurslede (voorgeskrewe beamptes)							
H Lubbe	2 027 236			2 027 236		R4.67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	133 332		44 444	88 888	11.01	R0,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		57 778		57 778		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
JHF Botes (Dr)	1 370 904			1 370 904		R4.67	One third on 31 May 2013, a further third on 31 May 2014 and a final third on 31 May 2015/Een derde op 31 Mei 2013, 'n verdere derde op 31 Mei 2014 en 'n finale derde op 31 Mei 2015.
	133 332		44 444	88 888	11.00	R0,00	One third on 18 August 2011, a third on 18 August 2012 and final third on 18 August 2013/Een derde op 18 Augustus 2011, 'n derde op 18 Augustus 2012, en 'n finale derde op 18 Augustus 2013.
		330 723		330 723		R11,00	All on 1 July 2014/Alles op 1 Julie 2014.
ER Bosch		953 620		953 620		R13.50	One third on 1 June 2015, a third on 1 June 2016 and final third on 1 June 2017/Een derde op 1 Junie 2015, 'n derde op 1 Junie 2016, en 'n finale derde op 1 Junie 2017.
Total other Executives/Totaal ander Uitvoerende Bestuurslede	3 664 804	1 342 121	88 888	4 918 037			
Total/Totaal	17 500 000	3 047 538	400 000	20 147 538			

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

33.3 Interest of Directors and other Executives of the Company in ordinary share capital/Belang van Direkteure en ander Uitvoerende Bestuurslede van die Maatskappy in gewone aandeelkapitaal

Number of shares at 30 June/Aantal aandeel soos op 30 Junie						
Direct/Direk	2012 Indirect/ Indirek	Associates/ Geassosieerdes	Direct/Direk	2011 Indirect/ Indirek	Associates/ Geassosieerdes	
						Executive Directors/Uitvoerende Direkteure
7 505 496	–	398 315	7 505 496	–	352 215	JH Vorster
5 388 276	–	–	5 388 276	–	–	HB Roode
3 309 341	–	–	3 309 341	–	–	CP Lerm (Dr)
2 542 049	–	–	2 542 049	–	–	LJ Botha
18 745 162	–	398 315	18 745 162	–	352 215	
						Non-executive Directors/Nie-uitvoerende Direkteure
411 265	–	–	411 265	–	–	JAH Bredin*
64 634	–	–	364 634	–	–	HPF du Preez*
–	480 400	–	–	480 400	1 461 564	WI Büchner*
241 689	–	–	241 689	–	–	MG Elliot*
1 112 892	–	–	1 242 892	–	–	JC Hendriks (Dr)*
47 619	–	–	47 619	–	–	TA Wixley
–	1 306 586	–	–	1 306 586	–	NA Smith (Appointed 10 March 2011)
1 878 099	1 786 986	–	2 308 099	1 786 986	1 461 564	
20 623 261	1 786 986	398 315	21 053 261	1 786 986	1 813 779	
						Total Directors' interest in ordinary share capital/Totale Direkteursbelange in gewone aandeelkapitaal
						Other Executives (prescribed officers)/Ander Uitvoerende Bestuurslede (voorgeskrewe beamptes)
523 810	–	–	523 810	–	–	H Lubbe
547 619	–	–	547 619	–	–	JHF Botes (Dr)
1 071 429	–	–	1 071 429	–	–	
						Total interest of other Executives in ordinary share capital/Totale belange van ander Uitvoerende Bestuurslede in gewone aandeelkapitaal

* These Directors are trustees of the Clover Milk Producer Trust that holds 21 530 353 (2011: 20 996 284) ordinary shares in the Company./**Hierdie Direkteure is trustees van die Clover Milk Producer Trust wat 21 530 353 (2011: 20 996 284) gewone aandeel in die Maatskappy besit.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

33.4 Interest of Directors and other Executives of the company in preference share capital/Belang van Direkteure en ander Uitvoerende Bestuurslede van die maatskappy in voorkeuraandelekapitaal

Number of shares at 30 June/Aantal aandele soos op 30 Junie							
2012			2011				
Direct/Direk	Indirect/Indirek	Associates/Geassosieerdes	Direct/Direk	Indirect/Indirek	Associates/Geassosieerdes		
3 696 232	–	–	3 696 232	–	–	Executive Directors	Uitvoerende Direkteure
1 996 097	–	–	4 341 514	–	–	JH Vorster	JH Vorster
1 650 385	–	–	1 650 385	–	–	HB Roode	HB Roode
–	–	–	–	–	–	CP Lerm (Dr)	CP Lerm (Dr)
						LJ Botha	LJ Botha
7 342 714	–	–	9 688 131	–	–		
–	–	–	–	–	40 000	Non-executive Directors	Nie-uitvoerende Direkteure
–	–	–	90 609	–	–	JAH Bredin	JAH Bredin
88 065	–	–	88 065	–	–	WI Büchner	WI Büchner
–	229 885	–	–	361 625	–	MG Elliot	MG Elliot
–	–	–	–	358 562	–	JC Hendriks (Dr)	JC Hendriks (Dr)
						NA Smith (appointed 10 March 2011)	NA Smith (aangestel 10 Maart 2011)
88 065	229 885	–	178 674	720 187	40 000		
7 430 779	229 885	–	9 866 805	720 187	40 000	Total Directors' interest in preference share capital	Totale Direkteursbelange in voorkeuraandelekapitaal
						There was no change in the shareholding of Directors in the ordinary and preference shares of the Company, between the end of the financial year and the approval of the financial statement by the Board on 6 September 2012.	Daar was geen verandering in die aandeelhouding van Direkteure in die gewone en voorkeuraandele van die Maatskappy tussen die einde van die finansiële jaar en die goedkeuring van die finansiële state deur die Direksie op 6 September 2012 nie.

Notes to the consolidated financial statements/Aantekeninge tot die gekonsolideerde finansiële state

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

Group/Groep		Company/Maatskappy	
2012	2011	2012	2011
R'000	R'000	R'000	R'000
34. Long-service bonus		34. Langdiensbonus	
34.1 Introduction		34.1 Inleiding	
The Group rewards employees with long service by remunerating them with a lump sum after a specific number of service years. Assumptions and valuation methods are as follows:		Die Groep vergoed werknemers vir lang diens deur hulle te beloon met 'n enkelbedrag na 'n spesifieke aantal jare diens. Die aannames en waardasiemetodes is soos volg:	
34.2 Background		34.2 Agtergrond	
The long-service bonuses which employees receive differ between employees whose employment date was before 1 January 2001 and employees whose employment date was after 1 January 2001. The benefit is as follows:		Die langdiensbonusse wat werknemers ontvang, verskil tussen werknemers wie se indiensnemingsdatum voor 1 Januarie 2001 en werknemers wie se indiensnemingsdatum na 1 Januarie 2001 is. Die voordele is soos volg:	
Employees with an employment date before 1 January 2001		Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 1 Januarie 2001	
Employees receive a bonus of three times their monthly basic salary after 15 years service and one time their monthly basic salary every five years thereafter.		Werknemers ontvang 'n bonus gelykstaande aan drie keer hul maandelikse salaris vir elke 15 jaar diens en een keer hul maand se salaris vir elke vyf jaar daarna.	
Employees with an employment date after 1 January 2001		Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 1 Januarie 2001	
Employees receive a bonus of 10% of their monthly basic salary after 10 years' service, 15% after 15 years' service, 20% after 20 years' service, 25% after 25 years' service, etc.		Werknemers ontvang 'n bonus van 10% van hul maandelikse salaris na 10 jaar diens, 15% na 15 jaar diens, 20% na 20 jaar diens, 25% na 25 jaar diens, ens.	
34.3 Valuation method		34.3 Waardasiemetode	
The projected unit credit method is used in the calculations. The values of the past service liabilities and the future service liabilities are given separately. The past service liability is the value of the accumulated liability as at the calculation date in respect of service already rendered. The future service liability is the value of the liability from service after the calculation date until the next date the employee is entitled to receive a bonus payment. The total liability is evenly distributed over the period since service inception until the date when the benefit is payable.		Die geprojekteerde eenheid-kredietmetode word gebruik in die berekening. Die waardes van die opgelope diensverpligting en die toekomstige diensverpligting word apart getoon. Die opgelope diensverpligting is die waarde van die opgelope verpligting soos op die berekeningsdatum in verband met dienste alreeds gelewer. Die toekomstige diensverpligting is die waarde van die verpligting van die diens na die berekening tot die volgende datum waarop die werknemer geregtig raak op 'n bonus. Die totale verpligting word eweredig versprei oor die tydperk van indiensneming tot die datum waarop die voordeel betaalbaar is.	
34.4 Valuation results		34.4 Waardasieresultate	
Past service liability		Gevestigde diensverpligting	
The total past service liability in respect of long-service bonuses is set out as follows:		Die totale gevestigde diensverpligting met betrekking tot langdiensbonusse word hieronder uiteengesit:	
30 175	31 340	Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 01/01/2001	
983	873	Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 01/01/2001	
31 158	32 213	Totale gevestigde diensverpligting	
Total past service liability			

for the year ended/vir die jaar geëindig 30.6.2012

35. Events after the reporting period

Other than the above, no significant events occurred subsequent to the year-end.

Behoudens die bogemelde het geen wesenlike gebeure na die jaareinde plaasgevind nie.

